

**UCHWAŁA NR XXXVI/269/17
RADY MIEJSKIEJ W GONIĄDZU**

z dnia 18 października 2017 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 1515), Rada Miejska uchwala , co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Goniądza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Harasiuk

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

Goniądz 2016

Tytuł:	Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026	
Zmawiający:	Gmina Goniądz Plac 11 Listopada 38 19-110 Goniądz	
Wykonawca:	 EkoExpert ® Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o. biuro: ul. Młynowa 17/1 15-404 Białystok tel./fax. 85 744 44 60 www.ekoexpert.com.pl	
Zespół autorski:	Konrad Czemko Ewelina Radziwoniuk Halina Brulińska Magdalena Wigda	
Zatwierdził:	Stanisław Paniczko	

Osoby zaangażowane w prace nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026:

Mariusz Ramotowski	Burmistrz Goniądza
Zbigniew Męczkowski	Sekretarz/Zastępca Burmistrza
Jolanta Gorzoch	Skarbnik Miejski
Marta Hryniewicka	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
Danuta Wilczewska	Inspektor ds. gospodarki gruntami i rolnictwa
Elżbieta Bielska	Inspektor ds. ogólnooorganizacyjnych i kadrowych
Grzegorz Dudkiewicz	Inspektor ds. drogownictwa i pozyskania środków krajowych i unijnych
Edmund Zaniewski	Inspektor ds. oświaty, inwestycji i zamówień publicznych
Grzegorz Mocarski	Inspektor ds. promocji gminy, przygotowań obronnych, działalności gospodarczej, rekreacji
Arkadiusz Studniarek	Inspektor ds. promocji, turystyki i sportu
Bożena Sokołowska	Inspektor ds. ochrony środowiska
Katarzyna Nowicka	Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury
Elżbieta Purta	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Goniądzu

Spis treści:

1. Wstęp.....	6
2. Diagnoza stanu rozwoju Gminy Goniądz	7
2.1. Ogólna charakterystyka	7
2.2. Środowisko przyrodnicze	8
2.2.1. Budowa geologiczna	8
2.2.2. Gleby	9
2.2.3. Ukształtowanie terenu	9
2.2.4. Lasy	10
2.2.5. Tereny i obiekty prawnie chronione.....	11
2.2.6. Wody powierzchniowe.....	15
2.2.7. Wody podziemne.....	16
2.2.8. Klimat.....	16
2.3. Sytuacja społeczna.....	17
2.3.1. Demografia.....	17
2.3.2. Rynek pracy.....	24
2.3.3. Warunki mieszkaniowe	27
2.3.4. Edukacja	29
2.3.5. Kultura i sport.....	31
2.3.6. Ochrona zdrowia	35
2.3.7. Obiekty dziedzictwa kulturowego.....	35
2.3.8. Pomoc społeczna	36
2.3.9. Frekwencja	39
2.4. Infrastruktura techniczna i komunalna	40
2.4.1. Sieć drogowa	40
2.4.2. System energetyczny.....	43
2.4.3. Gazownictwo.....	44
2.4.4. Ciepłownictwo	45
2.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	46
2.4.6. Gospodarka odpadami.....	48
2.4.7. Zagospodarowanie przestrzenne	49
2.5. Potencjał gospodarczo-ekonomiczny	49
2.5.1. Gospodarka.....	49
2.5.2. Rolnictwo	54
2.5.3. Turystyka.....	56
3. Finanse gminy Goniądz.....	62
4. Analiza SWOT	69
5. Wizja i misja gminy	74
6. Cele i zadania	75
6.1. Podmioty kluczowe do realizacji wyznaczonych celów.	81
6.2. Wskaźniki do pomiarów realizacji poszczególnych celów	82

7. Zgodność celów z dokumentacją strategiczną	86
8. System monitorowania i ewaluacji oraz aktualizacji Strategii.....	96
9. Okres realizacji i potencjalne źródła finansowania Strategii	98
10. Literatura	101

Załączniki:

Załącznik nr 1. Lista działań na lata 2016-2026

Załącznik nr 2. Wyniki badań mieszkańców w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Goniądz na lata 2016-2026

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026 jest najważniejszym dokumentem samorządowym, który jasno definiuje cele, obszary i kierunki polityki rozwojowej gminy założone w czasie. W systemie zarządzania polityką rozwoju Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi.

Realizacja wyzwań rozwojowych gminy Goniądz będzie się wiązać z podejmowaniem współpracy pomiędzy samorządami wszystkich szczebli, instytucjami państwowymi, partnerami społecznymi i prywatnymi. Stąd też Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

Strategia odpowiada na nowe wyzwania i priorytety rozwojowe określone w dokumentach unijnych, co istotnie przełoży się na możliwości finansowania rozwoju gminy w przyszłości. Prezentowany dokument określa najważniejsze cele i działania, które trzeba wykonać, aby poprawić warunki życia mieszkańców i zapewnić gminie trwały rozwój. Jego realizacja doprowadzi do przekształcenia gminy w miejsce bezpieczne i gościnne z czystym środowiskiem przyrodniczym, bardziej przyjazne mieszkańcom, turystom i inwestorom. Strategia Rozwoju Gminy Goniądz stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026 realizuje nowe podejście do wdrażania polityk publicznych, przygotowujących Polskę do kreowania zrównoważonego, trwałego i intensywnego rozwoju.

2. Diagnoza stanu rozwoju Gminy Goniądz

2.1. Ogólna charakterystyka

Gmina Goniądz jest gminą miejsko-wiejską położoną na terenie powiatu monieckiego, w północnej części województwa podlaskiego. Powierzchnia gminy wynosi 377 km², w tym miasto Goniądz zajmuje 4 km². Powierzchnia gminy stanowi 27,2% powierzchni powiatu monieckiego i 1,9% powierzchni województwa podlaskiego.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym gmina Goniądz położona jest w prowincji Nizy Wschodnioeuropejskiego, makroregionu Niziny Północnopodlaskiej, podprowincji Wysoczyzn Podlasko – Białoruskich, mezoregionów Kotliny Biebrzańskiej i Wysoczyzny Białostockiej.

Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Mońki, Rajgród, Grajewo, Suchowola, Jaświły, Sztabin, Trzcieane, Radziłów, Bargłów Kościelny.

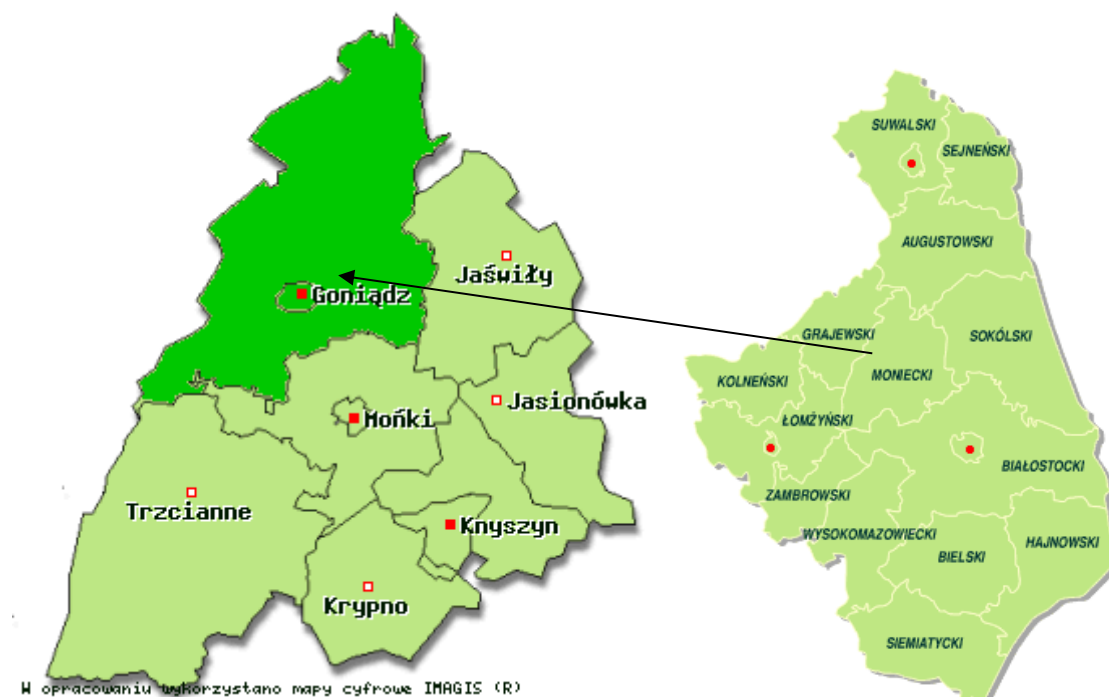
System osadniczy tworzy 28 sołectw, w których skład wchodzi 26 miejscowości.

Tabela 1. Wykaz sołectw w gminie Goniądz

Lp.	Nazwa
1.	Goniądz – Wschód
2.	Goniądz – Śródmieście
3.	Goniądz – Zachód
4.	Białosuknia
5.	Budne
6.	Dawidowizna
7.	Doły
8.	Downary
9.	Downary Plac
10.	Klewianka
11.	Kramkówka Duża
12.	Kramkówka Mała
13.	Krzecze
14.	Łazy

Lp.	Nazwa
15.	Mierkienniki
16.	Olszowa Droga
17.	Osowiec
18.	Osowiec - Twierdza
19.	Owieczki
20.	Piwowary
21.	Płochowo
22.	Smogorówka Dolistowska
23.	Smogorówka Goniądzka
24.	Szafranki
25.	Uścianek
26.	Wojtówstwo
27.	Wroceń
28.	Wólka Piaseczna

Źródło: Urząd Miejski w Goniądzu

Rysunek 1. Położenie gminy na tle województwa podlaskiego i powiatu monieckiego

Źródło: www.zpp.pl

Struktura gruntów w gminie Goniądz zostanie przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Goniądz

Użytki	Powierzchnia użytków	Udział procentowy
	[ha]	[%]
Grunty ogółem	37668	100
Powierzchnia użytków rolnych	13277	35,3
grunty orne	6662	17,7
sady	21	0,1
łąki	4418	11,7
pastwiska	2176	5,8
Lasy i grunty leśne	11354	30,1
Pozostałe grunty i nieużytki	13037	34,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W strukturze użytkowania gruntów w gminie Goniądz dominują grunty rolne o powierzchni 13 277 ha, które stanowią 35,3% powierzchni całej gminy. W strukturze użytków rolnych ponad połowę stanowią grunty orne. Kolejne pod względem zajmowanej powierzchni w gminie są pozostałe grunty i nieużytki o powierzchni 13 037 ha. Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 11 354 ha, co stanowi 30,1% całości gruntów gminy.

2.2. Środowisko przyrodnicze

2.2.1. Budowa geologiczna

Obszar gminy Goniądz leży w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego wchodzącego w skład platformy wschodnioeuropejskiej. Są to głównie piaski, piaski ze żwirem i żwiry

wodnolodowcowe z przewarstwieniami mułków lub iłów warstwowych. W pradolinie Biebrzy występują mady, mułki, piaski i żwiry, które tworzą taras nadzalewowy o miąższości do 15 m. Dominującym osadem w Dolinie Biebrzy jest torf o miąższości do 6m. W okolicach Downar wyodrębnione są utwory zlodowacenia Warty, szczególnie w okolicach Doliny Biebrzy. Zupełnie inna rzeźba terenu występuje w południowej i południowo-wschodniej części gminy. Występują tu moreny denne faliste, liczne kremy i formy akumulacji szczelinowej. Szeroko rozprzestrzenione są osady zlodowacenia bałtyckiego, które stanowią podłoże torfowisk lub podścielają osady dolin rzecznych. Największe kompleksy torfowisk powstał w basenie Środkowym Biebrzy. Na terenie Czerwonego Bagna występują najgłębsze pokłady torfowe dochodzące do 4 m miąższości. W spągu złóż występuje gytia i torfy mechowiskowe, które zalegają zarówno na gytii jak na podłożu mineralnym. Ich miąższość jest niewielka (jedynie lokalnie sięga 2 m). Złoża torfowe budują głównie torfy szuwarowe, turzycowiskowe i olesowe¹.

2.2.2. Gleby

Skałami glebotwórczymi na terenie gminy Goniądz są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnych pyłów oraz namułów, torfów i piasków rzecznych w dolinach.

Gmina Goniądz jest gminą o charakterze rolniczym, o czym świadczy struktura użytkowania terenu. W południowo-wschodniej części gminy przeważają grunty orne, głównie klasy IIIa, IIIb i IV i stanowią około 48%. Występują głównie gleby bielcowe, rdzawe oraz brunatne wyługowane i kwaśne.

Gleby pseudobielcowe występują lokalnie, natomiast czarne ziemie, gleby murszowo-mineralne, gleby mułowo-torfowe oraz gleby torfowe i murszowo-torfowe występują odpowiednio w dolinie Biebrzy oraz w rozproszeniu na obszarze wysoczyznowym, głównie na użytkach zielonych, które są położone w dolinach cieków wodnych i obniżeniach terenu. Większe kompleksy użytków zielonych położone są w obrębie wsi: Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo i Wólka Piaseczna².

2.2.3. Ukształtowanie terenu

Gmina Goniądz wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego położona jest w prowincji Niżu Wschodnioeuropejskiego, makroregionu Niziny Północnopodlaskiej, podprowincji Wysoczyzn Podlasko-Białoruskich, mezoregionu Kotliny Biebrzańskiej oraz Wysoczyzn Białostockich. Kotlina Biebrzańska charakteryzuje się występowaniem obszarów torfowiskowo-bagiennych o wysokim stopniu naturalności i dużym bogactwem flory i fauny. Wśród rozległych torfowisk i bagien występują w wielu miejscach mineralne wyniesienia stanowiące wyspy tarasu pradolinowego, częściowo zwydmionego, wznoszące się ok. 2-4 m nad poziomem torfowisk. Wysoczyzna Białostocka to teren osiagający 140-160 m n.p.m.

¹ Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 roku

² Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 roku

ograniczający od wschodu Kotlinę Biebrzańską. Obejmuje obszar południowo-wschodni gminy i charakteryzuje się w miarę spokojną pagórkowato-falistą rzeźbą terenu, z niewielkimi ciekami wodnymi wpadającymi bezpośrednio do Biebrzy³.

2.2.4. Lasy

Lasy gminy Goniądz według podziału Polski na krainy przyrodniczo-leśne znajdują się w obrębie IV Krainy Mazowiecko-Podlaskiej, dzielnicy Niziny Podlaskiej. W podziale administracyjnym lasy należą do Nadleśnictwa Knyszyn i Rajgród. W dużej części lasy gminy Goniądz wchodzi w skład Puszczy Knyszyńskiej, Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny.

Dominującymi typami siedliskowymi jest bór mieszany świeży 27,47% i lasy mieszane świeże 26,73%. Dominującym gatunkiem jest sosna zwyczajna. Wśród drzew liściastych największy udział w drzewostanach mają brzoza i olsza. Pozostałe gatunki to świerk, dąb szypułkowy, jesion, grab, osika.

Według danych GUS w 2014 roku lasy i grunty leśne w gminie Goniądz zajmują powierzchnię 12 023,80 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 31,7%. Jest wyższy w porównaniu do wskaźnika dla województwa podlaskiego, który wynosi 30,7% i dla powiatu monieckiego 20,7%.

Tabela 3. Grunty leśne w gminie Goniądz

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Ogółem	12 023,80
Grunty leśne publiczne ogółem	8 703,80
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	585,66
Grunty leśne prywatne	3 320,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według danych GUS powierzchnia lasów prywatnych na koniec 2014 r. wynosiła 3 320,00 ha, co stanowi 27,6 % powierzchni lasów ogółem w gminie. Grunty leśne publiczne w gminie stanowią 72,4% całej powierzchni leśnej. Lasy w zarządzie Lasów Państwowych stanowią zaledwie 4,9%.

Lasy prywatne mają głównie charakter gospodarczy, w których pozyskuje się drewno do różnych celów, głównie na potrzeby własne właścicieli. Pełnią one również funkcję wodno i glebochronną, krajobrazową oraz ostoję dla ptaków i zwierząt. Na terenie gminy nie ma lasów o charakterze ochronnym. W 2014 r. pozyskanie drewna z lasów wyniosło 1541 m³ grubizny.

³ Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 roku

2.2.5. Tereny i obiekty prawnie chronione

W gminie Goniądz obszary chronione zajmują powierzchnię 23 028,00 ha, co stanowi około 61% obszaru gminy. Na terenie gminy największą powierzchnię zajmują Biebrzański Park Narodowy. W granicach administracyjnych gminy znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy.

Biebrzański Park Narodowy

Został utworzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 86, poz. 399) jest to największy park narodowy w Polsce. Jego powierzchnia to 59 223 ha, a otuliny wokół niego to 66 824 ha. Na terenie gminy znajduje się 22 087 ha, co stanowi 37,29% całkowitej powierzchni Biebrzańskiego Parku Narodowego bez otuliny. Obszary leśne zajmują 15547 ha, 18181 ha to grunty rolne i 24604 ha to nieużytki - w rzeczywistości najbardziej wartościowe ekosystemy - słynne Bagna Biebrzańskie. Powierzchnia 3936 ha została objęta ochroną ścisłą (rezerwat Czerwone Bagno). Biebrzański Park Narodowy obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej - wielkiego obniżenia terenu o długości ponad 100 km, powstałego w okresie zlodowaceń: środkowopolskiego i bałtyckiego. Jest to największy i najbardziej naturalny w Europie Środkowej kompleks torfowisk o powierzchni ok. 90000 ha. Szata roślinna parku odznacza się dużą różnorodnością, wysokim stopniem naturalności i obecnością wielu rzadkich gatunków. Sprzyjające warunki rozwoju znajdują tu rośliny pochodzenia północnego i relikty glacialne. Wybitne walory przyrodnicze Biebrzańskiego Parku Narodowego zadecydowały o objęciu tego obszaru Międzynarodową Konwencją RAMSAR, chroniącej obszary wodno – błotne. Obszar Bagien Biebrzańskich ma rekomendacje do uznania za Obiekt Dziedzictwa Światowego, wydane przez Komisję Parków Narodowych i Obszarów Chronionych IUCN (Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych) oraz Federację Parków Narodowych i Parków Natury Europy⁴.

⁴ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Goniądz na lata 2007-2017

Legenda:

 - obszar Otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego

 - obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego

Rysunek 2. Położenie Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną w gminie Goniądz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”

Obszar ten został powołany Uchwałą Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Biebrzy". Całkowita powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” wynosi 28 442,27 ha. Na terenie gminy Goniądz obszar stanowi 1 201,55 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy.

Legenda:

 - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”

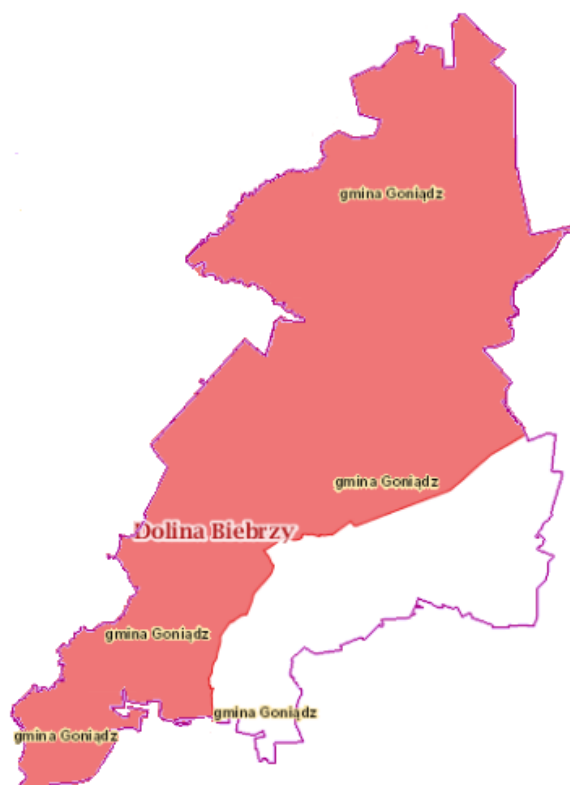
Rysunek 3. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” na terenie gminy Goniądz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008

Dolina Biebrzy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk. Dominującymi są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzecznyymi lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzecznyymi mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi. Naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi doliny Biebrzy są zbiorowiska leśne: bory bagienne, bór bagienno mechowiskowy, olsy a także mszary i niektóre zbiorowiska szuwarowe.

Torfowiska doliny Biebrzy są największym, prawie niezmienionym kompleksem torfowisk dolinowych w Europie Środkowej i Zachodniej. Koryto rzeki Biebrzy z licznymi meandrami i starorzeczami w różnym stadium zarastania ma naturalny charakter. Rezultatem są rozległe, coroczne zalewy.

Legenda:

 - Obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy

Rysunek 4. Obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy na terenie gminy Goniądz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006

W ostoi stwierdzono występowanie, co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej: bąk, bączek, bocian czarny, łabędź krzykliwy, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bielik, gadożer, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy, orlik grubodzioby, orzeł przedni, orzełek włochaty, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, batalion, dubelt, mewa mała, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, puchacz, sowa błotna, zimorodek, kraska, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł biało-grzbiety, dzięcioł trójpalczasty, lerka, świergotek polny, wodniczka, muchołówka mała, ortolan, biegus zmienny. W ostoi występuje również cietrzew, niewymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej osiągają także: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (przy wysokim poziomie wody). Jest to również bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek). Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.

Legenda:

 - Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska

Rysunek 5. Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Na terenie gminy Goniądz ustanowione są trzy pomniki przyrody:

- Wiąz polny położony w Goniądzu przy granicy działek oznaczonych numerem porządkowym 29 i 31 przy ul. Wojska Polskiego.
- Dwa jałowce pospolite położone we wsi Olszowa Droga⁵.

2.2.6. Wody powierzchniowe

Obszar gminy pod względem hydrograficznym należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Biebrzy. Jej największymi dopływami są rzeki: Ełk, Jegrznia, Kanał Rudzki, Woźnawiejski, Łęg. Mniejszymi dopływami są: Boberka, Czarna Struga. Na terenie gminy nie ma żadnych jezior ani sztucznych zbiorników wodnych.

Głównym elementem sieci hydrograficznej w obrębie gminy jest rzeka Biebrza. Płyńce z północnego wschodu na południowy zachód silnie meandrując i pozostawiając liczne starorzecza powstałe głównie w okresie prostowania korytarza rzeki w związku z budową Kanału Augustowskiego. Biebrza i jej dorzecze stanowi największy w Polsce region bagien. Jest to miejsce występowania wielu rzadkich zbiorowisk roślinnych oraz gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków. Dolina rzeki jest łęgowiskiem ptaków związanych ze środowiskiem

⁵ www.crfop.gdos.gov.pl

bagiennym. Większość tego terenu jest objęta ochroną i znajduje się w Biebrzańskim Parku Narodowym⁶.

Badania rzeki Biebrza przeprowadzone w 2011 roku wykazały, iż ogólna ocena jakości wód w 1 profilach odpowiadała III klasie czystości. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: ichtiofauna. Stan wód oceniono jako zły⁷.

2.2.7. Wody podziemne

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz w węglanowych utworach kredowych. W utworach trzeciorzędowych warstwa wodonośna występuje na głębokości 120-200 m, a wydajność studni kształtuje się w granicach 40-50 m³/h.

Główne źródła do ujmowania wód podziemnych do celów użytkowych na obszarze gminy stanowią utwory czwartorzędowe. W obrębie tych utworów wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych, które charakteryzują się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym. Podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy stanowią wody z ujęć czwartorzędowych, a w szczególności z poziomu wodonośnego międzymorenowego.

Na terenie gminy wyodrębnione są dwa główne obszary występowania wód gruntowych:

- Obszary wysoczyznowe, w obrębie których wody gruntowe występują na głębokości od 3,0 do 6,0 m. Są to wody o stosunkowo korzystnych parametrach fizykochemicznych, natomiast budzą zastrzeżenie w zakresie zanieczyszczenia bakteriologicznego.
- Obszary dolinne rzeki Biebrzy, w których wody występują w utworach bagiennotorfowych i akumulacji rzecznej tworząc jeden poziom o swobodnym zwierciadle wody. Zalegają zazwyczaj płycej i są narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne.

Cała Dolina Biebrzy będąca w granicach gminy Goniądz objęta jest zasięgiem występowania głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP 217 „Dolina Biebrzy”) o znaczeniu krajowym⁸.

2.2.8. Klimat

Gmina Goniądz, jak cały region Podlasia jest pod wpływem zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Okres wegetacyjny trwa tu średnio 192 dni. Liczba dni bez przymrozków trwa tylko 72 dni. Charakterystyczne dla tego regionu są późnowiosenne i wczesnojesienne przymrozki gruntowe. Średnia roczna suma opadów osiąga 566 mm, z przewagą w miesiącu lipcu. Średnia roczna temperatura wynosi 6 °C.

⁶ Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 roku

⁷ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku „Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu monieckiego”

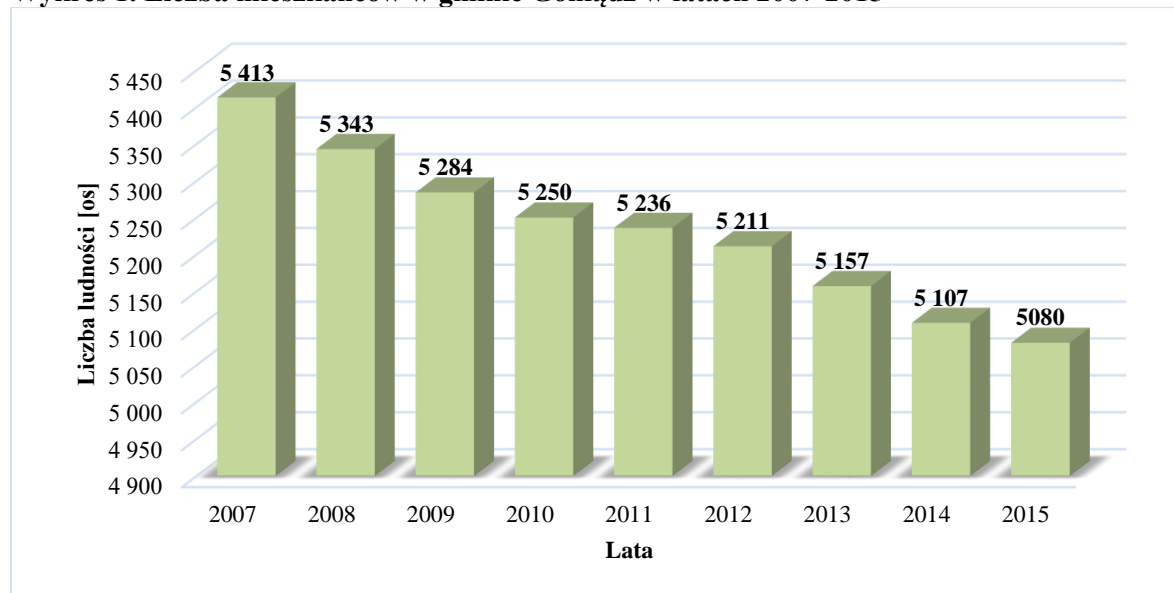
⁸ Program Ochrony Środowiska do 2015 roku

2.3. Sytuacja społeczna

2.3.1. Demografia

Liczba ludności w gminie Goniądz na koniec roku 2015 wynosiła 5080 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 13 osób/km² i jest najniższa wśród gmin w powiecie monieckim. Zmiany demograficzne w latach 2007-2015 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w gminie Goniądz w latach 2007-2015

Źródło: Urząd Miejski w Goniądzu

Powyższe dane wyraźnie wskazują na sukcesywny spadek liczby ludności w ostatnich latach. Podobne tendencje panują zarówno w powiecie monieckim, jak i całym województwie podlaskim. W analizowanych latach liczba ludności była najwyższa i wynosiła 5413 osób (stan na dzień 31.12.2007). W stosunku do stanu obecnego liczba ludności spadła o 6%.

W tabeli poniżej przedstawiono stan liczby ludności w miejscowościach gminy Goniądz.

Tabela 4. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Goniądz w 2015 roku

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Goniądz	1 840
2.	Białosuknia	331
3.	Budne	46
4.	Dawidowizna	113
5.	Doły	81
6.	Downary	143
7.	Downary Plac	49
8.	Klewianka	334
9.	Kramkówka Duża	217
10.	Kramkówka Mała	132
11.	Krzecze	118

12.	Łazy	104
13.	Mierkienniki	83
14.	Olszowa Droga	29
15.	Osowiec	287
16.	Osowiec - Twierdza	142
17.	Owieczki	121
18.	Piwowary	139
19.	Płochowo	45
20.	Smogorówka Dolistowska	106
21.	Smogorówka Goniądzka	154
22.	Szafranki	95
23.	Uścianek	19
24.	Wojtówstwo	67
25.	Wroceń	184
26.	Wólka Piaseczna	101
Suma:		5 080

Źródło: informacje uzyskane z Urzędu Miejskiego w Goniądzu

W celu oszacowania prognozy liczby mieszkańców gminy Goniądz, posłużono się prognozą liczby ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 opracowaną w 2014 r. przez Główny Urząd Statystyczny, na jej podstawie ustalono trend zmian liczby ludności w powiecie monieckim.

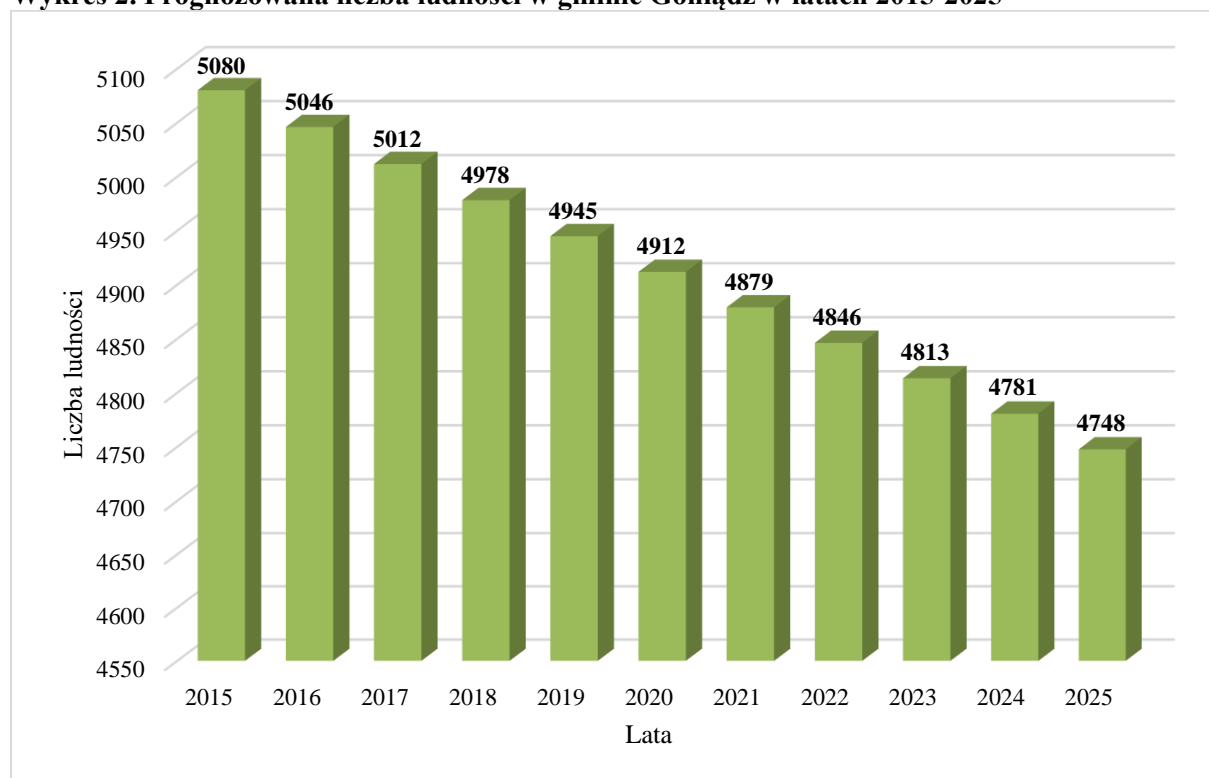
Na podstawie przyjętych założeń i danych prognozy liczby mieszkańców dla powiatu monieckiego, trend w zakresie liczby mieszkańców dla obszaru gminy Goniądz jest ujemny. Szacuje się, iż liczba ludności w gminie w 2025 r. będzie wynosiła 4 748 osób.

Tabela 5. Prognozowana liczba ludności w gminie Goniądz w latach 2015-2025

Lata	Wskaźnik dla gminy wiejskiej w powiecie monieckim	Liczba ludności w gminie Goniądz
2015	-	5080
2016	0,993304	5046
2017	0,993211	5012
2018	0,993335	4978
2019	0,993291	4945
2020	0,993319	4912
2021	0,993324	4879
2022	0,993254	4846
2023	0,993234	4813
2024	0,993188	4781
2025	0,993090	4748

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2. Prognozowana liczba ludności w gminie Goniądz w latach 2015-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

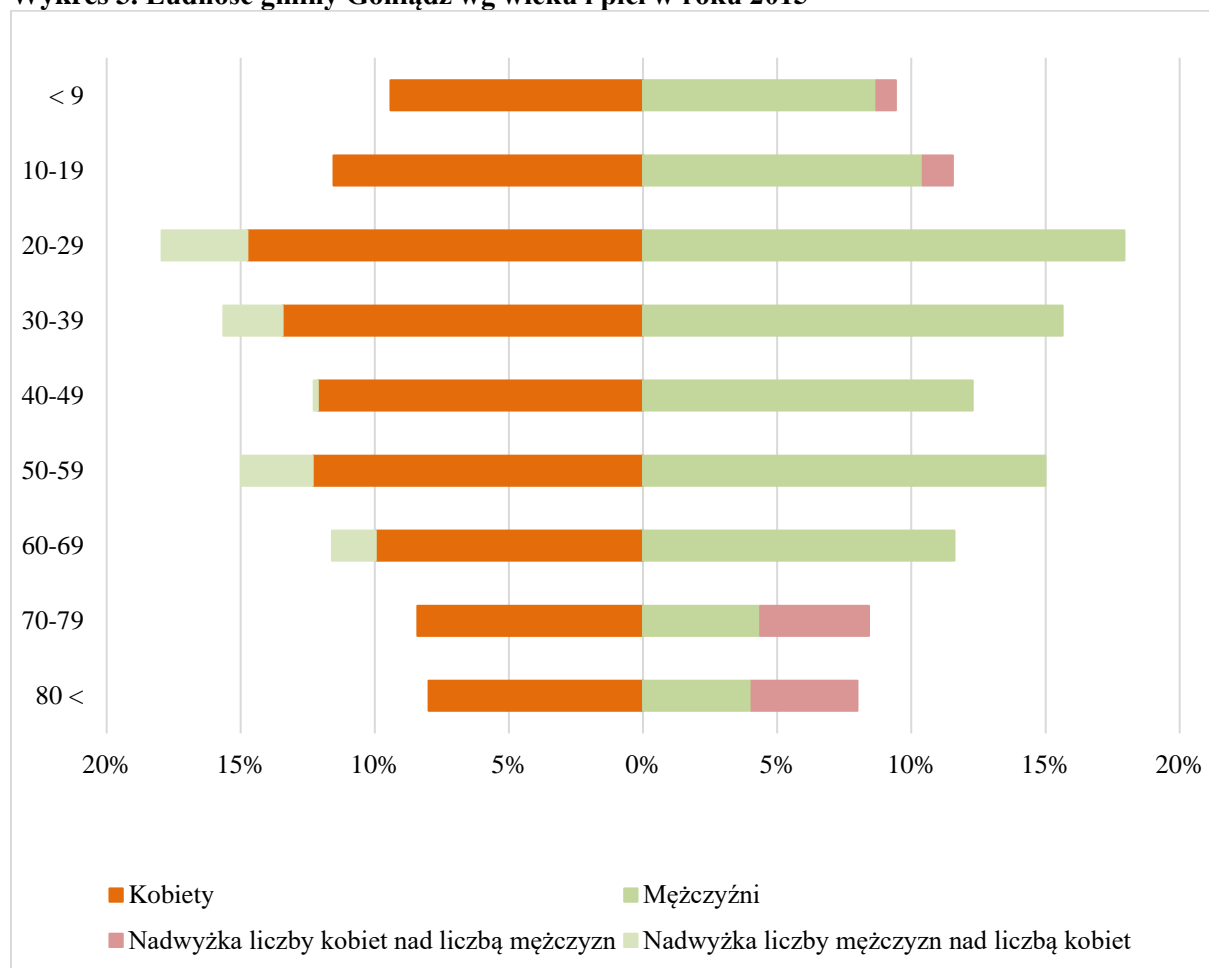
Według danych przedstawionych w poniższej tabeli w strukturze płci ludności w gminie Goniądz dominują kobiety, które stanowią powyżej 50% ogółu ludności, podobne tendencje panują w powiecie i województwie podlaskim, gdzie również w strukturze społeczeństwa przeważa udział kobiet.

Tabela 6. Struktura ludności w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego

Obszar	Wyszczególnienie	Lata									
		2011		2012		2013		2014		2015	
		[os]	%	[os]	%	[os]	%	[os]	%	[os]	%
Gmina Goniądz	Kobiety	2 622	50,37	2 600	50,4	2 587	50,57	2 568	50,64	2 589	51,14
	Mężczyźni	2 584	49,63	2 559	49,6	2 529	49,43	2 503	49,36	2 474	48,86
Powiat moniecki	Kobiety	21 397	50,06	21 234	50,1	21 103	50,15	20 995	50,21	20 907	50,31
	Mężczyźni	21 348	49,94	21 151	49,9	20 974	49,85	20 822	49,79	20 637	49,66
Województwo podlaskie	Kobiety	614 904	51,2	613 849	51,21	612 319	51,24	610 754	51,24	609 301	51,25
	Mężczyźni	586 078	48,8	584 841	48,79	582 646	48,76	581 164	48,76	579 499	48,75

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 3. Ludność gminy Goniądz wg wieku i płci w roku 2015

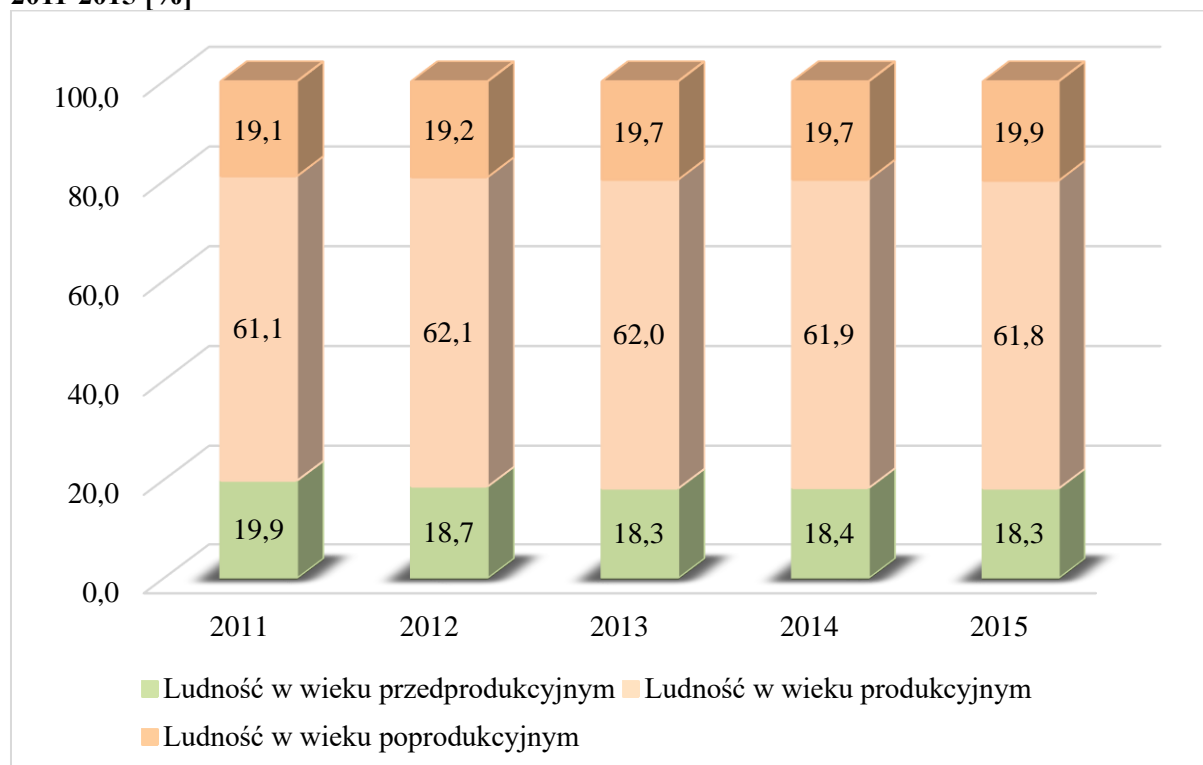

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według powyższych danych w strukturze wiekowej w 2015 roku dominują mężczyźni w wieku 20-29 lat. Przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet widoczna jest w przedziale wiekowym od 20 do 69 lat. W przypadku kobiet szczególnie widoczne jest dominacja kobiet w wieku 70+ nad liczbą mężczyzn.

Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę wiekową mieszkańców gminy Goniądz wg grup ekonomicznych.

Wykres 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Goniądz wg grup ekonomicznych w latach 2011-2015 [%]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

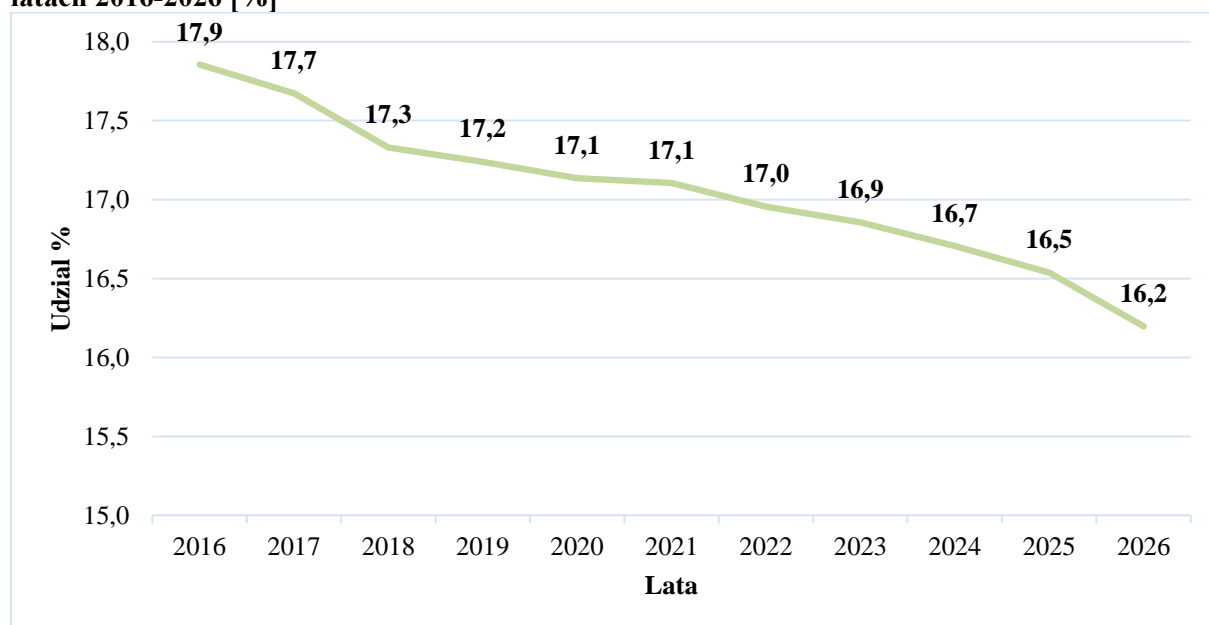
W 2015 roku według danych GUS w strukturze wiekowej mieszkańców gminy Goniądz dominującą grupą jest ludność w wieku produkcyjnym, która stanowi 61,8% ogółu ludności. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 18,3%, a ludność poprodukcyjna – 19,9%. Są to bardzo niekorzystne wskaźniki wobec spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym w ostatnich latach, a zbliżającym się wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Do opracowania prognozy ludności wg grup ekonomicznych posłużono się prognozą liczby ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 opracowaną w 2014 r. przez Główny Urząd Statystyczny, na jej podstawie ustalono trend zmian ludności według poszczególnych grup ekonomicznych.

Prognoza pozwala przewidywać obciążenie systemu zabezpieczeń społecznych wypłatą świadczeń emerytalnych i rentowych. Liczba osób w wieku produkcyjnym oznacza posiadane zasoby pracy oraz wpływa bezpośrednio na bezrobocie. Wiedza na temat liczby osób w wieku przedprodukcyjnym pozwala przewidzieć zapotrzebowanie na m.in. placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz edukacyjne.

Prognozuje się, iż udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2025 w gminie Goniądz będzie się zmniejszać. W 2026 osoby w wieku przedprodukcyjnym będą stanowiły 16,2% ogółu społeczeństwa, w stosunku do roku 2014 udział procentowy spadnie o 2,2%.

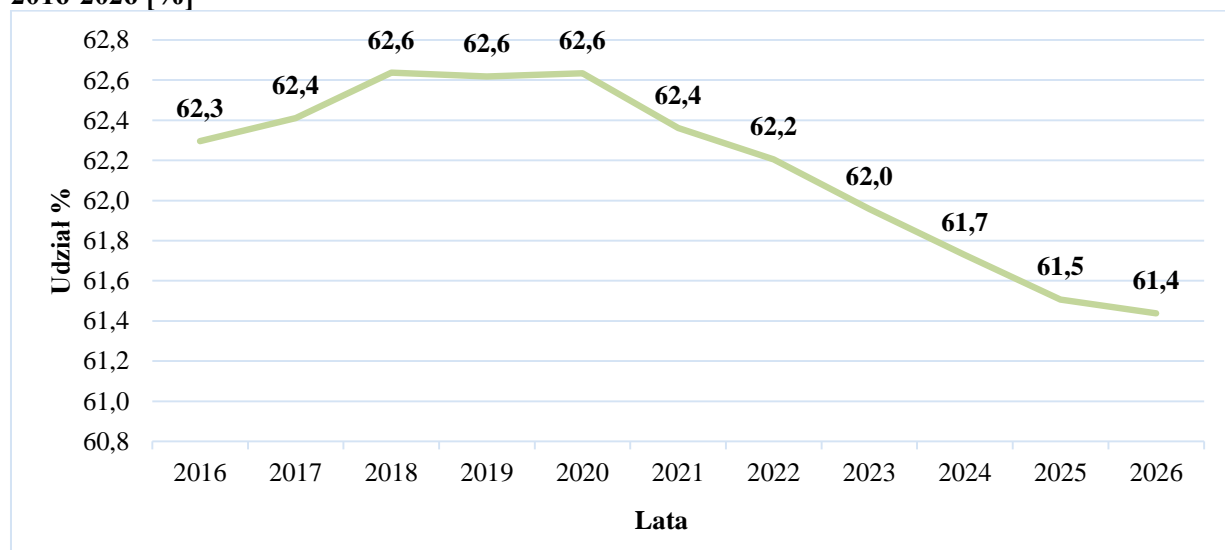
Wykres 5. Prognozowany udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozuje się, iż udział ludności w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz od roku 2016 do 2020 roku będzie utrzymywał się na podobnym poziomie. Od 2021 roku trend wskazuje, iż udział osób w wieku produkcyjnym będzie się zmniejszać. Ludność w wieku produkcyjnym w 2026 roku będzie wynosić 61,4% ogółu społeczeństwa.

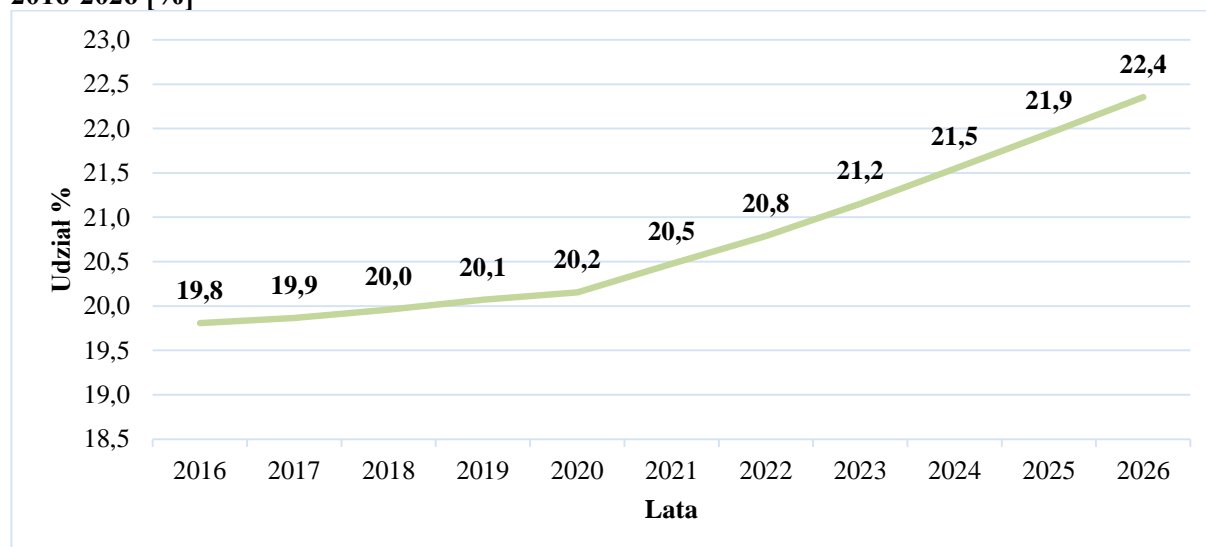
Wykres 6. Prognozowany udział ludności w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Trzecią grupą wieku wyodrębnioną na podstawie kryterium ekonomicznego stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym. W latach 2016-2026 udział ludności w wieku poprodukcyjnym wykazuje stałą tendencję rosnącą. W 2026 prognozowany udział procentowy tej grupy wyniesie 22,4%.

Wykres 7. Prognozowany udział ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na ogólny wzrost lub spadek zaludnienia mają wpływ dwa zasadnicze czynniki: przyrost naturalny, który jest różnicą między liczbą urodzeń i zgonów oraz saldo migracji, stanowiące różnicę między napływem, a odpływem ludności. Saldo migracji w gminie w latach 2011-2015 jest ujemne, na koniec roku 2015 wynosiło - 16 osób. Podobna tendencja jest w powiecie monieckim oraz w województwie podlaskim.

Tabela 7. Saldo migracji w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Województwo podlaskie	-1974	-1808	-2511	-2249	-1907
Powiat moniecki	-145	-156	-210	-160	-145
Gmina Goniądz	0	-4	-39	-7	-16

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 8. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Goniądz w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Zameldowania ogółem					
Zameldowania ogółem	57	59	50	63	42
Zameldowania z miast	35	33	35	28	24
Zameldowania ze wsi	20	24	12	34	18
Zameldowania z zagranicy	2	2	3	1	0
Wymeldowania					
Wymeldowania ogółem	57	63	89	70	58
Wymeldowania do miast	33	42	72	56	41
Wymeldowania na wieś	24	19	16	12	17
Wymeldowania za granicę	0	2	1	2	0
Saldo migracji	0	-4	-39	-7	-16

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Saldo migracji w gminie Goniądz w analizowanych latach jest ujemne. Liczba ludności gminy Goniądz w wyniku ruchów migracyjnych w 2015 roku zmniejszyła się o 16 osób. W okresie między 2011 a 2015 rokiem do gminy zameldowało się łącznie 271 osoby, natomiast wymeldowało się 337 osób. Bilans migracji w tym okresie jest zatem ujemny. Warto zaznaczyć, że zdecydowana większość osób wymeldowała się do miast.

Tabela 9. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności

Wyszczególnienie	Obszar	Lata				
		2011	2012	2013	2014	2015
Przyrost naturalny	Gmina Goniądz	-15	-34	-15	-38	-10
	Powiat moniecki	-129	-192	-129	-160	-147
	Województwo podlaskie	-492	-695	-1 533	-821	-1477
Urodzenia żywe na 1000 ludności	Gmina Goniądz	8,8	6,7	9,4	7,3	9,1
	Powiat moniecki	8,7	7,4	8,6	7,8	7,9
	Województwo podlaskie	9,3	9,3	8,9	9,2	9,1
Zgony na 1000 ludności	Gmina Goniądz	11,72	13,27	12,31	14,74	11,45
	Powiat moniecki	11,74	11,92	11,61	11,63	11,42
	Województwo podlaskie	9,69	9,88	10,16	9,93	10,34
Przyrost naturalny na 1000 ludności	Gmina Goniądz	-2,9	-6,5	-2,9	-7,5	-2
	Powiat moniecki	-3	-4,5	-3,1	-3,8	-3,5
	Województwo podlaskie	-0,4	-0,6	-1,3	-0,7	-1,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując powyższe dane dla gminy Goniądz można zaobserwować, iż w latach 2011-2015 przyrost naturalny jest ujemny, co świadczy o przewadze liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Ujemny przyrost naturalny na obszarze gminy jest zgodny z tendencjami panującymi na obszarze powiatu monieckiego, jak i województwa podlaskiego. Na koniec roku 2015 przyrost naturalny w gminie Goniądz wynosił -10.

Porównując wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności, zgonów na 1000 ludności i przyrostu naturalnego na 1000 ludności dla gminy Goniądz, powiatu monieckiego i województwa podlaskiego, wskaźniki dla gminy wypadają najmniej korzystnie.

2.3.2. Rynek pracy

W 2015 roku stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 11,4% (stan na koniec grudnia 2015), w województwie podlaskim 12,9%. Stopa bezrobocia w powiecie monieckim wynosi 12,1% i jest większa niż w kraju i mniejsza niż w województwie podlaskim. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę bezrobocia w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego.

Tabela 10. Struktura bezrobocia w gminie Goniądz na tle powiatu moniecki i województwa podlaskiego w latach 2011-2015

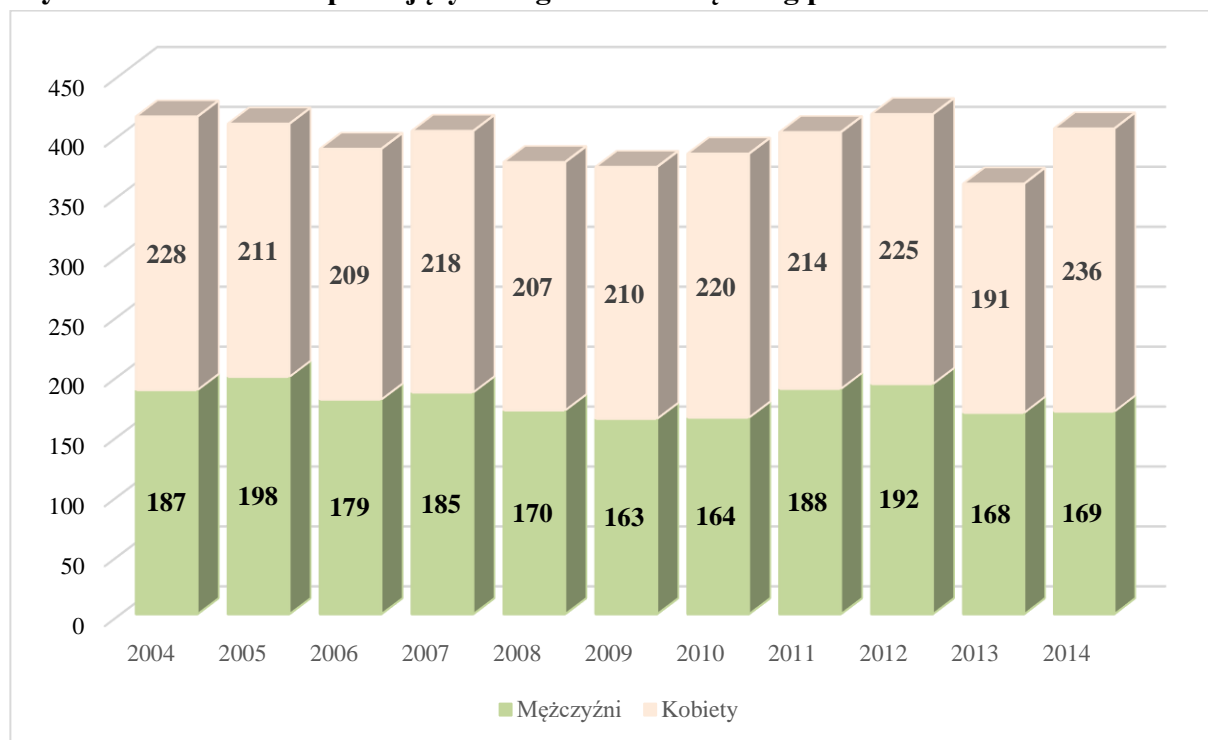
Wyszczególnienie	J.m.	Obszar	Lata				
			2011	2012	2013	2014	2015
Bezrobotni zarejestrowani							
Ogółem	osoba	Gmina Goniądz	272	282	283	254	233

		Powiat moniecki	2 006	2 114	2 149	1 887	1 880
		Województwo podlaskie	65 920	68 705	70 889	60 394	55 019
Mężczyźni	osoba	Gmina Goniądz	150	168	175	155	138
		Powiat moniecki	1 126	1 192	1 259	1 099	1 110
		Województwo podlaskie	34 184	37 152	38 586	32 916	30 076
Kobiety	osoba	Gmina Goniądz	122	114	108	99	95
		Powiat moniecki	880	922	890	788	770
		Województwo podlaskie	31 736	31 553	32 303	27 478	24 943

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując strukturę bezrobocia w gminie Goniądz można zaobserwować, iż głównie mężczyźni są osobami bezrobotnym. Podobne tendencje zauważalne są w powiecie monieckim i województwie podlaskim. Ich udział w analizowanych latach stanowi średnio 59%. Od 2011 do 2015 roku liczba osób bezrobotnych w gminie spadła o 39 osób i na koniec roku 2015 w gminie Goniądz liczba osób bezrobotnych wynosiła 233 osób.

Wykres 8. Liczba osób pracujących w gminie Goniądz wg płci w latach 2004-2014

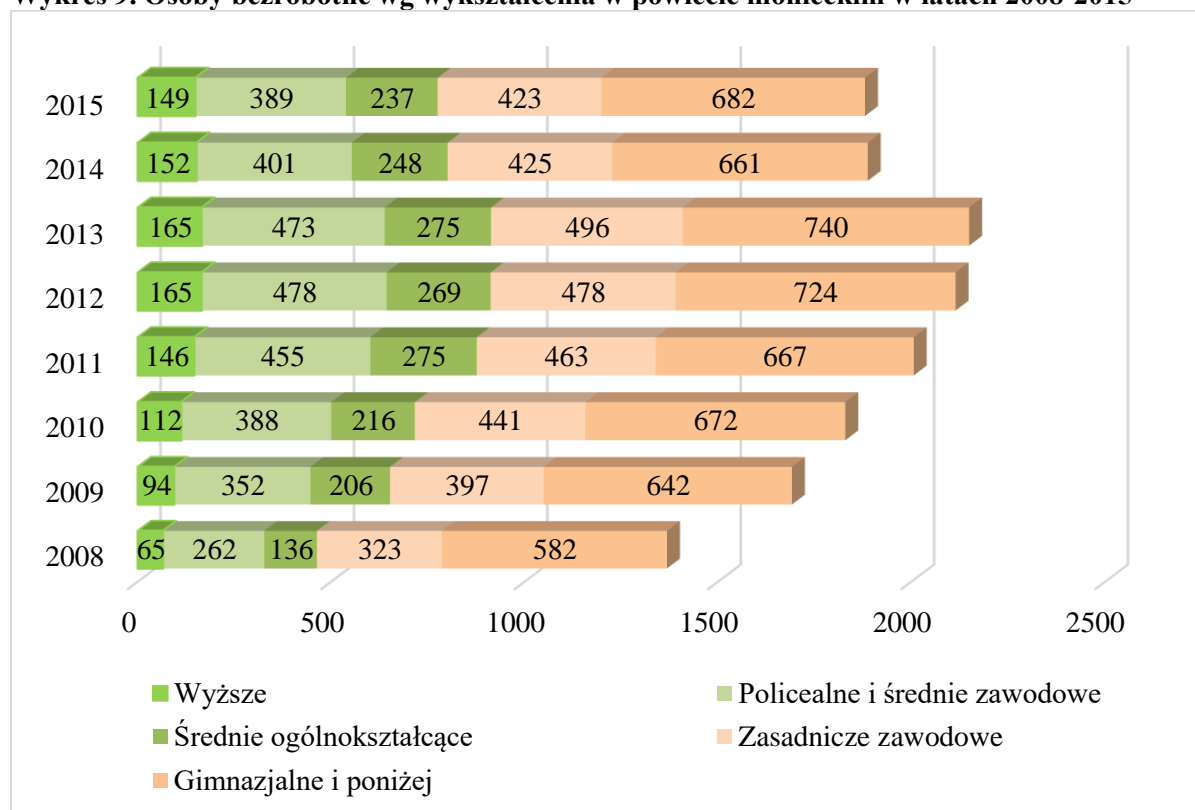

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizie poddano strukturę osób pracujących w gminie Goniądz w latach 2004-2014. Najwyższą liczbę osób pracujących odnotowano w roku 2012, zaś najniższą w 2013. W 2013 roku odnotowano spadek o 14% liczby osób pracujących w stosunku do roku poprzedniego. W strukturze osób pracujących przeważają kobiety, których udział w analizowanym okresie wynosi średnio 55%.

Na wykresie poniżej przedstawiono osoby bezrobotne wg wykształcenia w powiecie monieckim.

Wykres 9. Osoby bezrobotne wg wykształcenia w powiecie monieckim w latach 2008-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

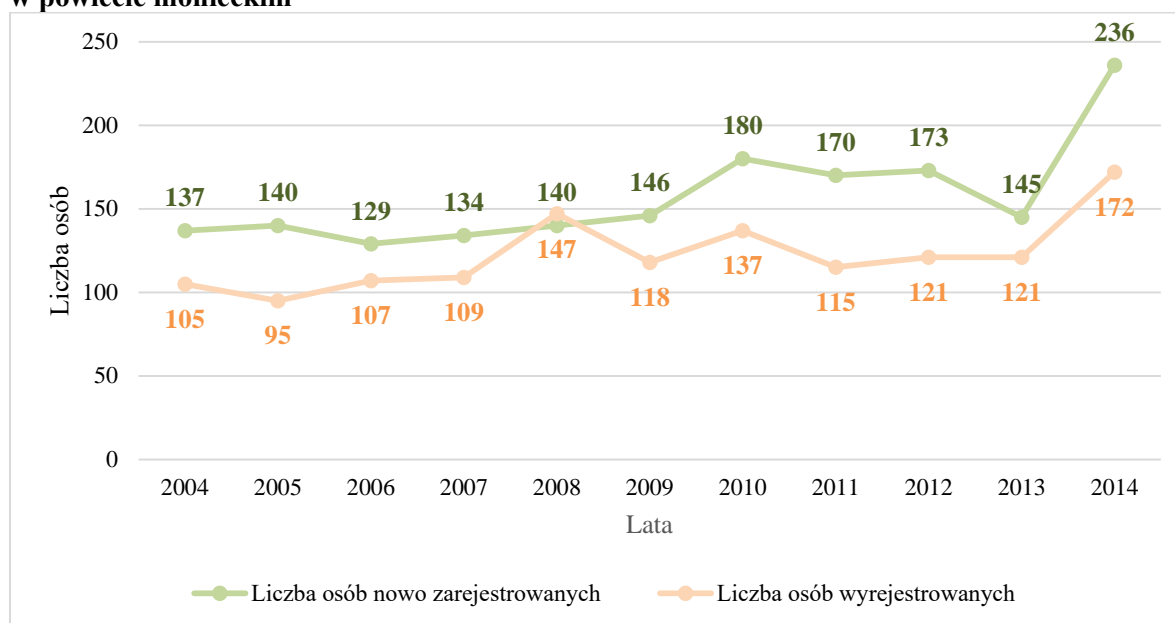
Tabela 11. Osoby bezrobotne według wieku w powiecie monieckim w latach 2008-2015

Wyszczególnienie		Lata							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wiek	24 lata i mniej	342	534	586	646	673	606	508	476
	25-34	343	435	478	544	585	629	550	538
	35-44	210	249	250	274	287	310	282	290
	45-54	339	328	350	336	334	340	296	290
	55 lat i więcej	134	145	165	206	235	264	251	286

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w powiecie monieckim osoby pozostające bez pracy to głównie osoby w przedziałach wieku 18-34 lata. W liczbie bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem policealnym i zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej.

Wykres 10. Liczba osób nowo zarejestrowanych oraz osób wyrejestrowanych w latach 2004-2014 w powiecie monieckim

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie monieckim w latach 2004-2014 obserwuje się wzrost liczby osób nowo zarejestrowanych, jak i osób które wyrejestrowały się z urzędu. Liczba osób nowo zarejestrowanych w powiecie przewyższa liczbę osób, które podjęły pracę. W 2014 roku odnotowano wzrost liczby osób nowo zarejestrowanych. W porównaniu do roku poprzedniego zaobserwowano około 39% wzrost liczby osób nowo zarejestrowanych. Zarówno liczba osób nowo zarejestrowanych jak i wyrejestrowanych z urzędu ma tendencję rosnącą. Można przypuszczać, iż podobne tendencje będą w kolejnych latach.

2.3.3. Warunki mieszkaniowe

Liczba mieszkań ogółem w gminie Goniądz na koniec roku 2014 wynosiła 1 809. Zgodnie z danymi liczba mieszkań na terenie gminy stale rośnie. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie wynosi 87,42 m² i jest mniejsza o 2,3 m² niż w powiecie monieckim i większa niż w województwie podlaskim o 11,5 m². Wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę wynosi 31,18 m² i jest wyższy od wskaźnika przypadającego w powiecie i województwie podlaskim.

W tabeli poniżej przedstawiono zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Goniądz w latach 2010-2014

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego

Wyszczególnienie	Obszar	Lata				
		2010	2011	2012	2013	2014
Mieszkania ogółem	Gmina Goniądz	1 783	1 794	1 799	1 802	1 809
	Powiat moniecki	13 313	13 366	13 402	13 432	13 472

	Województwo podlaskie	420 377	424 417	428 615	432 472	436 381
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m²]	Gmina Goniądz	86,49	86,76	87,01	87,07	87,42
	Powiat moniecki	88,73	89,04	89,25	89,43	89,68
	Województwo podlaskie	74,93	75,18	75,43	75,62	75,88
Powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m²]	Gmina Goniądz	29,54	29,90	30,34	30,67	31,18
	Powiat moniecki	27,46	27,84	28,22	28,55	28,89
	Województwo podlaskie	26,17	26,57	26,97	27,37	27,78

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 13. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Goniądz

Wyszczególnienie	Lata		
	2012	2013	2014
Wodociąg	1 572	1 575	1 582
Ustęp splukiwany	1 420	1 423	1 430
Łazienka	1 359	1 362	1 369
Centralne ogrzewanie	1 066	1 069	1 076
Gaz sieciowy	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 14. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego [%]

Wyszczególnienie	Obszar	Lata				
		2010	2011	2012	2013	2014
W miastach		%	%	%	%	%
Wodociąg	Gmina Goniądz	94,5	94,6	94,6	94,6	94,6
	Powiat moniecki	96,0	96,0	96,0	96,1	96,1
	Województwo podlaskie	98,5	98,5	98,6	98,6	98,6
Łazienka	Gmina Goniądz	84,7	84,9	84,9	84,9	85,0
	Powiat moniecki	91,7	91,8	91,8	91,9	91,9
	Województwo podlaskie	95,8	95,9	95,9	96,0	96,0
Centralne ogrzewanie	Gmina Goniądz	69,0	69,4	69,5	69,5	69,6
	Powiat moniecki	85,6	85,7	85,7	85,8	85,8
	Województwo podlaskie	91,4	91,5	91,6	91,8	91,9
Na wsi						
Wodociąg	Gmina Goniądz	82,7	82,7	82,8	82,8	82,9
	Powiat moniecki	79,7	79,7	79,8	79,8	79,9
	Województwo podlaskie	82,6	82,7	82,9	83,0	83,1
Łazienka	Gmina Goniądz	69,4	69,5	69,6	69,6	69,7
	Powiat moniecki	66,0	66,0	66,1	66,2	66,3
	Województwo podlaskie	68,6	68,7	69,0	69,2	69,5
Centralne ogrzewanie	Gmina Goniądz	52,5	52,6	52,7	52,8	53,0
	Powiat moniecki	50,2	50,3	50,4	50,6	50,7
	Województwo podlaskie	52,8	53,0	53,4	53,8	54,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W celu przedstawienia warunków mieszkaniowych w gminie Goniądz do porównania wyposażenia sanitarno-technicznego mieszkań posłużono się danymi dotyczącymi zarówno

obszarów miejskich jak i wiejskich. Analizując powyższe dane liczba mieszkań wyposażonych w niezbędne instalacje techniczno-sanitarne na terenie miasta Goniądz jest na stałym poziomie. Wskaźnik wyposażenia mieszkań w wodociągi w mieście Goniądz kształtuje się na wysokim poziomie, według danych GUS 95,6% mieszkań wyposażonych jest w infrastrukturę wodociągową. Na terenie miasta 85% mieszkań wyposażonych jest w łazienkę, na terenie wsi jest znacznie gorzej i wskaźnik ten wynosi 69,7%. Wyposażenie mieszkań w centralne ogrzewanie na terenie miasta Goniądz wynosi 69,6%, zaś na terenach wiejskich 53,0%. W porównaniu do wskaźników dla powiatu monieckiego i województwa podlaskiego gmina Goniądz wypada niekorzystnie. Wskaźniki wyposażenia mieszkań w instalacje sanitarno-techniczne znacznie obiegają od wskaźników w powiecie i województwie.

2.3.4. Edukacja

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny w Goniądzu w skład którego wchodzi przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum oraz Szkoła Podstawowa w Downarach.

Tabela 15. Liczba uczniów uczęszczających do poszczególnych placówek w gminie Goniądz

Wyszczególnienie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Gimnazjum	219	209	206	183	195
Szkoła Podstawowa	283	269	267	275	273
Przedszkole	68	75	64	60	66

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 16. Wskaźnik skolaryzacji netto na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Goniądz na tle powiatu i województwa [%]

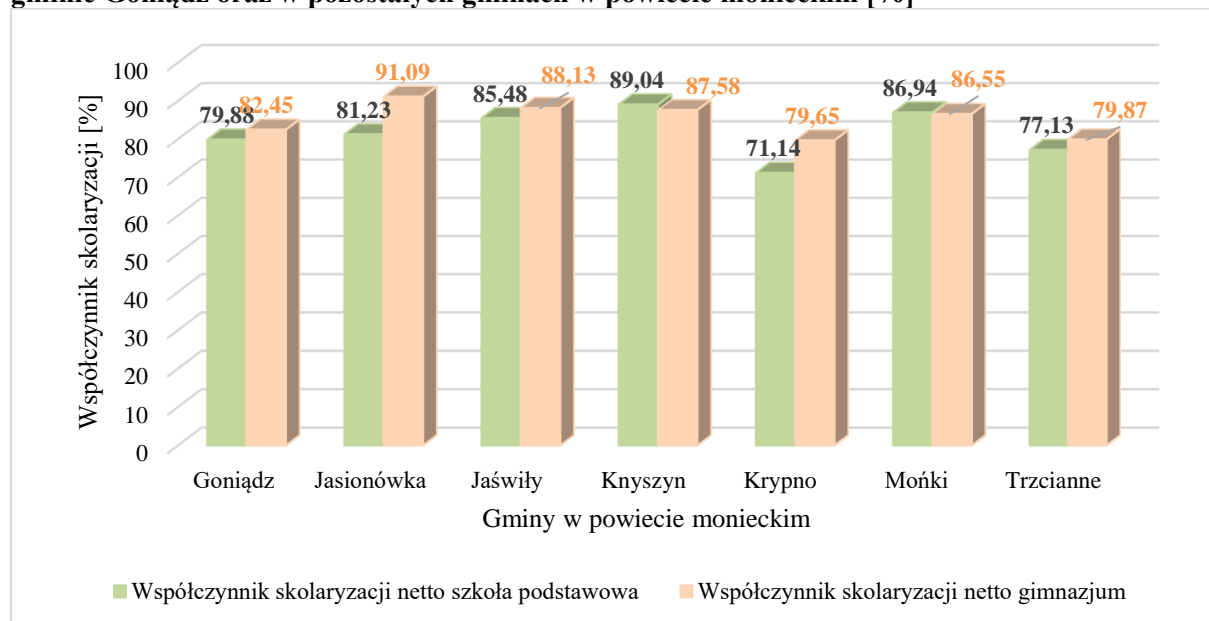
Wyszczególnienie	Obszar	Lata				
		2010	2011	2012	2013	2014
		%	%	%	%	%
Szkoły podstawowe	Gmina Goniądz	82,58	81,59	80,79	83,49	79,88
	Powiat moniecki	87,57	86,64	85,28	84,21	82,69
	Województwo podlaskie	92,67	92,28	91,8	91,54	90,81
Gimnazja	Gmina Goniądz	86,01	79,46	82,26	77,05	82,45
	Powiat moniecki	88,44	87,08	87,74	85,63	85,03
	Województwo podlaskie	92,22	91,81	91,06	90,62	90,19

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z definicji współczynnik skolaryzacji netto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej, jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Wskaźnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w 2014 roku dla gminy Goniądz wynosił 79,88% i jest niższy niż w powiecie monieckim i województwie podlaskim. W powiecie wskaźnik skolaryzacji wynosił 82,69%, w województwie 90,81%. Podobnie kształtuje się wskaźnik skolaryzacji dla gimnazjum, w gminie wynosi 82,45% i jest niższy od wskaźników przypadających dla powiatu i województwa.

Wykres 11. Wskaźnik skolaryzacji netto na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim [%]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik skolaryzacji netto dla szkoły podstawowej w gminie Goniądz wynosi 79,88%, średni współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w powiecie monieckim wynosi 81,55%, podobnie wygląda sytuacja w przypadku gimnazjum. Wskaźnik skolaryzacji netto dla gimnazjum w gminie wynosi 82,45% i jest niższy od średniego współczynnika skolaryzacji netto dla gimnazjum w powiecie monieckim o 2,6%.

Tabela 17. Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjum w komputery w gminie Goniądz

Wyszczególnienie	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Komputery w szkołach							
Szkoły podstawowe	75	87	53	69	69	69	56
Gimnazjum	14	20	20	14	14	14	15
Komputery przeznaczone do użytku uczniów							
Szkoły podstawowe	-	77	52	65	65	65	54
Gimnazjum	-	19	19	13	13	13	14
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów							
Szkoły podstawowe	-	32	22	30	31	33	24
Gimnazjum	-	10	10	13	13	13	14
Komputery z dostępem szerokopasmowym przeznaczone do użytku uczniów							

Szkoły podstawowe	-	0	0	10	10	10	10
Gimnazjum	-	0	0	13	13	13	14
Pracownicy komputerowe							
Szkoły podstawowe	7	7	4	4	4	4	3
Gimnazjum	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 18. Udział komputerów z dostępem do internetu przeznaczonych do użytku uczniów w szkołach [%]

Wyszczególnienie	Obszar	Lata		
		2010	2011	2012
		%	%	%
Szkoły podstawowe	Gmina Goniądz	47,69	50,77	44,44
	Powiat moniecki	78,13	82,02	81,21
	Województwo podlaskie	87,44	89,10	90,49
Gimnazja	Gmina Goniądz	100,00	100,00	100,00
	Powiat moniecki	97,90	98,08	98,05
	Województwo podlaskie	96,14	96,82	97,28

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni lat 2010-2012 w gminie Goniądz obserwuje się stały poziom wyposażenia szkół podstawowych i gimnazjum w komputery. W szkołach podstawowych w gminie 96,4% komputerów służy bezpośrednio uczniom, w przypadku gimnazjum 93,3% komputerów wykorzystywanych jest przez uczniów. Udział komputerów przeznaczonych dla uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum w gminie jest wyższy niż w powiecie i województwie.

Ważnym aspektem jest również dostęp do internetu w szkołach znajdujących się na terenie gminy. W 2012 roku w gminie w szkołach podstawowych do dyspozycji uczniów szkół podstawowych było 44,44% komputerów z internetem. Wskaźnik ten jest o połowę mniejszy w stosunku do powiatu i województwa. W przypadku gimnazjum 100% komputerów przeznaczonych do użytkowania umożliwia uczniom korzystanie z internetu.

2.3.5. Kultura i sport

Pierwszą wzmianką o sporcie w nadbierzańskim Goniądzu odnotowano w 1953 r. Wówczas to w „Gazecie Białostockiej” pod datą 1 marca znalazła się informacja, że w indywidualnych mistrzostwach powiatu białostockiego tytuł wicemistrza w tenisie stołowym wywalczył zawodnik miejscowego SKS -Stanisław Dziekoński. Dwa lata później pojawiła się nazwa Ludowy Zespół Sportowy Goniądz (1955). Datę tę można więc uważać za rok powstania klubu,

Prawdopodobnie pierwszą sekcją działającą w klubie była sekcja żeńska siatkówki, występująca z powodzeniem w rozgrywkach białostockiej B klasy.

Dużym zainteresowaniem goniądzkiej młodzieży cieszyły się ciężary. Sekcja podnoszenia ciężarów istniała w latach 1965-1967 licząc się w województwie, a jej zawodnicy odnosili sukcesy indywidualne i drużynowe.

Kolejni w szranki sportowej rywalizacji wstąpili piłkarze, za których to przyczyną klub trwa do dzisiaj. Drużyna LZS Goniądz w 1958 r. zgłoszona została do rozgrywek białostockiej VI ligi. Powstanie województwa łomżyńskiego, w skład którego wszedł Goniądz, zaowocowało ponownym ożywieniem LZS, który przyjmuje nazwę „Biebrza”. Piłkarze grają w V lidze, plasując się w 1977 r. na 3, a w 1978 r. na 4 pozycji.

Obecnie drużyna UKS „Biebrza” Goniądz już drugi sezon gra w najwyższej klasie rozgrywkowej organizowanej przez Podlaski Związek Piłki Nożnej – IV lidze. Ponadto w klubie trenują dwie drużyny młodzieżowe: orlik i młodzik, oraz sekcja dziewcząt, biorąca udział w pilotażowym programie „Women`s Football Development Programme 2015 – 2018”.

Treningi, mecze, zajęcia sportowe w Goniądzu prowadzone są na obiekcie sportowym przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym, nazywanym powszechnie „stadionem miejskim” Obiekt składa się z:

- boiska pełnowymiarowego do piłki nożnej z metalowo – drewnianymi trybunami i boksami dla zawodników rezerwowych
- boiska wielofunkcyjnego z poliuretanową nawierzchnią,
- placu zabaw dla dzieci i młodzieży,
- boiska do piłki plażowej (2 nowe piaszczyste pełnowymiarowe boiska).

Ośrodkiem upowszechniającym kulturę w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu. Do zadań Gminnego Ośrodka Kultury należy rozwijanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych społeczeństwa, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskich ruchów artystycznych. Organizowane są koncerty, spektakle, przeglądy, konkursy i warsztaty twórcze. Corocznie organizowane są liczne imprezy plenerowe, spotkania, wieczorki taneczne.

Do form działalności należy organizacja stałych zajęć z amatorskimi zespołami artystycznymi i koła zainteresowań działające przy Gminnym Ośrodku Kultury:

- Dziecięca grupa wokalna „Nadbiebrzańskie Nutki”,
- Dziecięcy zespół taneczny „Mikroklimat”,
- Zespół Pieśni i Tańca „Biebrza”,
- Klub Seniora,
- Czterogłosowy chór mieszany „Znad Biebrzy” złożonego z dorosłych mieszkańców Goniądza,
- Koła plastyczne,
- Klub Malucha,
- Koła muzyczne (nauka gry na gitarze, perkusji),
- Zespół Wokalno-Instrumentalny „Wariaci”,
- Koło teatralne „Pełnoletni”,

- Koło teatralne „Szuwarki”,
- Zajęcia aerobowo-integracyjne,
- Świetlica terapeutyczna „Azyl”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Tabela 19. Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic w gminie Goniądz w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Imprezy	64	51	57	88	44
Uczestnicy imprez	7 325	7 564	7 175	12 514	11 065
Koła (kluby)	5	7	7	10	7
Członkowie kół (klubów)	142	142	154	195	140

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi GUS w roku 2015 w gminie Goniądz zostało zorganizowanych 44 imprez, w których brało udział 11 065 uczestników. W ramach działalności Ośrodka Kultury działało 7 kół (klubów), których liczba członków wynosiła 140 osób.

W Gminnym Ośrodku Kultury w Goniądzu działa świetlica terapeutyczna „Azyl”. Od września 2014 roku jest placówką wsparcia dziennego nie tylko dla dzieci i młodzieży sprawiających trudności wychowawcze i mające problemy z nauką, ale otwarta dla wszystkich chętnych dzieci.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury działa również Goniądzki Klub Turystyki Aktywnej. Celem powołania organizacji jest m.in.:

- Zwiększenie aktywności mieszkańców Goniądza i okolicy przez ich integrowanie na rzecz wspólnych działań społecznych o charakterze turystycznym,
- Propagowanie zdrowego sposobu życia przez aktywne formy wypoczynku,
- Propagowanie optymistycznego i aktywnego podejścia do życia,
- Pokazanie i rozpropagowanie wśród młodzieży pożytecznych i twórczych sposobów spędzania wolnego czasu oraz zachęcania ich do aktywnego działania na rzecz środowiska lokalnego,
- Zintegrowanie mieszkańców Goniądza i okolic, a także łączenie pokoleń,
- Mocne związanie emocjonalne mieszkańców z miejscowością,
- Wykształcenie w większej perspektywie czasowej społecznej potrzeby i zwyczaju aktywnego uczestnictwa w życiu miejscowości,
- Promocja Goniądza i okolic oraz dążenie do zwiększenia atrakcyjności turystycznej,
- Ochrona lokalnych zasobów naturalnych i kulturowych przez ich pielęgnowanie, ocalenie i odtworzenie, uczenia dbania o nie oraz wykorzystywania ich w rozwoju gospodarczym wsi i gminy.

Goniądzki Klub Turystyki Aktywnej zajmuje się organizacją:

- Wycieczek lokalnych, regionalnych i ponadregionalnych,
- Rajdów pieszych, rowerowych,

- Spływów kajakowych, obozów wędrownych,
- Wytyczaniem nowych szlaków turystycznych,
- Pielęgnacją zabytków,
- Konkursów, gier edukacyjnych pogłębiających wiedzę.

Na terenie gminy działa „Klub Malucha” który zajmuje się organizacją cotygodniowych zajęć artystycznych dla dzieci w wieku 5-10 lat, w których łącznie bierze udział 12 dzieci. W „Klubie Malucha” dzieci kształcą umiejętności rozwiązywania konfliktów i współzycia w grupie rówieśniczej, dzięki czemu w grupie panuje przyjazna atmosfera. Maluchy rozwijają swoje pasje i zainteresowania podczas zajęć plastycznych, ruchowych, naukowych oraz kulinarnych. Zajęcia są dostosowane do zainteresowań oraz wieku dzieci uczestniczących w zajęciach.

W ramach działalności GOK działają koła teatralne. Koło Teatralne „Pełnoletni” to piętnastoosobowa grupa nieco starszej młodzieży, która walcząc z rutyną i codzienną monotonią spełnia się w roli aktorów. Koło działa od stycznia 2014 roku. Koło Teatralne „Szuwarki” powstało w lutym 2014 roku w efekcie prowadzonych podczas ferii w Gminnym Ośrodku Kultury spotkań dla małych artystów. W skład grupy wchodzi dzieci z klas III-VI.

Do imprez organizowanych cyklicznie na terenie gminy należy Rock na Bagnie – festiwal rockowy w Goniądzu. Festiwal po raz pierwszy został zorganizowany w 2010 roku. Oficjalnym organizatorem imprezy jest Fundacja na Rzecz Rozwoju Powiatu Monieckiego a partnerem Urząd Miejski w Goniądzu i Starostwo Powiatowe w Mońkach.

W sezonie letnim przed Gminnym Ośrodkiem Kultury organizowane są Goniądzkie Jarmarki rękodzieła i zdrowej żywności. Jest to znakomita promocja lokalnych wytwórców rzeźby, haftu, ozdób oraz wyrobów z wikliny i gliny oraz wyrobów wędliniarskich, serów, nalewek, ciast i miodów.

Działalność upowszechniającą czytelnictwo prowadzi Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Goniądz, która jest połączona z Gminnym Ośrodkiem Kultury. Stan księgozbioru przedstawia się następująco:

Tabela 20. Stan księgozbioru Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Goniądz w 2014 roku

Wyszczególnienie	Liczba woluminów
Ogółem	14 853
Literatura piękna dla dorosłych	6 161
Literatura piękna dla dzieci	4 689
Literatura popularnonaukowa	4 003

Źródło: Sprawozdanie z działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Goniądz w roku 2014

W 2014 roku księgozbiory Biblioteki powiększyły się o 306 książek. W 2014 roku bibliotekę odwiedziło 182 czytelników. Najliczniejszą grupą czytelników są osoby w wieku 6-12 lat i 25-44 lata. Głównie wypożyczane są książki literatury pięknej dla dorosłych i dla dzieci.

2.3.6. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Goniądz funkcjonują 4 placówki opieki zdrowotnej.

Tabela 21. Wykaz placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Goniądz

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Przychodnia Rejonowa w Goniądzu należąca do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Mońkach	ul. Konstytucji 3Maja 1 19-110 Goniądz
2.	Gabinet Dentystyczny Blusiewicz Mariola Beata	ul. Stary Rynek 12/1 19-110 Goniądz
3.	Medycyna Manualna Radosław Składowski	Downary 29A, 19-110 Goniądz
4.	Gabinet lekarski Aurelia Henryka Andrzejewska – Waszczyńska	Dawidowizna 7 19-110 Goniądz

Źródło: Urząd Miejski w Goniądzu

2.3.7. Obiekty dziedzictwa kulturowego

Na terenie gminy Goniądz objęte ścisłą ochroną Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku są następujące obiekty:

- pierwotny układ przestrzenny miasta, obejmujący swym zasięgiem Plac 11 Listopada, Stary Rynek, ul. Jadźwingowską oraz część ulic Mickiewicza, Kościuszki i Wojska Polskiego,
- kościół parafialny pw. Świętej Agnieszki i Św. Antoniego Padewskiego, wybudowany w latach 1922-24. Zaprojektowany przez Oskara Sosnowskiego jest budowlą bazylikową, trójnawową, z pseudotranseptem, ośmioboczną kaplicą Świętego Antoniego i dwuwieżową fasadą. W nawie głównej znajdują się sklepienia kolebkowe, natomiast w nawach bocznych i prezbiterium krzyżowe z zabytkowym krucyfiksem z przełomu XVII i XVIII w .
- Kościół p.w. Matki Boskiej Anielskiej w Downarach - Budowę świątyni parafialnej i starania o utworzenie parafii Downary mieszkańcy rozpoczęli w roku 1924 z inspiracji Księdza Prałata Ksawerego Franciszka Klimaszewskiego z Downar. Dekret erekcyjny wydany 5 czerwca 1925 roku stwierdzał, że dnia 5 maja 1925 r. została erygowana przez Biskupa Wileńskiego Jerzego Matulewicza parafia w Downarach pod wezwaniem Matki Boskiej Anielskiej. Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Matki Boskiej Anielskiej w skład, którego wchodzi: kościół murowany (1926-1930) oraz plebania murowana (1927-1928), został wpisany do rejestru zabytków z dnia 19.12.2000 roku pod numerem rejestracyjnym A-16.
- kaplica p.w. Św. Floriana wzniesiona w 1864 roku,
- cmentarz rzymskokatolicki (najstarsza część),
- kaplica cmentarna p.w. Ducha Świętego z 1907 roku⁹.
- Młyn wodny „Dołek” na Czarnej Strudze z I poł. XIX wieku. Goniądz przez wiele wieków dysponował pozwoleniem wodno-prawnym, z tego powodu w historii miasta liczba istniejących młynów sięgała do 7 obiektów,

⁹ Plan Odnowy Miejscowości Goniądz na lata 2009-2018

- Twierdza w Osowcu - Największy zabytek wojskowej architektury końca XIX wieku, znajdujący się na terenie gminy. Zbudowana została z rozkazu cara w latach 1882-1892 i stanowiła jeden z najnowocześniejszych bastionów obronno-zaporowych XIX-wiecznej Europy. Celem jej budowy była obrona przed ewentualnym atakiem wojsk niemieckich z Prus Wschodnich.

Oprócz wymienionych obiektów objętych ochroną na terenie gminy znajdują się obiekty o wartościach kulturowych. Obiekty te zostały wymienione w tabeli poniżej.

Tabela 22. Obiekty kulturowe na terenie miejscowości Goniądz

Architektura i budownictwo:
ul. Grodzieńska
dom nr 2, drewniany, pocz. XX w.
dom nr 5, drewniany, l. 20 XX w.
ul. Kościuszki
dom nr 54, drewniany, l. 20 XX w.
dom nr 62, murowany, l. 20 XX w.
ul. Konstytucji 3 Maja
dom nr 67, murowany, pocz. XX w.
ul. Mickiewicza
dom nr 6, murowany, l. 20 XX w.
ul. Rybacka
dom nr 6, drewniany, pocz. XX w.
ul. Wojska Polskiego
dom nr 35, murowany, l. 20 XX w.
dom nr 43, murowany, l. 20 XX w.
dom nr 45, drewniany, pocz. XX w.
Plac 11 Listopada
dom nr 33, murowany, l. 20 XX w.
ul. Jagiellońska
młyn wodny, drewniany z końca XIX w.
Cmentarze:
część cmentarza rzymskokatolickiego nie wpisana do rejestru zabytków
Stanowiska archeologiczne zlokalizowane między ulicą Grodzieńską a Jagiellońską

Źródło: Plan Odnowy Miejscowości Goniądz na lata 2009-2018

2.3.8. Pomoc społeczna

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać samodzielnie. Polega ona w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Zadania związane z udzielaniem wsparcia osobom

potrzebującym są realizowane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Na szczeblu gminy zadania te wykonują gminne lub miejskie ośrodki pomocy społecznej.

Podstawowe znaczenie w organizowaniu świadczenia pomocy społecznej na terenie gminy Goniądz ma Ośrodek Pomocy Społecznej, wchodzący w skład lokalnej administracji samorządowej. W roku 2015 z pomocy Ośrodka skorzystało wielu mieszkańców gminy Goniądz. Ośrodek jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc. Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należą między innymi:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej,
- analiza i ocena zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń,
- pomoc osobom lub rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności funkcjonowania w społeczeństwie,
- dożywianie,
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie pieczy rodziny zastępczej,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Główne powody przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu zostały wskazane w tabeli poniżej.

Tabela 23. Główne powody przyznania pomocy mieszkańcom gminy Goniądz w roku 2015

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	197	591
Bezdomność	2	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	40 36	249 237
Bezrobocie	147	414
Niepełnosprawność	58	204
Długotrwała lub ciężka choroba	95	321
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	25	110
W tym:		
rodziny niepełne	15	61
rodziny wielodzietne	6	46
Przemoc w rodzinie	2	8
Alkoholizm	22	77
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Sytuacja kryzysowa	2	4

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu

Według informacji przedstawionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Goniądzu głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo. W gminie Goniądz z powodu ubóstwa o pomoc zwróciło się 197 rodzin. Kolejną przyczyną przyznania wsparcia przez Ośrodek było bezrobocie i udzielono pomocy 147 rodzinom. Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc dla 95 rodzin, w których liczba osób w rodzinie wynosiła 321 osób.

Tabela 24. Świadczenia pomocy społecznej w gminie Goniądz w latach 2009-2014

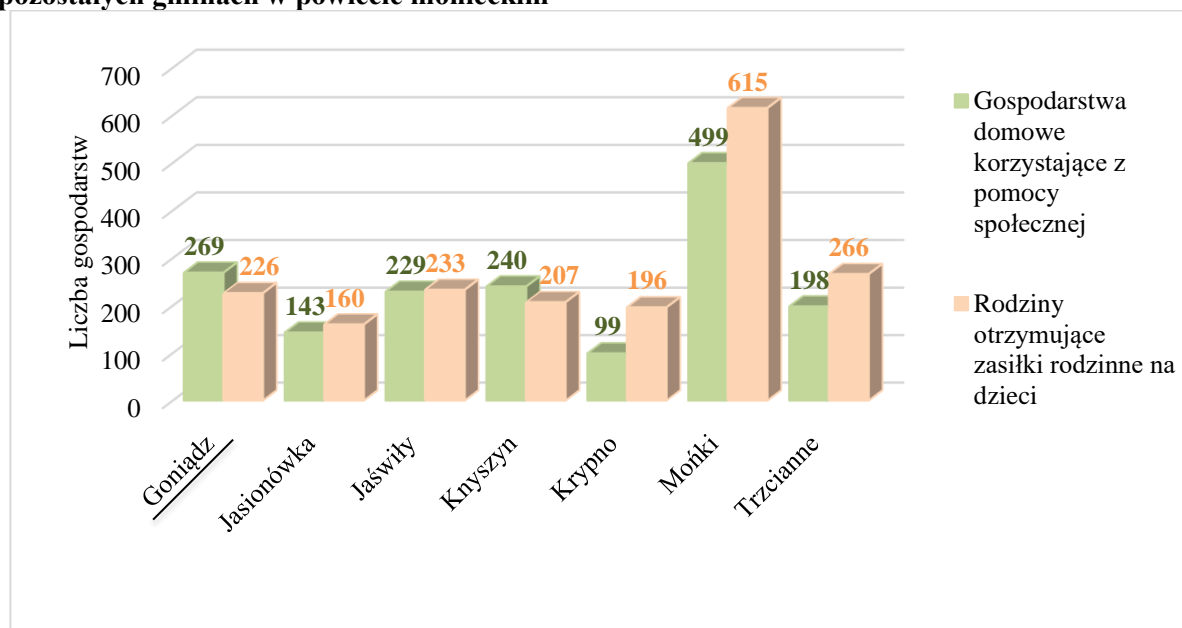
Wyszczególnienie	Obszar	Lata					
		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej	Gmina Goniądz	331	311	295	303	296	269
	Powiat moniecki	1 671	1 626	1 696	1 696	1 729	1 677
	Województwo podlaskie	42 549	42 060	41 974	41 809	44 889	43 093
Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Gmina Goniądz	344	306	284	275	240	226
	Powiat moniecki	2 693	2 468	2 322	2 168	2 011	1 903
	Województwo podlaskie	60 141	55 223	51 094	46 548	43 469	40 771
Udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem [%]	Gmina Goniądz	20,21	19,44	17,58	17,97	17,42	15,87
	Powiat moniecki	14,54	13,85	14,05	13,90	13,85	13,02
	Województwo podlaskie	10,77	10,20	9,93	9,81	10,28	9,64

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W analizowanych latach 2009-2014 w gminie odnotowuje się spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Od roku 2009 liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 62 gospodarstwa. Od 2009 roku liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci od 2009 roku spadła o 118 rodzin.

Analizując udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem sytuacja w gminie Goniądz przedstawia się niekorzystnie w porównaniu do powiatu i województwa. W 2014 roku 15,87% ludności w gminie Goniądz korzystało z pomocy społecznej, w porównaniu do roku 2009 odnotowano spadek o 4,34%.

Wykres 12. Udzielone świadczenia w ramach pomocy społecznej w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim

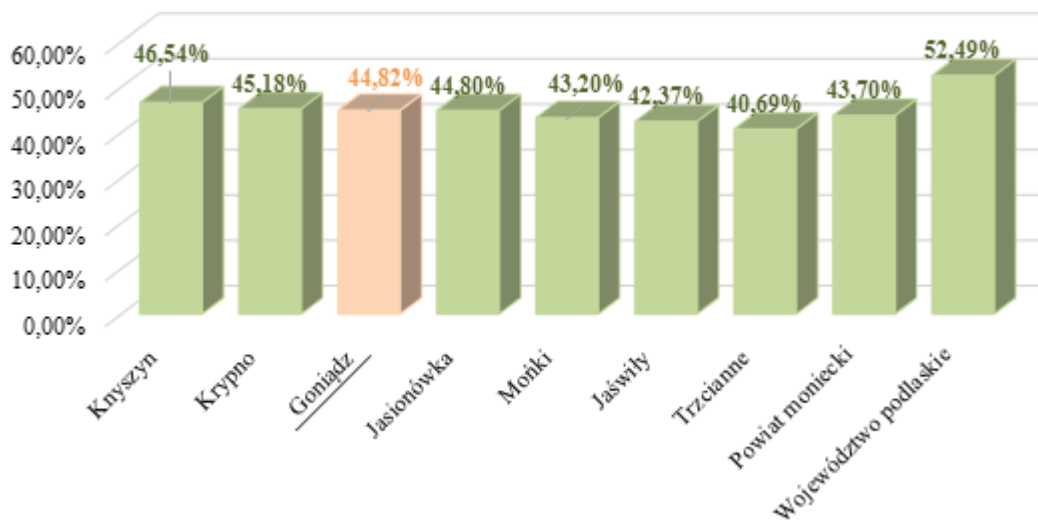
Źródło: Bank Danych Lokalnych

W gminie Goniądz 226 rodzin otrzymuje zasiłki rodzinne na dzieci. Gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy jest 269. Porównując do gmin sąsiednich w powiecie najwięcej korzystających z pomocy społecznej jest w gminie Mońki.

2.3.9. Frekwencja

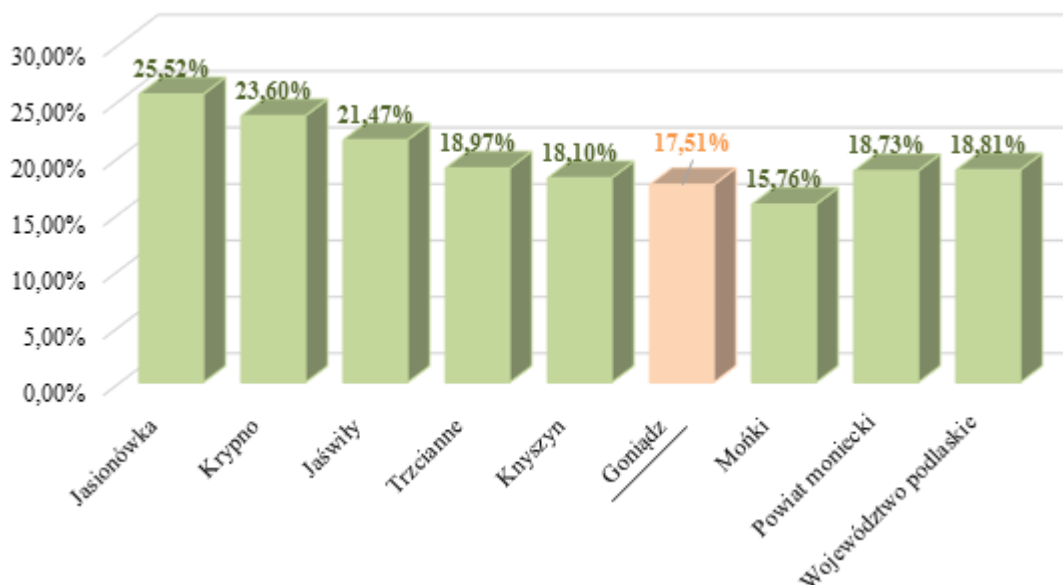
Przedmiotem analizy była frekwencja wyborcza mieszkańców gminy Goniądz w 2015 roku. Informacje opracowano na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej i obejmują wybory prezydenckie oraz wybory parlamentarne.

Wykres 13. Zestawienie frekwencji w wyborach prezydenckich w gminie Goniądz na tle województwa podlaskiego, powiatu oraz pozostałych gmin w powiecie monieckim w 2015 roku

Źródło: www.pkw.gov.pl

Wykres 14. Zestawienie frekwencji w wyborach parlamentarnych w gminie Goniądz na tle województwa podlaskiego, powiatu oraz pozostałych gmin w powiecie monieckim w 2015 roku

Źródło: www.pkw.gov.pl

Analizując frekwencję mieszkańców gminy Goniądz w wyborach zarówno prezydenckich i parlamentarnych stwierdzić można, iż mieszkańcy gminy wykazują podobną aktywność społeczną jak mieszkańcy pozostałych gmin w powiecie monieckim, w porównaniu do frekwencji w województwie podlaskim frekwencja w gminie Goniądz jest niższa.

2.4. Infrastruktura techniczna i komunalna

2.4.1. Sieć drogowa

Na infrastrukturę drogową gminy Goniądz składają się drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Przez obszar gminy Goniądz przebiega droga krajowa nr 65 o długości 9,5 km i droga wojewódzka nr 670 Osowiec - Dąbrowa Białostocka - Nowy Dwór - Granica Państwa o długości 17,0 km.

Tabela 25. Drogi powiatowe

Numer drogi	Przebieg drogi
1799B	od drogi 65 – Białogrądy -Osowiec -Wólka Piaseczna -Goniądz
1800B	Budne - Żarnowo-do drogi 1799B
1838B	(od drogi 64- Strękowa Góra - Laskowiec – Gugny) -Osowiec
1841B	Krypno-Bajki Stare- Trzcieanne - Downary do drogi 65
1840B	droga 1838B-Wilamówka
1847B	Goniądz – Downary - Plac
1417B	(Hornostaje) - granica gminy - Goniądz
1848B	(Kosioroki) - granica gminy - Goniądz
1849B	do drogi 670-Klewianka – Białosuknia – dr. Nr 1412B
1848B	Klewianka – Piwowary - granica gminy - (Kosioroki)
1850B	droga 1849B - granica gminy- (Gurbicze)
1851B	od drogi 670-Smogorówka Dolistowska - granica gminy-(Radzie)

1852B	od droga 670-Wroceń
1853B	droga 1851B- Smogorówka Goniądzka
Drogi powiatowe przebiegające przez miasto Goniądz	
2620B	Grodzieńska
2621	Kościuszki
2622B	Konstytucji 3-go Maja
2623B	Mickiewicza
2624B	Rybacka
2626B	Stary Rynek
2627B	Szpitalna
2628B	Jagiellońska
2629B	Plaż 11-go listopada
2625B	Słowackiego

Źródło: na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Goniądzu oraz opracowań własnych na podstawie dostępnych map

Tabela 26. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Goniądz

Numer drogi	Przebieg drogi	Długość drogi na terenie gminy [km]	Rodzaj nawierzchni
Drogi gminne na terenie miasta			
125508B	Wojska Polskiego	1,35	bitumiczna
103363B	Dolistowska	1,11	bitumiczna, gruntowa wzmocniona żwirem
103397B	Nadbiebrzańska	0,88	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103398B	Nowy Świat	0,53	bitumiczna
103399B	Ogrodowa	0,23	bitumiczna
103390B	Demokratyczna	1,1	bitumiczna gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103391B	Mjr. Węgielnego	0,25	bitumiczna
103393B	Jadźwingowska	0,26	bitumiczna
125400B	Polna	0,86	gruntowa naturalna
103396B	Mostowa	0,4	gruntowa wzmocniona żwirem
125505B	Spółeczna	0,14	gruntowa wzmocniona żwirem
125500B	Piotra z Goniądza	0,17	gruntowa wzmocniona żwirem
125509B	Witosa	0,17	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
125502B	Św. Rozalii	0,33	bitumiczna, trylinka, gruntowa wzmocniona żwirem
103395B	Kwiatowa	0,2	bitumiczna
125501B	Różana	0,22	bitumiczna
125507B	Szkolna	0,2	gruntowa naturalna
125503B	Sadowa	0,17	gruntowa naturalna
103394B	Kąpielowa	0,13	brukowa, gruntowa naturalna
103392B	Gęsia	0,14	gruntowa naturalna
103389B	Bednarska	0,12	gruntowa wzmocniona żwirem
125504B	Słoneczna	0,06	gruntowa naturalna
125506B	Spółdzielcza	0,12	gruntowa naturalna
	Podgórna	0,19	gruntowa naturalna
Drogi gminne znajdujące się na terenach wiejskich			
103361B	Goniądz -Białosuknia	6,77	gruntowa, wzmocniona żwirem

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

103362B	Kramówka Mała – Downary do drogi Mężenin - Osowiec	5,28	bitumiczna, gruntowa naturalna
103363B	Goniądz-Dawidowizna	3,37	gruntowa wzmocniona żwirem
103364B	Od drogi Osowiec Suchowola-Krzecze-Smogorówka Goniądzka I-do granicy gminy	4,89	bitumiczna, gruntowa naturalna
103365B	Downary - Owieczki do drogi Białystok-Ełk	1,27	asfaltowa i gruntowa wzmocniona żwirem
103366B	Goniądz - Szafranki do drogi Osowiec - Suchowola	1,67	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103367B	Białosuknia-granica gminy	1,76	gruntowa naturalna
103368B	Wroceń-Krzecze-Białosuknia	6,31	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103369B	Białosuknie kolonia - Białosuknie granica gminy	2,64	bitumiczna, gruntowa naturalna
103370B	Samogorówka Goniądzka I - Samogorówka Goniądzka II do drogi Krzecze-Białosuknia	2,93	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103371B	Kramkówka Mała-Sobieski	2,18	bitumiczna,brukowcowa, gruntowa wzmocniona żwirem
103372B	Od drogi Osowiec-Suchowola- Łazy do drogi Białystok Ełk	3,46	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103373B	Goniądz-Wojtówstwo- kol. Owieczki- Żodzie	4,78	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103374B	od drogi Goniądz-Białosuknie do drogi Klewianka-Białosuknia	1,63	gruntowa naturalna
103375B	Od drogi Osowiec - Mężenin-Uścianek	1,81	gruntowa naturalna
103376B	Od drogi Osowiec-Mężenin - Olszowa Droga	0,96	gruntowa naturalna
103377B	od drogi Osowiec-Mężenin-Olszowa Droga- do drogi Osowiec Mężenin	6,57	gruntowa naturalna
103378B	Od drogi Osowiec- Mężenin-Downary do drogi Downary - Trzcianne	0,79	gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103379B	Od drogi Downary – Trzcianne -Kramkówka Duża do drogi nr 8	1,95	brukowcowa, gruntowa naturalna i wzmocniona żwirem
103380B	Kramkówka Mała do kol. Mejły	1,97	gruntowa naturalna
103381B	Wojtówstwo - Mierkienniki	3,11	gruntowa naturalna
103382B	Piwowary do drogi Goniądz-Białosuknia	2,14	gruntowa naturalna
103383B	Białosuknia-granica gminy w kierunku Krzeczkowo	2,15	gruntowa naturalna
103384B	Od drogi Wroceń do drogi Osowiec - Suchowola - Dolistowo	1,38	gruntowa wzmocniona żwirem
103385B	Od drogi Smogorówka Goniądzka Kolonia -	2,16	gruntowa wzmocniona żwirem

	Smogorówka Goniądzka - granica gminy		
103386B	Smogorówka Dolistowska- do drogi Osowiec - Suchowola	1,22	gruntowa wzmocniona żwirem

Źródło: na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Goniądzu oraz opracowań własnych na podstawie dostępnych map

Tabela 27. Stan dróg gminnych na terenie gminy Goniądz

Wyszczególnienie	Długość [km]	%
o nawierzchni bitumicznej	3,04	3,6
o nawierzchni gruntowej i żwirowej	35,84	42,4
o nawierzchni naturalnej	23,84	28,2
o różnych nawierzchniach	21,76	25,8
Suma:	84,48	100,0

Źródło: na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Według danych stan dróg gminnych przedstawia się następująco:

- 42,4% drogi o nawierzchni gruntowej i żwirowej,
- 28,2% drogi o nawierzchni naturalnej,
- 25,8% drogi o różnych nawierzchniach,
- 3,6% drogi o nawierzchni bitumicznej.

W gminie zapewniony jest transport zbiorowy autobusowy i obejmuje swoim obszarem główne ciągi komunikacyjne. Gmina Goniądz obsługiwana jest na następujących trasach:

- PKS Białystok – Białystok-Grajewo
- Kurier s.c. Jankowscy –Białystok-Mońki-Goniądz

Infrastrukturę komunikacyjną uzupełniają linie kolejowe przechodzące przez teren gminy:

- Linia Nr 38 Białystok – Głomno. Od roku 2001 ze względu na nieczynne kolejowe przejście graniczne Głomno-Bagrationsk oraz zły stan techniczny torów, linia jest zamknięta dla ruchu na odcinku Bartoszyce-Głomno.

2.4.2. System energetyczny

Obszar miasta i gminy Goniądz zasilany jest liniami 15kV ze stacji 110/15kV Osowiec, zasilanej linią 110 kV Mońki - Osowiec - Grajewo. Na stacji Osowiec pracują dwa transformatory 110/15 kV o mocy 6,3 MVA każdy. Obciążenie stacji wynosi od 1,0 MW do 4,0 MW.

Tabela 28. Struktura sieci elektroenergetycznych na terenie miasta i gminy Goniądz

Wyszczególnienie	Długość [km]
Linie napowietrzne 110 kV	11,6
Linie napowietrzne SN-15kV	97,138

Linie kablowe SN- 15kV	4,806
Linie napowietrzne nN	117,368
Linie kablowe nN	5,503
Przyłącza napowietrzne	42,038
Przyłącza kablowe	4,011
Wyszczególnienie	Liczba [szt.]
Napowietrzne stacje transf. SN/nN	77
Wnętrzowe stacje SN/nN	3
Oprawy oświetlenia drogowego	922

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok

Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Goniądz obejmuje swym zakresem napowietrzne stacje SN/nN w ilości 77 sztuk oraz wewnętrzne w ilości 3 sztuki. Przez obszar gminy przebiegają linie średniego napięcia: kablowe 4,806 km i napowietrzne 97,138 km oraz linie niskiego napięcia: kablowe 5,803 km i napowietrzne 117,368 km. Użytkowana na terenie gminy sieć elektroenergetyczna posiada 4,011 km przyłączy kablowych oraz 42,038 km przyłączy napowietrznych.

W zakresie planowanych na latach 2014 - 2019 zadań modernizacyjnych przewidziano do realizacji:

- budowa sieci SN i nN na potrzeby przyłączenia nowych odbiorców, budowa przyłączy wraz układami pomiarowymi w ilości 60 szt. kablowych oraz 60 szt. napowietrznych.

W zakresie modernizacji istniejącej sieci 110 kV, SN i nN wskazano do realizacji:

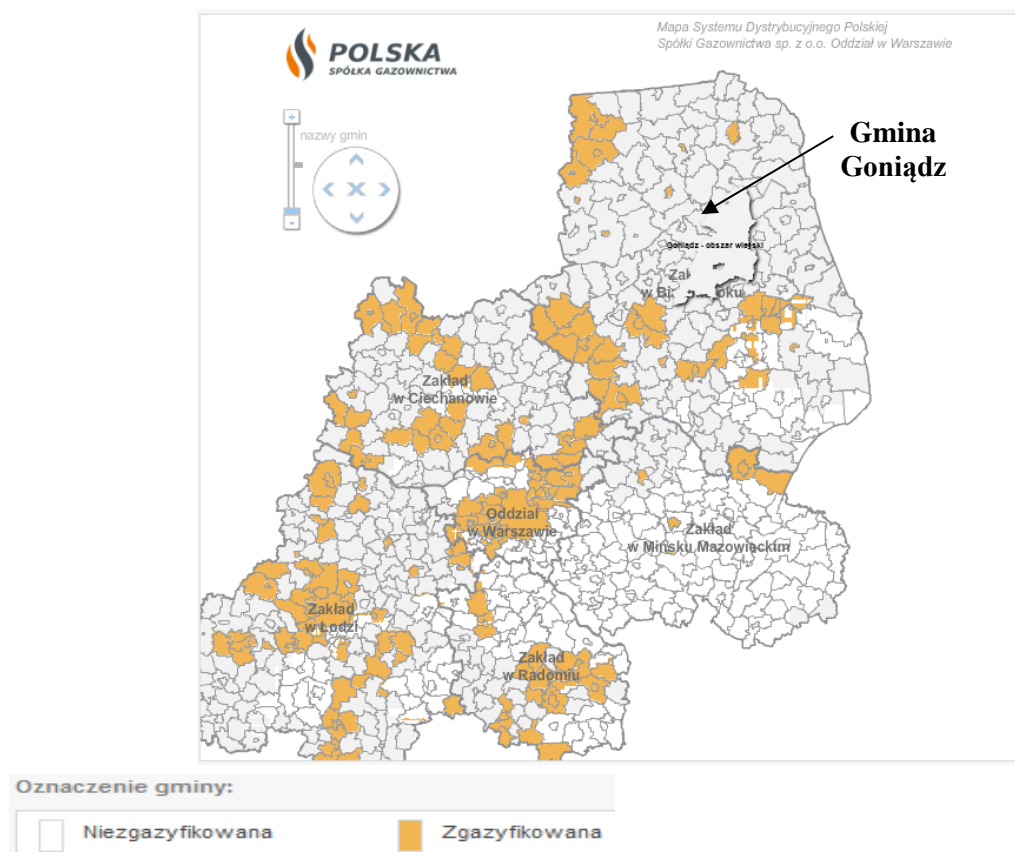
- wymianę izolacji na linii 110 kV Osowiec - Grajewo 2 – 747 szt. izolatorów,
- modernizacja linii napowietrznych SN – 5,05 km,
- modernizacja linii kablowych SN – 2,6 km,
- modernizacja stacji transformatorowych 15/04 kV wewnętrznych 6 szt., słupowych 5 szt.,
- modernizacja linii kablowych nN – 2,5 km, napowietrznych nN 14,7 km, przyłącza napowietrzne -415 szt., przyłącza kablowe 81 szt.

W obrębie gminy działają 2 farmy fotowoltaiczne. Farma fotowoltaiczna Dom Piotra działa od czerwca 2015 roku. Farma jest zaprojektowana do produkcji 30-40 tys. kWh/rocznie. Farma fotowoltaiczna na potrzeby hotelu Zbyszko działa od początku sezonu letniego 2015¹⁰.

2.4.3. Gazownictwo

Zgodnie z załączoną poniżej mapą gazyfikacji gmin przez Polską Spółkę Gazownictwa ustalono, iż gmina Goniądz nie jest zgazyfikowana. Gaz do celów bytowych odbiorcom indywidualnym w gospodarstwach domowych dostarczany jest w butlach poprzez punkty dystrybucyjne.

¹⁰ Informacje uzyskane z Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Rysunek 6. Mapa Systemu Dystrybucyjnego Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział w Warszawie

Źródło: <http://mapa.msgaz.pl/>

Z uwagi na luźną zabudowę i znaczne oddalenie od siebie poszczególnych miejscowości budowa sieci gazowej jest ekonomicznie nieuzasadniona. Nie planuje się budowy sieci gazowej na obszarze gminy.

2.4.4. Ciepłownictwo

Na terenie gminy Goniądz nie występuje ogólna sieć ciepłownicza. Lokalne sieci ciepłownicze występują przy istniejących na terenie Gminy Spółdzielni Mieszkaniowej i Wspólnotach Mieszkaniowych.

Pierwsza sieć znajduje się w Spółdzielni Mieszkaniowej „Nadbiebrzańskie Wzgórza” w Goniądzu. Spółdzielnia posiada lokalną sieć ciepłowniczą dostarczającą ciepło do 7 budynków mieszkalnych oraz jednego budynku kotłowni. Kolejna sieć ciepłownicza występuje we Wspólnocie Mieszkaniowej Nieruchomości w Osowcu-Twierdzy. Wspólna sieć ciepłownicza zasila 2 budynki mieszkalne oraz 1 budynek kotłowni. Zakład Usług Komunalnych w Goniądzu również posiada lokalną sieć ciepłowniczą ogrzewającą 3 budynki (2 budynki mieszkalne i 1 budynek gminny, którym jest Urząd Miejski).

Budynki wielorodzinne oraz użyteczności publicznej ogrzewane są przez kotłownie, które wykorzystują do celów grzewczych zarówno paliwa stałe jak i płynne. Ciepło z kotłowni wykorzystywane jest na potrzeby własne obiektów. Zaopatrzenie w ciepło dla obiektów

mieszkalnych jednorodzinnych oparte jest na indywidualnych systemach grzewczych, w którym wykorzystywane są głównie paliwa stałe.

Na terenie Gminy Goniądz od sierpnia 2014 roku funkcjonują instalacje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii. W ramach projektu pt. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych w gminie Goniądz” założono 182 instalacje w tym 179 na budynkach osób fizycznych będących mieszkańcami gminy oraz budynkach użyteczności publicznej (Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu, Zespół Szkolno - Przedszkolny w Goniądzu wykorzystywana na potrzeby Internatu Młodzieżowego Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu).

2.4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Ludność w gminie Goniądz w wodę zaopatrywana jest z zasobów wód podziemnych, ujęcia wód powierzchniowych nie występują. Ujęcia wód podziemnych zlokalizowane są w pięciu punktach (9 studni).

Tabela 29. Komunalne ujęcia wód podziemnych w gminie Goniądz

Lokalizacja ujęcia	Pobór wody [m ³ /h]	Ilość studni [szt.]
Goniądz	71,8	2
Białosuknia	11,4	2
Osowiec	24,5	2
Wroceń	38,5	2
Downary	25,0	1

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015

W gminie Goniądz w roku 2015 długość sieci wodociągowej wynosiła 67,9 km. W stosunku do roku 2008 sieć wodociągowa została rozbudowana o 1,4 km, w powiecie monieckim długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 117,2 km. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2014 roku w gminie wyniósł 74,7%, w powiecie monieckim wskaźnik ten jest wyższy i wynosi 80,4%. W województwie podlaskim z sieci wodociągowej korzysta 90,3% ludności.

Tabela 30. Sieć wodociągowa

Wyszczególnienie	Obszar	Lata							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy [km]	Gmina Goniądz	66,5	66,5	67,7	67,7	67,9	67,9	67,9	67,9
	Powiat moniecki	380,9	381,4	408,2	393,7	397,4	401,0	495,1	498,1
	Województwo podlaskie	5 253,0	5 449,1	6 123,6	6 022,3	6 126,2	6 090,6	6 419,3	6 574,7

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	Gmina Goniądz	3 758	3 720	3 771	3 758	3 759	3 758	3 788	-
	Powiat moniecki	33 317	33 094	33 785	33 875	33 535	33 382	33 634	-
	Województwo podlaskie	1 038 588	1 040 368	1 054 630	1 056 166	1 055 408	1 054 461	1 075 791	-
Udział ludności korzystającej z wodociągów w ludności ogółem [%]	Gmina Goniądz	71,9	72,0	72,2	72,2	72,9	73,5	74,7	-
	Powiat moniecki	77,5	77,6	78,5	79,2	79,1	79,3	80,4	-
	Województwo podlaskie	86,9	87,2	87,6	87,9	88,0	88,2	90,3	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według danych GUS w 2015 roku w gminie Goniądz długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 18,2 km i liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 400 szt. Z sieci kanalizacyjnej w 2014 roku w gminie korzystało 1415 mieszkańców. Stopień skanalizowania gminy w 2014 roku wyniósł 27,9%, dla porównania w powiecie monieckim 45,6% mieszkańców korzysta z kanalizacji. Na przestrzeni lat 2008-2015 sieć kanalizacyjna została rozbudowana o 3,5 km, liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wzrosła o 229 szt. Dla porównania sieć kanalizacyjna w powiecie została rozbudowana o 65,3 km i liczba przyłączy wzrosła o 1027 szt.

Tabela 31. Sieć kanalizacyjna w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa

Wyszczególnienie	Obszar	Lata							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Gmina Goniądz	14,7	14,7	14,7	14,7	17,5	17,6	18,2	18,2
	Powiat moniecki	120,4	126,0	147,0	174,0	177,8	181,5	183,6	185,7
	Województwo podlaskie	2 303,1	2 410,4	2 556,9	2 857,7	3 047,3	3 166,4	3 332,2	3 436,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Gmina Goniądz	171	171	268	316	353	355	397	400
	Powiat moniecki	2 473	2 599	2 818	3 221	3 348	3 435	3 524	3 500
	Województwo podlaskie	69 542	71 225	74 479	78 453	81 350	84 532	87 220	89 956
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	Gmina Goniądz	1 080	1 079	1 194	1 344	1 384	1 385	1 415	-
	Powiat moniecki	16 165	16 377	16 977	17 957	18 104	18 164	19 081	-
	Województwo podlaskie	708 702	713 929	722 568	732 294	737 627	742 009	753 007	-
Udział ludności korzystającej z kanalizacji w ludności ogółem	Gmina Goniądz	20,7	20,9	22,9	25,8	26,8	27,1	27,9	-
	Powiat moniecki	37,6	38,4	39,5	42,0	42,7	43,2	45,6	-
	Województwo podlaskie	59,3	59,8	60,0	61,0	61,5	62,1	63,2	-

[%]									
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie gminy komunalne oczyszczalnie ścieków znajdują się w Goniądzu i Twierdzy Osowiec o przepustowości 400 m³/d i 150 m³/d. Są to oczyszczalnie biologiczne, a w przypadku Twierdzy Osowiec z podwyższonym usuwaniem biogenów. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Czarna Struga (dopływ Biebrzy)¹¹.

2.4.6. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Goniądz w 2015 roku odbiorem odpadów komunalnych zajmowała się firma KOMA Sp. z o. o. Przy Zakładzie Usług Komunalnych w Goniądzu funkcjonuje punkt selektywnego zbierania odpadów przy zrekultywowanym składowisku odpadów komunalnych. Do punktu mogą być przekazywane następujące odpady:

- Papier i tektura,
- Tworzywa sztuczne,
- Metale-drobny złom,
- Szkło kolorowe i bezbarwne,
- Odpady zielone i biodegradowalne, meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- Zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny,
- Zużyte baterie i akumulatory,
- Odpady budowlane i rozbiórkowe,
- Przeteterminowane leki i chemikalia,
- Zużyte opony.

Na podstawie kart przekazania odpadów, a także ilości odpadów wykazywanych w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości ustalono, że w 2015 r. na terenie gminy Goniądz wytworzonych zostało łącznie 751,4 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, w tym 440,7 Mg na terenie miejskim i 310,7 Mg na terenie wiejskim. Mechaniczno-biologicznemu przetwarzaniu odpadów poddano 100% odpadów trafiających do BIOM Sp. z o. o. w Koszarówce. W wyniku przetwarzania odpadów 100% zostało przekształconych np. w kompost¹².

Gmina Goniądz należy do Związku Komunalnego Biebrza. Związek Komunalny Biebrza z siedzibą w Suchowoli zrzesza 19 gmin woj. podlaskiego w powiatach: monieckim, sokólskim i augustowskim. Wszystkie gminy położone są w makroregionie Kotliny Biebrzy. Związek powstał w celu realizacji współpracy międzygminnej w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz racjonalnej eksploatacji środowiska naturalnego Dorzecza Biebrzy.

¹¹ Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 r.

¹² Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie gminy Goniądz w 2015 r.

2.4.7. Zagospodarowanie przestrzenne

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego, przyjmowany w formie uchwały Rady Gminy. W celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy sporządza się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwane "planami miejscowymi". Plan miejscowy stanowi podstawę planowania przestrzennego w gminie. Ustanawia przepisy powszechnie obowiązujące na danym terenie, będące podstawą wydania decyzji administracyjnych. W planie miejscowym dokonuje się również zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych.

Gmina Goniądz posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który obejmuje obszar całej gminy.

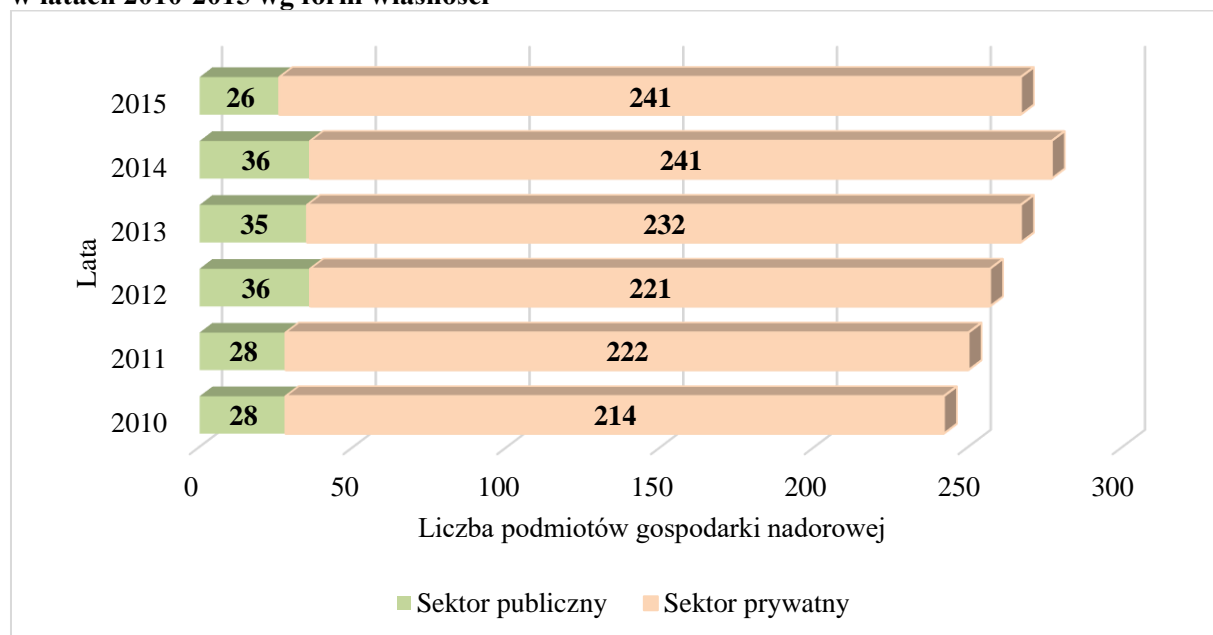
2.5. Potencjał gospodarczo-ekonomiczny

2.5.1. Gospodarka

Na terenie gminy według danych GUS na koniec roku 2015 zarejestrowanych było 268 podmiotów gospodarczych. Sektor prywatny stanowi 90%. Dominującą formą prawną w sektorze prywatnym są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią 76,3%.

Na wykresie przedstawiono liczbę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Goniądz w latach 2010-2015.

Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON z terenu gminy Goniądz w latach 2010-2015 wg form własności

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi GUS aktywność gospodarcza w gminie Goniądz w latach 2010-2014 rosła zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym. W 2015 roku odnotowano spadek w sektorze

publicznym. W stosunku do roku 2010 odnotowano spadek o 2 jednostki gospodarcze w sektorze publicznym i wzrost o 27 w sektorze prywatnym.

Tabela 33. Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie gminy wg sekcji PKD 2007 w gminie w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15
Górnictwo i wydobywanie	0
Przetwórstwo przemysłowe	16
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
Budownictwo	47
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	51
Transport i gospodarka magazynowa	18
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	18
Informacja i komunikacja	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9
Edukacja	15
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11
Pozostała działalność usługowa, działalność organizacji członkowskich Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	18
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi przedstawionymi w powyższej tabeli, działalność koncentruje się głównie na handlu detalicznym i hurtowym, budownictwie, transporcie, działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.

W tabeli poniżej przedstawiono podmioty gospodarki narodowej według wielkości.

Tabela 34. Podmioty gospodarki narodowej według wielkości w gminie Goniądz na tle gmin sąsiednich w powiecie i województwa podlaskiego w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych pracowników				
	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Województwo podlaskie	95 459	3 032	725	76	17
Powiat moniecki	2 251	71	15	2	0
Goniądz	258	8	3	0	0
Jasionówka	128	6	0	0	0
Jaświły	170	6	1	0	0

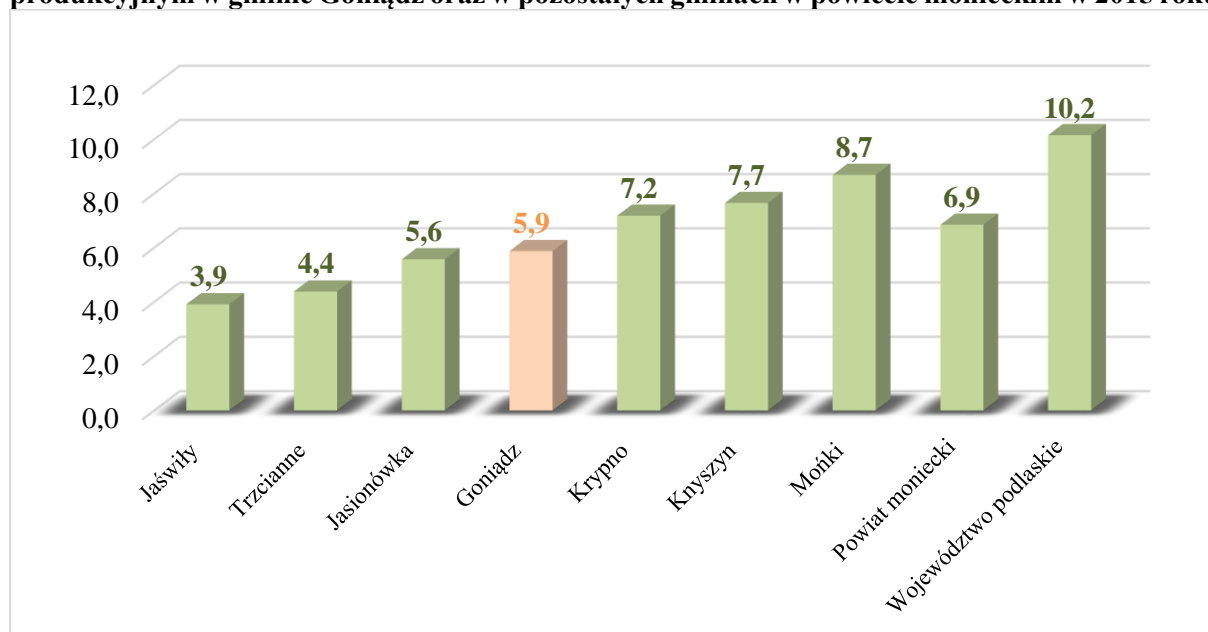
Knyszyn	297	5	1	0	0
Krypno	225	5	0	1	0
Mońki	1 017	37	10	1	0
Trzcianne	156	4	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według danych przedstawionych w tabeli dominującą grupę przedsiębiorców w gminie Goniądz stanowią mikro przedsiębiorcy około 96%. Mali przedsiębiorcy 3% i średni 1%. Na terenie gminy nie są zarejestrowane duże przedsiębiorstwa. Podobna struktura jest w pozostałych gminach w powiecie monieckim, dominującą grupą przedsiębiorców są mikro przedsiębiorcy, którzy są samozatrudnieni lub zatrudniają do 9 osób. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest w gminie Mońki.

W tabelach poniżej przedstawiono liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz na tle gmin w powiecie monieckim.

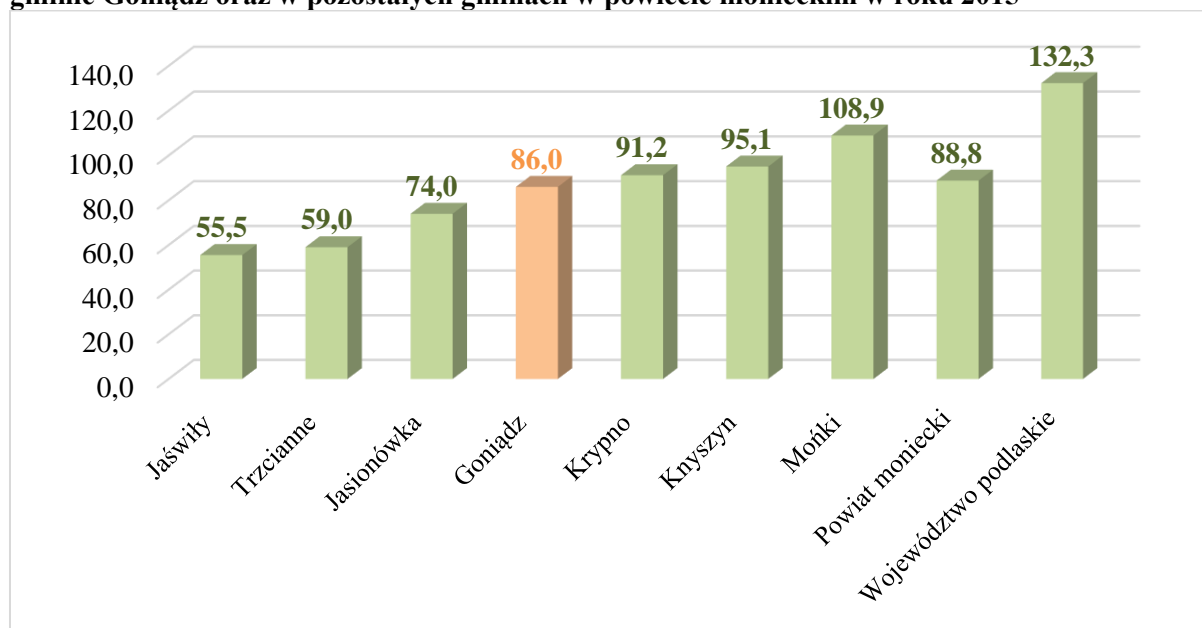
Wykres 15. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim w 2015 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gmina Goniądz w odniesieniu do gmin w powiecie monieckim pod względem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wypada poniżej średniej dla powiatu monieckiego. Niższy wskaźnik osiągają jedynie gminy Jaświły, Trzcianne, Jasionówka. Najlepsza sytuacja jest w gminie Mońki. Gmina Goniądz wykazuje niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Wykres 16. Liczba podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, można stwierdzić, że na tle gmin powiatu monieckiego, gmina Goniądz wypada poniżej średniej w powiecie. Wartość wskaźnika w 2015 roku dla gminy wynosi 86,0 i jest niższa niż dla powiatu monieckiego. Bardziej przedsiębiorczymi gminami w powiecie są gminy Krypno, Knyszyn, Mońki.

Poniższa tabela zawiera wykaz głównych przedsiębiorców na terenie gminy Goniądz.

Tabela 35. Główni przedsiębiorcy na terenie gminy Goniądz

Lp.	Nazwa i adres	Adres
1.	Bartłowizna Centrum Szkoleniowo – Wypoczynkowe w Goniądzu	ul. Nadbiebrzańska 32 19-110 Goniądz
2.	Firma Budowlana Marian Chmielewski	ul. Ogrodowa 19, 19-110 Goniądz
3.	Goniądz Serwis Artur Cywiński & Karol Jankowski	Plac 11 Listopada 44, 19-110 Goniądz
4.	Usługi Hydrauliczne Andrzej Dzierżanowski,	ul. Kościuszki 33, 19-110 Goniądz
5.	VOLTRANS s.c. Usługi Handlowo – Transportowe Piotr Uścińowicz i Adam Horczak,	ul. Wojska Polskiego 70, 19-110 Goniądz
6.	Usługi Transportowo – Handlowe Adam Jędryś	ul. Kościuszki 30/16, 19-110 Goniądz
7.	Zakład Instalatorstwa Elektrycznego i Pomiarów Wiesław Kulikowski	ul. Mickiewicza 1, 19-110 Goniądz
8.	P.H.U. EMKA Mirosław Kryński	ul. Wojska Polskiego 18/2, 19-110 Goniądz
9.	Tartak Usługowo – Handlowy Stanisław Konaszewski Łukasz Kramkowski	Dawidowizna 28, 19-110 Goniądz
10.	Pogotowie Drzewne Robert Kraszewski	ul. Wojska Polskiego 29,

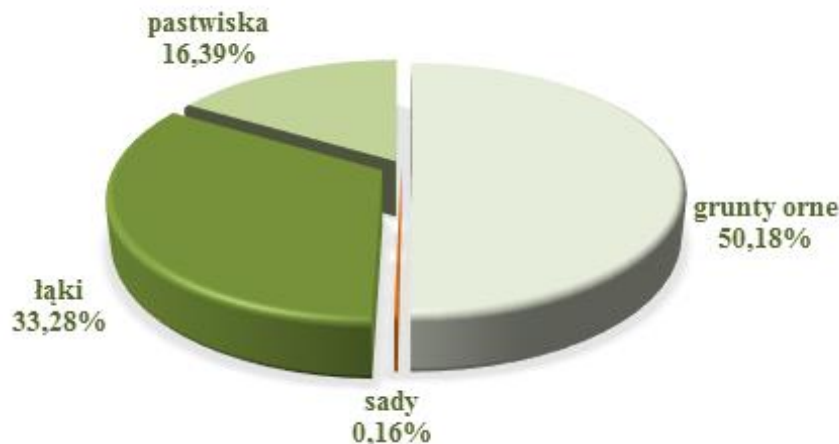
		19-110 Goniądz
11.	ABKW Transport Adam Karpiej	ul. Wojska Polskiego 23, 19-110 Goniądz
12.	Biuro Rachunkowe „ATENA” Aneta Kulikowska	ul. Wojska Polskiego 88, 19-10 Goniądz
13.	Skład Budowlany Dawid Paweł Kulikowski	ul. Wojska Polskiego 61a, 19-110 Goniądz
14.	Montaż Instalacji sanitarnych i Centralnego Ogrzewania Roman Konopko	ul. Piotra z Goniądza 20, 19-110 Goniądz
15.	Sklep Spożywczo –Przemysłowy Jadwiga Lenczewska	ul. Kościuszki 43, 19-110 Goniądz
16.	Kamieniarstwo Budowlane Dariusz Łabanowski	Białosuknia 87, 19-110 Goniądz
17.	Firma "WOOLTEX" n/Biebrzą spółka cywilna	Klewianka 114, 19-110 Goniądz
18.	Tartak Usługowo - Handlowy "Tar" Snarski Tadeusz	Kramkówka Duża 51a, 19-110 Goniądz
19.	"PYSIO" Sklep Spożywczo przemysłowy Joanna Pawełkowska	Plac 11 Listopada 21/2, 19-110 Goniądz
20.	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Franciszek Lewandowski	Smogorówka Dolistowska 12/1 19-110 Goniądz
21.	Sklep Spożywczo - Przemysłowy "MARTEX"	Plac 11 Listopada 41/1, Goniądz
22.	Sklep Spożywczo - Przemysłowy "MARTEX" Barbara Man,	ul. Kościuszki 43A, 19-110 Goniądz
23.	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych Dariusz Mikucki,	Downary Plac 27, 19-110 Goniądz
24.	Projektowanie i montaż Sanitarny Zbigniew Nowicki	ul. Św. Rozalii 2, 19-110 Goniądz
25.	Sklep SEZAM Marek Obrządkiewicz Sklep Wielobranżowy	Pl. 11 Listopada 20, 19-110 Goniądz
26.	Zakład Murarski Janusz Rutkowski	ul. Ogrodowa 6, 19-110 Goniądz
27.	Studio urody Paola Paulina Olkowska	Pl. 11 listopada 29, 19-110 Goniądz
28.	Sklep wielobranżowy MARTA	ul. Wojska Polskiego 1, 19-110 Goniądz
29.	Szar – Bud Roboty ogólnobudowlane Szczepan Sawicki,	Pl. 11 Listopada 24/1, 19-110 Goniądz
30.	Gospodarstwo Agroturystyczne Joanna i Robert Dembowscy	Wroceń 44, 19-110 Goniądz
31.	Gospodarstwo Agroturystyczne Arkadiusz Sosnowski	ul. Bednarska 6, 19-110 Goniądz
32.	Usługi Dekarskie Adam Wojtach	Białosuknia 9, 19-110 Goniądz
33.	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe. Stacja Kontroli Pojazdów Celina Wołyńska,	ul. Wojska Polskiego 86, 19-110 Goniądz

Źródło: informacje z Urzędu Miejskiego w Goniądzu

2.5.2. Rolnictwo

Gmina dysponuje znacznymi zasobami użytków rolnych. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 13 277 ha, co stanowi 35,2% całkowitej powierzchni gminy. W użytkach rolnych dominują grunty orne o powierzchni 6 662 ha tj. 50,18%, 33,28% stanowiły łąki, pastwiska 16,39% oraz w niewielkim stopniu sady 0,16%.

Wykres 17. Struktura użytków rolnych w gminie Goniądz

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W województwie podlaskim istnieją jedne z najtrudniejszych warunków przyrodniczo-klimatycznych, jak też glebowych w Polsce. Wiąże się to z krótkim okresem wegetacji, dużym spadkiem temperatur i niską klasą bonitacji gleb.

Tabela 36. Klasy gleb występujących na terenie gminy Goniądz

Klasy gleb	Grunty orne		Użytki zielone	
	ha	%	ha	%
II	-	-	1	0,02
III	-	-	68	1,06
III a	4	0,06	-	-
III b	145	2,10	-	-
IV	-	-	1228	19,18
IVa	1047	15,19	-	-
IVb	2146	31,14	-	-
V	2119	30,75	1829	28,57
VI	1269	18,42	3089	48,26
VIz	161	2,34	186	2,91

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Goniądz na lata 2007-2017

W gminie Goniądz przeważają gleby o bonitacji gleby klasy IV i V, czyli gleby średniej i słabej jakości. Zaliczamy tu takie gleby jak: gleby brunatne, rdzawe, płowe, bielcowe wytworzone z piasków i żwirów gliniastych, płytkie mady, rędziny i gleby kamieniste. Gleby klasy III stanowią około 2,16% gruntów ornych. Są to gleby średnio dobre zalicza się do nich m.in. gleby brunatne, płowe i opadowo-glejowe, czarne ziemie, rędziny, niewymagające melioracji (lub zmeliorowane) gleby orne torfowo-murszowe i torfowe.

W Instytucie Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) został opracowany wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, który umożliwia ilościową wycenę jakości obszarów użytkowanych rolniczo dla dowolnych jednostek przestrzennych. Wskaźnik uwzględnia, jakość gleb wg klas bonitacyjnych, agroklimat, warunki wodne oraz rzeźbę terenu. O wartości wskaźnika waloryzacji głównie decydują gleby, w 75% wpływają na wartość wskaźnika w porównaniu do pozostałych elementów środowiska.

Sumując punkty za poszczególne czynniki środowiska uzyskuje się syntetyczny wskaźnik liczbowy charakteryzujący, jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w przedziale 20-125 punktów, będący odbiciem potencjalnych przyrodniczych możliwości produkcyjnych danego obszaru.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmujący: jakość gleb, agroklimat, warunki wodne i rzeźbę terenu dla gminy Goniądz wynosi 49,2 pkt. Tymczasem dla województwa podlaskiego wskaźnik ten wynosi 55,0.

W tabeli poniżej wykazano gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych.

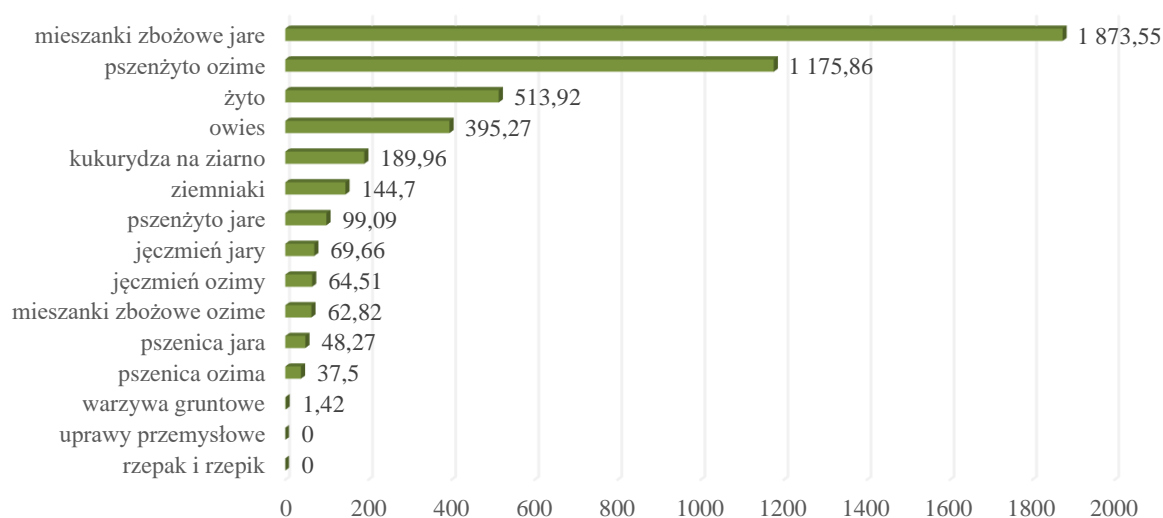
Tabela 37. Wykaz gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych

Wyszczególnienie	Obszar	Ogółem	do 1 ha	1-5 ha	5-10 ha	10 ha i więcej
Gospodarstwa rolne	Gmina Goniądz	773	70	131	148	424
	Powiat moniecki	5 563	574	1 012	1 263	2 714
	Województwo podlaskie	105 297	18 481	26 477	22 247	38 092

Źródło: Powszechny Spis Rolny, 2010 rok

W 2010 roku według Powszechnego Spisu Rolnego na terenie gminy było 773 gospodarstw rolnych ogółem. Głównie przeważają gospodarstwa o wielkości powyżej 10 ha, które stanowią ok. 55% gospodarstw ogółem. Od spisu powszechnego w 2002 roku można zauważyć w gminie ogólny spadek liczby gospodarstw, liczba gospodarstw zmniejszyła się o 69.

Wykres 18. Powierzchnia zasiewów w gminie Goniądz w 2010 roku [ha]

Źródło: Powszechny Spis Rolny w 2010 roku

Na terenie gminy uprawiane są głównie: mieszanki zbożowe jare, pszenżyto ozime, żyto i owies. W mniejszym stopniu kukurydza na ziarno, ziemniaki, pszenżyto jare. Jeśli zaś chodzi o hodowlę zwierzęcą w 2010 roku w gminie Goniądz głównie dominowały gospodarstwa rolne, które zajmują się chowem bydła oraz drobiu kurzego.

Tabela 38. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Goniądz

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw [szt.]
bydło razem	424
bydło krowy	389
trzoda chlewna razem	214
trzoda chlewna lochy	113
konie	43
drób ogółem razem	291
drób ogółem drób kurzy	288
Wyszczególnienie	Liczba zwierząt gospodarskich [szt.]
bydło razem	8 893
bydło krowy	4 840
trzoda chlewna razem	3 238
trzoda chlewna lochy	217
konie	197
drób ogółem razem	24 499
drób ogółem drób kurzy	24 195

Źródło: Powszechny Spis Rolny w 2010 roku

2.5.3. Turystyka

Gmina Goniądz ze względu na swoje walory przyrodnicze i położenie w centralnej części doliny Biebrzy posiada wiele atrakcji turystycznych tj. szlaki piesze, kajakowe, rowerowe, sąsiedztwo siedziby Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz XIX-wieczną zabytkową Twierdzę Osowiec.

Biebrzański Szlak Podwodny w Goniądz to pierwszy w Polsce i drugi w Europie szlak podwodny. W 2010 roku zostało utworzone stowarzyszenie Biebrzański Klub Płetwonurków Meander. Do najważniejszych celów działalności stowarzyszenia należy uwalnianie Biebrzy od zalegających śmieci, propagowanie unikalnych i niepowtarzalnych uroków rzeki oraz wzbudzanie świadomości, że pod wodą nic się nie ukryje. Od 23 sierpnia 2014 roku szlak jest dostępny podwodnym turystom. Szlak pod nazwą "Po drugiej stronie lustra", to tak naprawdę cztery różne trasy. Pierwsza, podstawowa, ma ok. 1,8 km i dostępna jest bez ograniczeń - przy zachowaniu zasad obowiązujących w Biebrzańskim Parku Narodowym (m.in. konieczność zakupu biletu wstępu). Średnia jego głębokość to ok. 2 m, choć są miejsca gdzie jest 5 i 7 metrów głębokości.

Na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego jest wiele ścieżek edukacyjno-przyrodniczych:

- **Bagno – to wciaga, czyli Biebrzańskie SPA** – jedna z niewątpliwych atrakcji jest wyprawa szlakiem wśród spowitych mgłą bagien, szczególnie atrakcyjny jest spacer bosą nogą. Wędrując szlakiem należy pamiętać, że mokradła „wciągają” i należy nie zbaczać ze szlaku.
- **Ścieżka edukacyjna Terenowy Ośrodek Edukacyjny (TOE) „Góra Skobla” - znaki czerwone - 2 km** - ścieżka prowadzi przez tereny leśne, wśród których zlokalizowane są pozostałości schronów bojowych, pierwszych umocnień Fortu I twierdzy Osowiec. Jednym z nich jest dobrze zachowany schron baterii Twierdzy-Osowiec. Na ścieżce zlokalizowane są punkty przystaniowe opisujące przyrodę i zjawiska mające miejsce wokół kładek.
- **Ścieżka edukacyjna Terenowy Ośrodek Edukacyjny „Kładka” - znaki zielone - 2,2 km** - trasa prowadzi kładkami wśród bagien po Terenowym Ośrodku Edukacyjnym. W trakcie spaceru można podziwiać ptaki i krajobraz, dzięki wieżom i platformom obserwacyjnym zlokalizowanych przy kładce.
- **Ścieżka przyrodniczo-historyczna – znaki zielone „Wokół Fortu IV Twierdzy Osowiec – 4,5 km”** – ścieżka znajduje się na Obszarze Obrębu Ochronnego Basenu Dolnego Biebrzańskiego Parku Narodowego w odległości ok. 10 km od Goniądza, przy Carskiej Drodze. Trasa ścieżki mierzy 4,5 km i prowadzi w dużej części przez suche bory sosnowe. Trasa umożliwia poznanie Fortu IV twierdzy Osowiec, szaty roślinnej ściśle związanej z tymi obiektami, a także przyrodą borów sosnowych na tarasie wdmowym doliny.
- **Ścieżka przyrodnicza – znaki zielone „Barwik” 2,5 km** – ścieżka prowadzi przez las iglasty, następnie przez las liściasty i przechodzi w zarośla, za którymi pojawia się otwarta przestrzeń turzycowisk. Idąc można zaobserwować zjawisko strefowości poprzecznej Doliny Biebrzy. Na jednym z przystanków znajduje się wieża widokowa, z której można obserwować łośia, oraz różne gatunki ptaków żerujących na bagnach.
- **Ścieżka edukacyjna – „Grobla Honczarowska”- 3,4 km** – trasa prowadzi w głąb torfowisk w kierunku Biebrzy. Na końcu trasy znajduje się wieża widokowa przy łące tzw. „Batalionowej”, gdzie realizowany jest projekt czynnej ochrony przyrody, aby umożliwić tokowanie batalionów i innych ptaków tj. czajki, rycyki, bekasy. Podczas wędrowki można zaobserwować siedliska borów, tropy jenota, borsuka oraz lisa.
- **Ścieżka przyrodnicza „Długa Luka” – 0,4 km** – ścieżka prowadzi kładką biegnącą w głąb największego na Bagnach Biebrzańskich kompleksu torfowisk niskich. Las ciągnący się wzdłuż „Carskiej Drogi” otwiera się szeroką luką, pokazując widok na rozległe porastające turzycowiska.
- **Ścieżka „Czerwone Bagno” – 1 km** – ścieżka prowadzi drewnianą kładką i po 1 km dociera do platformy widokowej u granic Czerwonego Bagna. Obszar Ochrony Ścisłej „Czerwone Bagno” nie jest udostępniany turystycznie.
- **Ścieżka „Wydmy”- 2,4 km** – ścieżka prowadzi na przemian przez drewniane kładki i wydmy do parkingu przy szlaku czerwonym, na „Nowym Świecie”, zaś kończy się przy wieży widokowej z rozległym widokiem na Biebrzańskie Bagna. Po drodze możemy obserwować faunę i florę typową dla wydm kserotermicznych muraw napiaskowych.

- **Ścieżka edukacyjna – „Borek Bartny”- 0,25 km** – trasa znajduje się 5 km od leśniczówki Grzędy, przy szlaku czerwonym. Ścieżka poświęcona jest bartnictwu, w jej obrębie zlokalizowane są barcie i kłody które są zamieszkiwane przez pszczoły.
- **Ścieżka przyrodnicza „Brzeziny Kapickie” 4,2 km** – ścieżka prowadzi wzdłuż Kanału Kapickiego. Wzdłuż trasy ustawione są tablice informacyjne, opisujące poszczególne walory przyrodnicze znajdujące się w najbliższym otoczeniu ścieżki.
- **Ścieżka edukacyjna „Biały Grąd” – 3,2 km** – ścieżka prowadzi groblą od miejscowości Mścichy do pola namiotowego i wieży widokowej na suchym wyniesieniu mineralnym, zwanym „Biały Grąd”.
- **Ścieżka edukacyjna „Sośnia”** – szlak historii i kultury- ścieżka jest fragmentem szlaku żółtego Wizna-Goniądz. Tematycznie nawiązuje do historii twierdzy w Osowcu i zwyczajów mieszkańców wsi.

Jednym z kluczowych zabytków Gminy jest Twierdza Osowiec wybudowana przez Carską Rosję, składająca się z czterech fortów. Twierdza do dzisiaj jest cennym zabytkiem rosyjskiej architektury obronnej z I połowy XIX wieku. Została usytuowana na jednej przeprawie przez bagna biebrzańskie, w najbardziej newralgicznym miejscu. Jej głównym zadaniem była obrona przed ewentualnym atakiem wojsk niemieckich z Prus Wschodnich.

Obecnie w Osowcu-Twierdzy działa m.in. Osowieckie Towarzystwo Fortyfikacyjne i utworzona z jego Członków Grupa Rekonstrukcyjna Centralnej Szkoły Podoficerskiej KOP oraz została zagospodarowana turystycznie Twierdza, utworzono Muzeum Twierdzy Osowiec i trasę historyczno-przyrodniczą. Muzeum oraz trasy turystyczne Fortu I-go znajdują się na terenie jednostki Wojska Polskiego. Turyści mogą zwiedzić schron "odchudzania" oraz podjąć próbę wyjścia z labiryntu znajdującego się na rawelinie. W Osowcu-Twierdzy znajduje się także Centrum Edukacji i Zarządzania BPN im. A. Pałczyńskiego.

W budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Goniądzu od 2013 roku mieści się Biebrzańska Izba Regionalna. Ideą powstania muzeum było zachowanie zasobów kulturowych i historycznych Doliny Biebrzy. W izbie eksponowane są przedmioty codziennego użytku charakterystyczne dla gospodarstw domowych oraz gospodarstw rolnych z początku XX wieku. Prezentowane są także fotografie przedstawiające dawny Goniądz i jego mieszkańców.

Przez gminę Goniądz przebiega rowerowy szlak Green Velo, który biegnie od Augustowa wzdłuż Kanału Augustowskiego przez Dolistowo, Goniądz i stację kolejową przy Twierdzy Osowiec. Kolejny etap to tak zwana „Carska Droga”, czyli stara droga, biegnąca od Osowca lewym brzegiem Biebrzy na południe do Strękowej Góry. Odcinek ten pozwala na obserwację rozległych bagien. Na trasie jest wiele punktów widokowych i kładek, prowadzących wśród łąk i bagien. Znaczna część tego szlaku biegnie w pobliżu Podlaskiego Szlaku Bocianiego, wchodzącego w sieć szlaków Greenways.

Na terenie gminy jedną z atrakcji jest możliwość spływu kajakowego Biebrzą. W trakcie spływu można poznać rośliny wodne, odkryć ślady bytowe bobrów i zobaczyć wiele gatunków ptaków. Do wyboru są następujące warianty trasy:

- Dolistowo-Goniądz (15 km),
- Wroceń-Goniądz (12 km),
- Goniądz-Osowiec (7,4 km),
- Goniądz-Biały Grąd (22 km).

Kolejną bardzo ciekawą atrakcją jest spływ tratwami po Biebrzy. To wspaniały sposób na poznanie miejsc do których nie ma możliwości dojazdu rowerem lub dojścia pieszo. Tratwa stanowi oryginalny środek transportu sprzyjający obserwacji otaczającej przyrody. Jest jednocześnie miejscem spania, przygotowania posiłków, znakomitym punktem obserwacyjnym. Podczas podróży tratwą można podziwiać bagienne krajobrazy Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Gmina Goniądz realizuje funkcje turystyczne dzięki rekreacji i istniejącej bazie noclegowej, z której korzystają turyści. Poniżej zostały wymienione obiekty noclegowe.

Tabela 39. Obiekty noclegowe

Lp.	Obiekt noclegowy	Lokalizacja
1.	Gospodarstwo agroturystyczne Moniuszko Danuta, Jerzy	ul. Szpitalna 37 Goniądz
2.	Dolistówka Nowicka Elżbieta	ul. Dolistowska 11, Goniądz
3.	Agroturystyka Okulczyk Anna	ul. Jagiellońska 11 Goniądz
4.	„Słoneczna Dolina” Pelszyńska Alina	ul. Dolistowska 9 Goniądz
5.	Agroturystyka w Biebrzańskim Parku Narodowym Pelszyńska Zdzisława	ul. Grodzieńska 8 Goniądz
6.	Gospodarstwo Agroturystyczne Łosiowy Kąt Rolnik Teresa	Wólka Piaseczna 22
7.	Agroturystyka Łosiedle Rutkowska Izabela	ul. Nowy Świat 2a Goniądz
8.	Kamping Agroturystka nad Biebrzą „Sośniaki” Sosonowski Arkadiusz	ul. Bednarska 7 Goniądz
9.	Szorcówka Szorc Adam	Dawidowizna 57
10.	Pokoje nad Biebrzą Wierzbicka Aldona	ul. Majora Węgielnego 14 Goniądz
11.	Biebrzański Eden Zimnoch Adam	Szafranki 2
12.	Kamping Miejski Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji „Nad Biebrzą”	ul. Demokratyczna 10 Goniądz
13.	Baranówka	Dawidowizna 28
14.	Pole namiotowe AR-TOUR Bielawski Artur	ul. Rybacka 12 Goniądz
15.	Pensjonat nad Biebrzą Bielawski Wojciech	ul. Rybacka 10 Goniądz
16.	Pokoje „na Trójkącie” Chmielewski Konrad	ul. Kościuszki 22 Goniądz
17.	Gospodarstwo agroturystyczne „Dolina Biebrzy” Dembowski Robert i Joanna	Wroceń 44
18.	Gospodarstwo Agroturystyczne „Na szlaku” Dembowski Krzysztof	Krzecze 16

19.	Wilcza Jama Gryko Marek Beata	Downary Plac 24
20.	Pokoje u Sołtysa Jędrzejczak Tomasz	Dawidowizna 27
21.	Agroturystyka nad Biebrzą „Pod lipami” Kochanowska Janina	ul. Szpitalna 39 Goniądz
22.	Dom Gościnny nad Biebrzą Konaszewska Marianna	ul. Nadbiebrzańska 37 Goniądz
23.	„Noclegi u Jana” Kuć Agata	ul. Nadbiebrzańska 27 Goniądz
24.	Agroturystyka Kupisz Katarzyna	Wroceń 45A
25.	Wynajem Pokoi Lewalski Adam	ul. Dolistowska 5 Goniądz
26.	Dom nad Biebrzą Mocarska Wanda	ul. Jagiellońska 29 Goniądz

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Goniądzu

Oprócz podmiotów prywatnych działających na terenie Gminy w zakresie turystyki i rekreacji w 2007 został powołany Miejski Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji. Nazywany powszechnie Ośrodkiem nad Biebrzą. Do głównych zadań tej jednostki należy przede wszystkim: administrowanie plażą, domkami kempingowymi, budynkiem gastronomicznym, administracyjnym i innymi urządzeniami stanowiącymi mienie gminy Goniądz. Obiekt znajduje się bezpośrednio przy rzece Biebrzy. Ośrodek wyposażony jest w podstawową infrastrukturę tj.:

- domki drewniane,
- budynek sanitarny,
- małe boisko sportowe.

Przy obiekcie znajduje się zagospodarowane plaża z podstawową infrastrukturą, na która składa się m.in.:

- budynek zaplecza z recepcją, toaletami, prysznicami, kuchnią, jadalnią.
- pomost przenośny na Biebrzy,
- boisko do piłki plażowej z trybunami,
- plac zabaw dla dzieci,
- pole namiotowe
- budynek zaplecza gastronomicznego,
- magazynem na sprzęt wodny,
- duża sceną plenerową,
- boisko asfaltowe do koszykówki i siatkówki.

Odpowiednie zagospodarowanie turystyczne nadbrzeża pozwoli w dłuższym okresie czasu na rozwój turystyki, rekreacji, wypoczynku, kultury fizycznej oraz sportu masowego wśród społeczności gminy Goniądz. Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej niezbędny jest sukcesywny rozwój istniejącej bazy turystycznej w gminie poprzez utworzenie infrastruktury okołoturystycznej i rekreacyjnej (stanowisko dla ratownika, miejsca grillowe, wiaty rekreacyjne, siłownia z urządzeniami do ćwiczeń na świeżym powietrzu, mała przystań dla kajaków i łódek, oznakowane pole namiotowe, stanowiska dla kamperów). Dzięki tym działaniom miejsce stanie się atrakcyjne zarówno dla mieszkańców gminy, jak i odwiedzających jej turystów.

Na terenie gminy działają punkty informacji turystycznej:

- Punkt Informacji Turystycznej. Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu. ul. Stary Rynek 23. 19-110 Goniądz. Tel.: 85 738 00 21 wew. 17
- Zespół Udostępniania BPN w Osowcu-Twierdzy. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz, tel: 85 738 30 35, 85 738 06 20 wew. 243, e-mail: it@biebrza.org.pl.
- Informacja turystyczna w sklepie Pamiątki znad Biebrzy „Marta”, ul. Wojska Polskiego 1. 19-110 Goniądz. Tel: 668 363 066; www.inter.home.pl/marta.
- Grzędy obsługę ruchu turystycznego prowadzi firma „AQUILA”, Kordian Bartoszek, tel. 85 749 55 99, 512 044 750,
- Leśniczówka Grzędy – obsługuje szlaki Czerwonego Bagna. Biebrzański Park Narodowy, Grzędy 2, 19-206 Rajgród, Tel. 85 749 55 99.

Dzięki funkcjonującym punktom informacji na terenie gminy odwiedzający turyści uzyskują kompleksowe informacje na temat atrakcji turystycznych, bazy noclegowej, bazy gastronomicznej, szlaków turystycznych, wydarzeń kulturowych oraz innych usług turystycznych.

3. Finanse gminy Goniądz

Bezpośrednim odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej gminy jest jej budżet. Jest on instrumentem w wyborze kierunków rozwojowych gminy. Analizę budżetu przeprowadzono w oparciu o dane statystyczne GUS. Podstawowym jej celem jest wskazanie źródeł dochodów budżetowych, strukturę oraz kierunki wydatkowania środków budżetowych.

Należy podkreślić, że to dochody własne prezentują kondycję finansową gminy, a także jej samowystarczalność i potencjał gospodarczy. Samodzielność i zdolność inwestycyjna jest tym większa, im wyższy jest zasób dochodów własnych. Posiadanie odpowiednio wysokiego poziomu dochodów własnych pozwala gminie osiągnąć stabilność podczas trudnej sytuacji gospodarczej w kraju, jak również daje możliwość stworzenia odpowiednich warunków do prowadzenia własnej polityki finansowej i podatkowej.

Tabela 40. Dochody gminy Goniądz w latach 2009-2015 [tys. zł]

Wyszczególnienie	Lata						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody własne	6 255,68	7 600,26	6 795,15	7 008,04	7 403,34	9 457,91	7 032,18
Dotacje ogółem	3 441,78	3 410,36	3 099,34	3 405,13	3 649,19	4 415,17	4 072,17
Dotacje celowe	3 117,97	3 347,55	3 099,34	3 142,66	3 381,73	3 664,62	3 700,27
Subwencja ogółem	6 454,25	6 650,74	6 399,46	6 673,41	6 129,89	6 124,75	6 538,00
Programy i projekty unijne	0	1 976,87	500,96	504,41	386	2 526,70	490,94
Dochody ogółem*	16 151,71	17 661,36	16 293,95	17 086,58	17 182,42	19 997,83	16 151,71

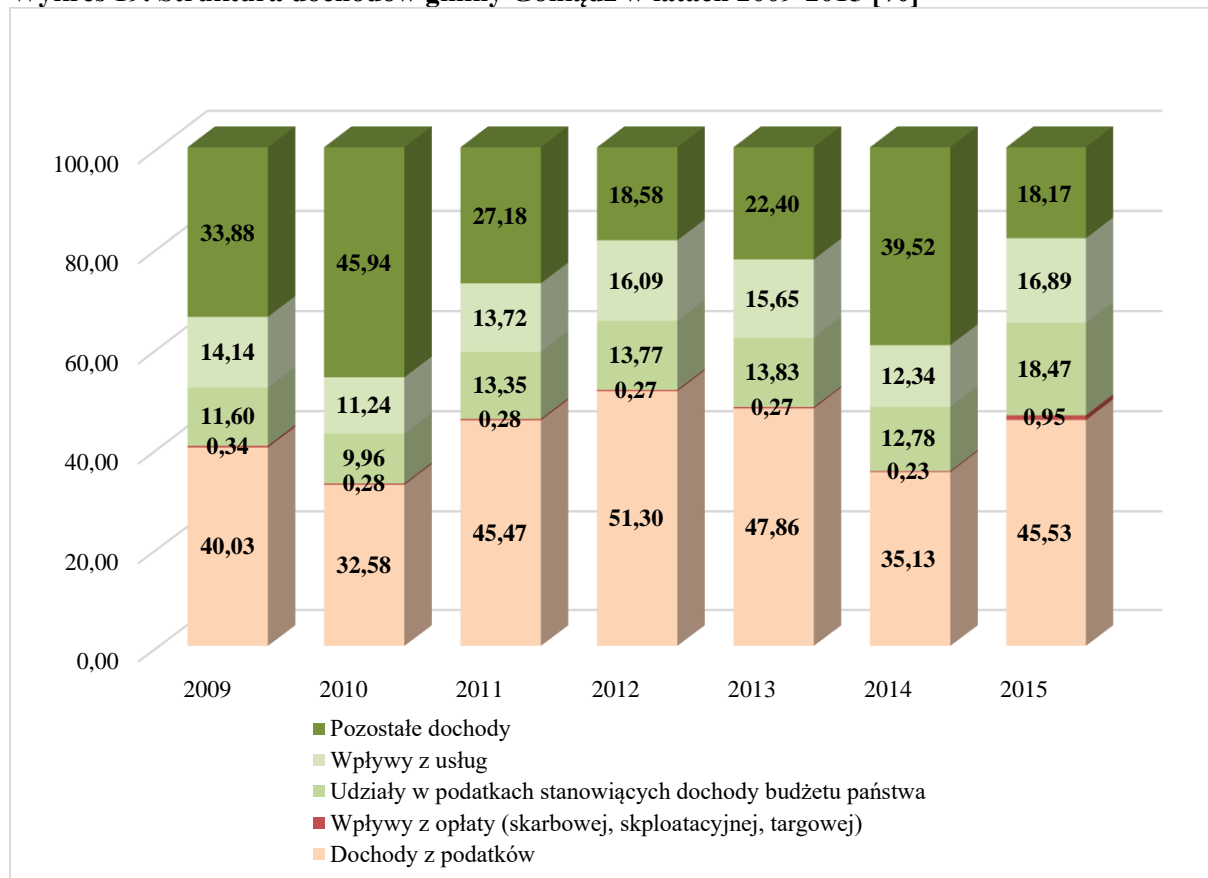
*Dochody ogółem= dochody własne + dotacje ogółem+ subwencja ogółem

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gmina Goniądz głównie finansowana jest ze źródeł zewnętrznych tj. subwencje i dotacje. W 2015 roku subwencje ogółem stanowiły około 37% dochodów gminy. Poziom subwencji na przestrzeni lat wykazuje tendencję malejącą. W stosunku do 2009 wielkość subwencji zmalała o 7,5%. W latach 2009-2015 dotacje ogółem średnio stanowią 20,85% dochodów ogółem, które to głównie są dotacjami celowymi. Dochody własne gminy w 2015 roku stanowiły 40% dochodów gminy ogółem i od 2009 roku odnotowuje się ich wzrost.

Analizując dochody budżetowe w gminie Goniądz na przestrzeni lat można zaobserwować tendencje wzrostową. Dochody własne gminy w analizowanych latach stanowią średnio 42% dochodów ogółem. Dochodami własnymi są przede wszystkim dochody bieżące. Do głównych dochodów gminy Goniądz należą podatki, które stanowią w 2015 roku 46%, 18% stanowią udziały w podatkach stanowiących dochody budżetowe państwa. Nieznaczne do budżetu gminy są wpływy z tytułu opłaty skarbowej.

Wykres 19. Struktura dochodów gminy Goniądz w latach 2009-2015 [%]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Głównym źródłem dochodów własnych gminy Goniądz są dochody podatkowe. Największy udział ma podatek od nieruchomości, który stanowi średnio około 34% dochodów własnych. Znacznie mniejszy udział w dochodach mają wpływy z podatku rolnego, które średniorocznie stanowią około 5%, dochody z podatku leśnego stanowią około 3%.

Kolejnym źródłem dochodów gminy są udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa. Mowa tu w szczególności o podatku dochodowym od osób fizycznych. Podatek jest uiszczany przez osoby, które prowadzą uproszczoną formę opłacania podatku dochodowego, przez osoby fizyczne i spółki cywilne prowadzące niektóre rodzaje działalności usługowej, handlowej lub produkcyjnej. Wpływy z tytułu podatku dochodowego w analizowanych latach stanowią średnio 13% dochodów własnych gminy Goniądz. W porównaniu do podatku od fizycznych udział podatku dochodowego od osób prawnych jest niewielki. Wpływy z usług do budżetu gminy stanowią średnio około 14% dochodów.

Tabela 41. Wydatki gminy Goniądz w latach 2009-2015 [tys. zł]

Wyszczególnienie	Lata						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wydatki majątkowe ogółem	2 300,27	5 605,26	1 883,48	317,26	1 699,65	4 906,25	433,77

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

Wydatki bieżące ogółem	14 138,95	14 856,99	14 915,16	15 846,76	15 688,06	15 827,35	16 075,57
Wydatki ogółem*	16 439,22	20 462,25	16 798,64	16 164,03	17 387,72	20 733,61	16 509,34

*Wydatki ogółem= wydatki majątkowe ogółem+ wydatki bieżące ogółem

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analiza wydatków gminy Goniądz wykazała, iż na przestrzeni lat wydatki charakteryzują się trendem rosnącym i średnio kształtują się na poziomie około 18 mln zł rocznie. Od 2009 można zaobserwować znaczny spadek wydatków majątkowych w gminie. W strukturze wydatków gminy dominują wydatki bieżące, które w 2015 roku stanowił 97% wydatków gminy. W stosunku do roku 2009 wydatki bieżące spadły o 13%.

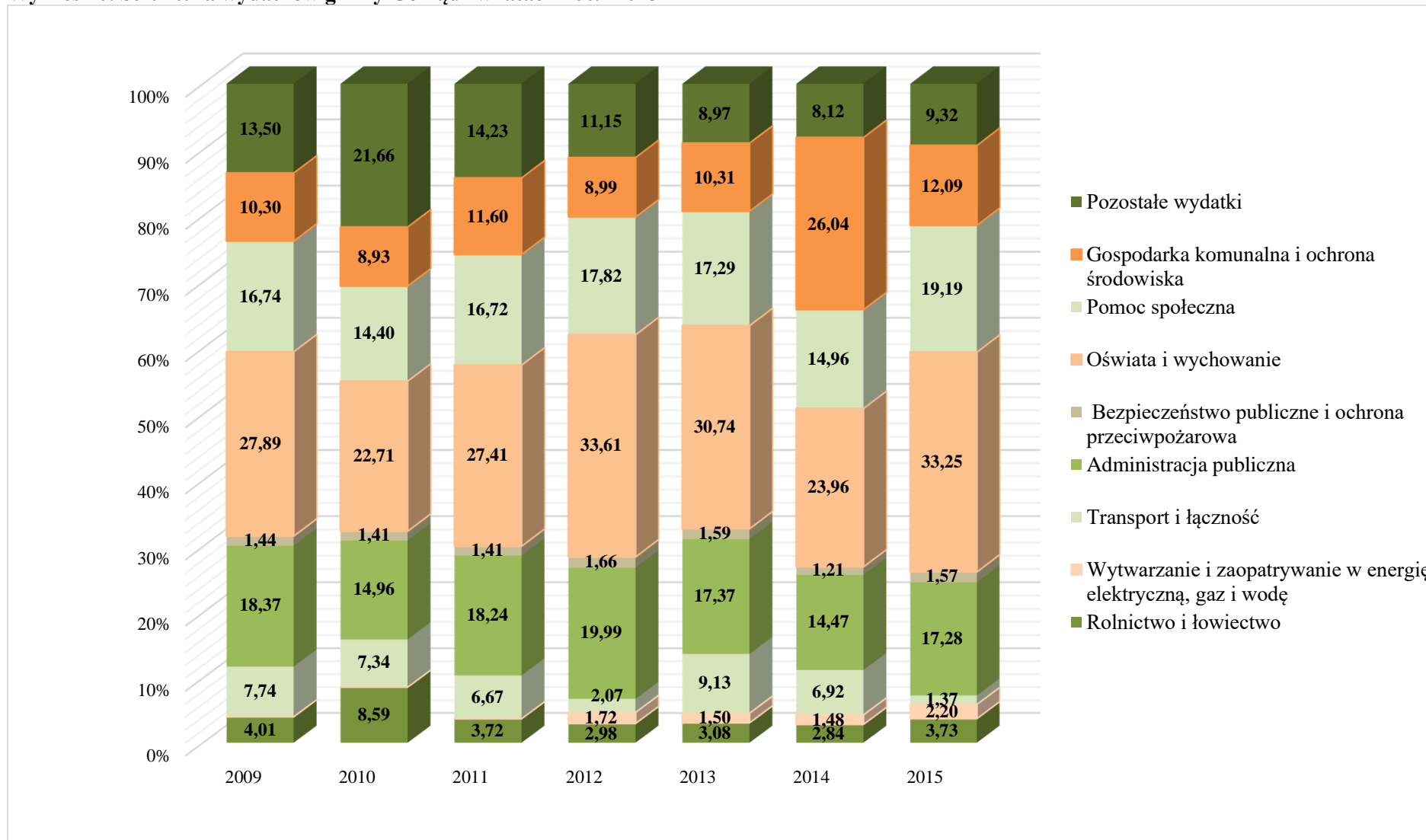
Tabela 42. Struktura wydatków ogółem wg działów klasyfikacji budżetowej w gminie Goniądz w latach 2009-2015 [%]

Wyszczególnienie	Lata						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	4,01	8,59	3,72	2,98	3,08	2,84	3,73
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	0,00	1,72	1,50	1,48	2,20
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	7,74	7,34	6,67	2,07	9,13	6,92	1,37
Dział 630 - Turystyka	1,78	2,62	2,35	0,86	1,38	0,64	1,18
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	0,43	0,35	0,32	0,34	0,18	0,29	0,17
Dział 710 - Działalność usługowa	0,30	0,30	0,08	0,00	0,00	0,03	0,00
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,51
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	18,37	14,96	18,24	19,99	17,37	14,47	17,28
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,09	0,17	0,10	0,01	0,09	0,27	0,30
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,44	1,41	1,41	1,66	1,59	1,21	1,57
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających	0,16	0,10	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00

osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem							
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	1,04	0,99	2,21	2,56	1,62	1,37	1,41
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	27,89	22,71	27,41	33,61	30,74	23,96	33,25
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,61	0,31	0,50	0,52	0,45	0,37	0,44
Dział 852 - Pomoc społeczna	16,74	14,40	16,72	17,82	17,29	14,96	19,19
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	3,29	2,78	3,44	2,72	2,59	1,93	2,20
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10,30	8,93	11,60	8,99	10,31	26,04	12,09
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5,62	13,91	2,47	3,89	2,44	2,60	2,74
Dział 926 - Kultura fizyczna	0,00	0,00	2,61	0,26	0,23	0,25	0,36

Źródło: Bank Danych Lokalnych

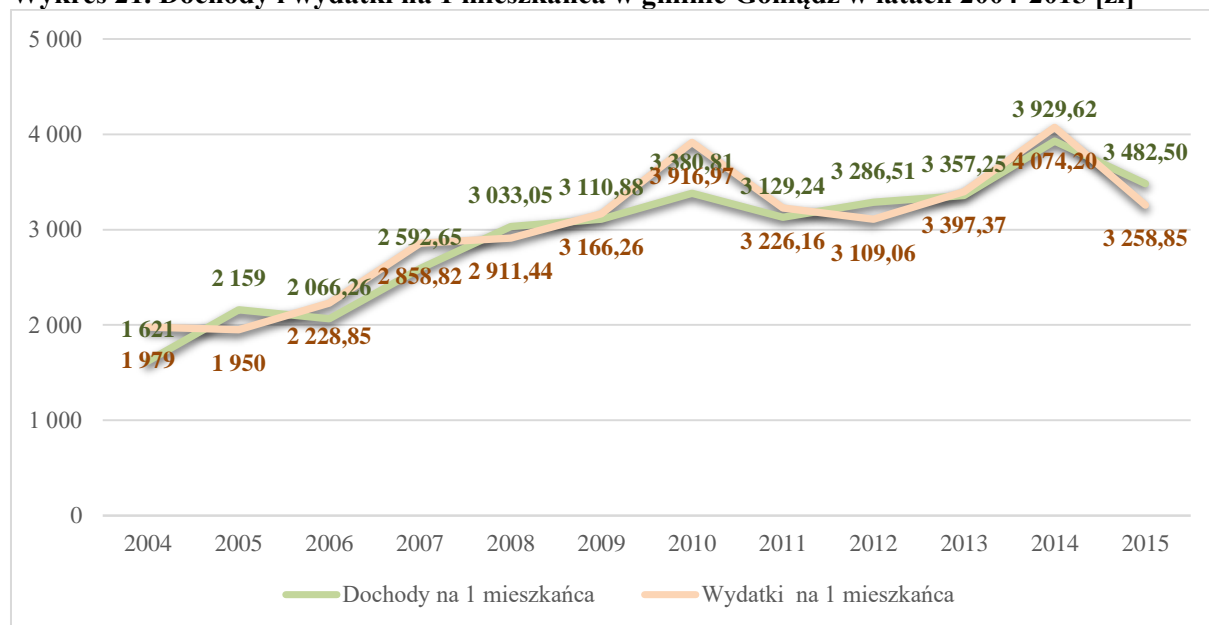
Wykres 20. Struktura wydatków gminy Goniądz w latach 2009-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

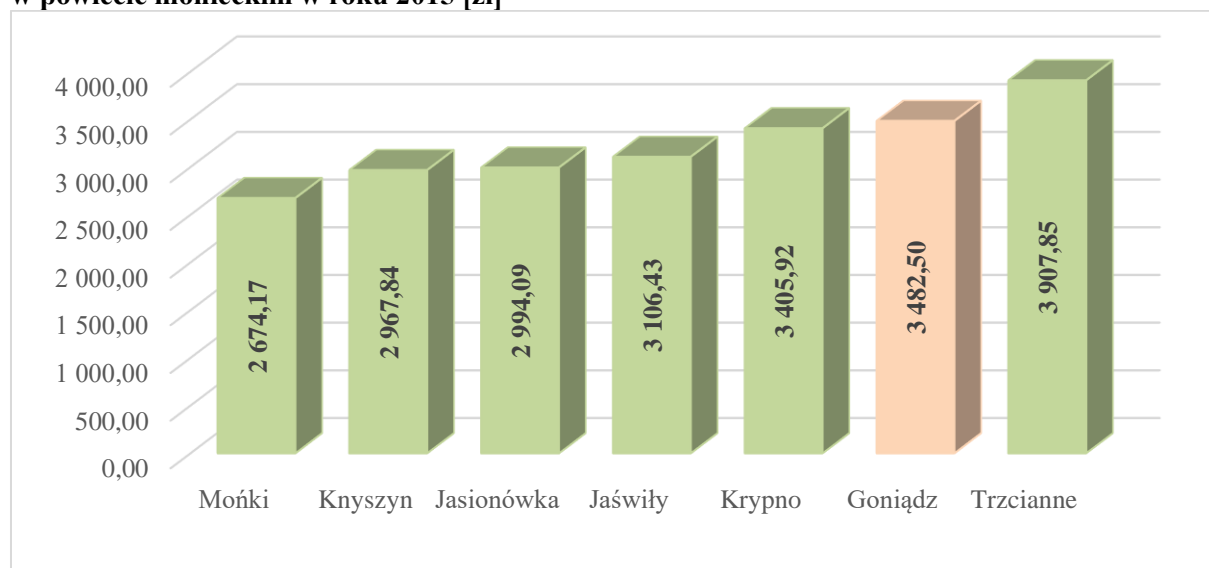
W strukturze wydatków największe koszty generuje oświata i wychowanie, których udział na przestrzeni lat średnio wynosi 29%. W 2015 roku ich udział w wydatkach ogółem stanowił 33%. Wydatki na pomoc społeczną stanowiły 19% wydatków ogółem. Istotny udział mają również wydatki na administrację publiczną, które stanowią około 17% wydatków ogółem. Wydatki ponoszone na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie Goniądz w analizowanym okresie stanowią średniorocznie 13%. W gminie Goniądz w 2015 roku w mniejszym stopniu wydatkowane są z budżetu gminy środki na rolnictwo i łowiectwo, których udział stanowi 4%. W stosunku do roku 2009 wydatki na transport i łączność zmniejszyły się pięciokrotnie.

Wykres 21. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w gminie Goniądz w latach 2004-2015 [zł]

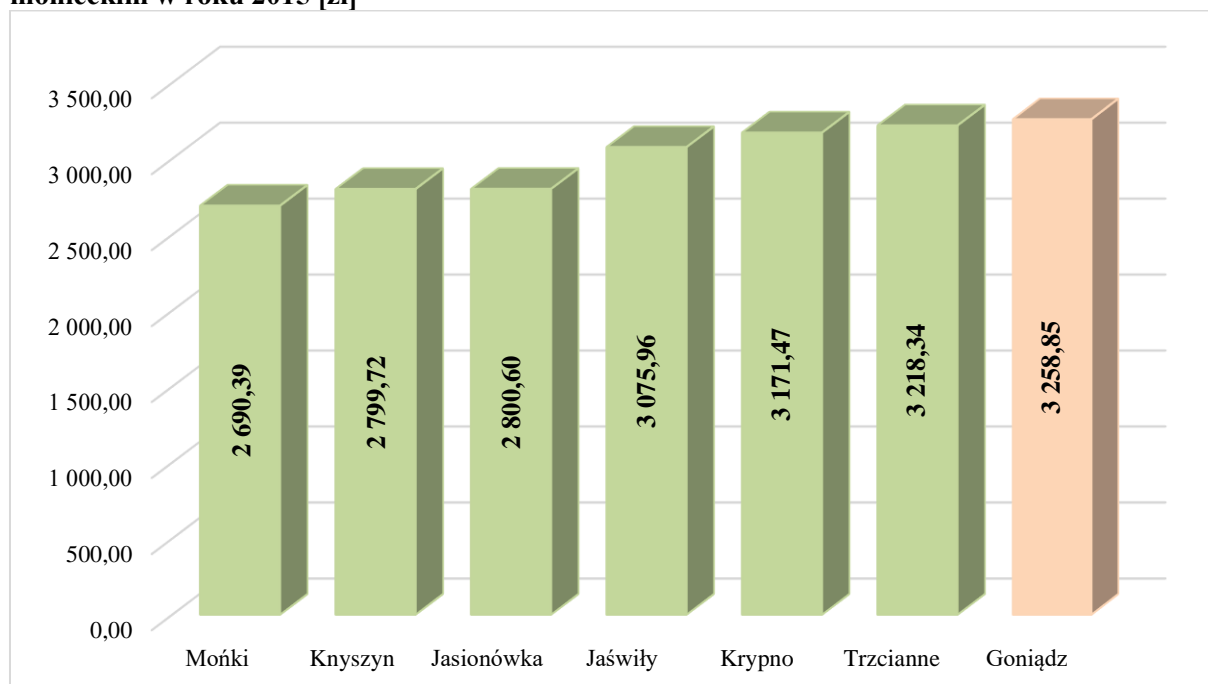
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 22. Dochody własne gminy na 1 mieszkańca w gminie Goniądz oraz pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015 [zł]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 23. Wydatki na 1 mieszkańca w gminie Goniądz oraz pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015 [zł]

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując dochody i wydatki na 1 mieszkańca w gminie Goniądz można zaobserwować stały wzrost zarówno dochodów jak i wydatków. W 2015 roku dochody na 1 mieszkańca gminy nieznacznie przewyższają wydatki. Dochód na 1 mieszkańca w gminie Goniądz w 2015 roku wyniósł 3 482,50 zł, na tle gmin w powiecie monieckim wyższy dochód przypadający na 1 mieszkańca jest w gminie Trzcianne. Wydatki na 1 mieszkańca w gminie wyniosły 3 258,85 zł i są to najwyższe wydatki w stosunku do gmin z powiatu monieckiego.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się gmina. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S - STRENGHTS, czyli silne strony

W - WEAKNESSES, czyli słabe strony

O - OPPORTUNITIES, czyli okazje (szanse)

T - THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli słabe strony i zagrożenia.

Analiza SWOT została przeprowadzona dla następujących obszarów:

- Obszar gospodarczy
- Obszar społeczny
 - Kultura, sport, turystyka
 - Wykształcenie, edukacja, potencjał ludzki
- Infrastruktura i środowisko
 - Środowisko
 - Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Obszar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
Tereny gminy atrakcyjne pod względem budowy bazy noclegowej, gastronomicznej.	Mała liczba prywatnych przedsiębiorców na terenie gminy.
Duży potencjał do rozwoju turystyki/agroturystyki	Brak dużych zakładów pracy
Dogodne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego	Brak punktu informacji dla przedsiębiorców m.in. w zakresie pozyskania środków unijnych i krajowych, czy szerokorozumianej instytucji otoczenia biznesu
Większość gospodarstw rolnych na terenie gminy Goniądz to gospodarstwa rolne powyżej 10 ha użytków rolnych.	
Szanse	Zagrożenia
Rozwój ekologicznego rolnictwa	Brak rynków zbytu i niskie ceny produktów rolnych

Wykorzystanie terenów gminy jako ośrodka atrakcyjnego turystycznie i kulturalnie	Duży napływ konkurencyjnych produktów rolnych z zagranicy
Rozwój gospodarstw agroturystycznych	Zaostrzające się przepisy dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach NATURA 2000
Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020;	Ograniczenia unijne mogące prowadzić do spadku udziałów polskiej produkcji rolnej (np. kwotowe w ilości produkowanego mleka, cukru, skrobi, tytoniu)
Tworzenie produktów lokalnych	

Obszar społeczny (kultura, sport, turystyka)

Mocne strony	Słabe strony
Gmina atrakcyjna pod względem turystycznym.	Niewystarczający standard bazy turystycznej, w tym bazy gastronomiczno-noclegowej, w szczególności o podwyższonym standardzie.
Rozwijająca się infrastruktura turystyczna tj. szlaki piesze, kajakowe, rowerowe.	Niepełna informacja turystyczna oraz za mała oferta rekreacyjna dla turystów,
Atrakcyjne położenie gminy na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego dla potencjalnych inwestorów branży turystycznej.	Mała ilość znaków informacyjnych dotyczących Biebrzańskiego Parku Narodowego i Twierdzy Osowiec przy głównych drogach
Funkcjonowanie Punktu Informacji Turystycznej.	Brak infrastruktury podnoszącej atrakcyjność miasta i wydłużającej sezon turystyczny (parku nauki i rozrywki, sztucznego lodowiska, kręgielni, strzelnicy sportowej, minigolfa itp.).
Istniejące stałe „tradycyjne imprezy” częściowo o rozpoznawalnej marce i renomie.	Niewystarczająca promocja turystyczna gminy
Położenie Twierdzy Osowiec na terenie gminy	
Szanse	Zagrożenia
Stworzenie warunków wypoczynku nad rzeką Biebrzą	Dewastacja sprzętu i urządzeń rekreacyjno-sportowych oddanych do powszechnego użytkowania
Stworzenie i promocja oferty turystycznej	Likwidacja ze względów finansowych jednostek kulturowych
Promocja lokalnych produktów turystycznych	Niedoinwestowanie infrastruktury kultury oraz sportowo-rekreacyjnej
Organizacja różnorodnych imprez o zasięgu ponadlokalnym	Niewystarczająca integracja działań dotyczących rozwoju turystyki.
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych (m. in. plaża miejska w Goniądzu)	Niewystarczająca ilość środków na realizację najważniejszych imprez kulturalnych.

Obszar społeczny (wykształcenie, edukacja, potencjał ludzki)

Mocne strony	Słabe strony
Łatwa dostępność do placówek oświatowych,	Starzenie się społeczeństwa miasta i gminy w tempie znacznie przewyższającym przyrost ludności
Stworzenie form alternatywnego spędzania wolnego czasu	Ujemny przyrost naturalny
	Wysokie bezrobocie
	Osoby bezrobotne to głównie osoby młode
	Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych – niedostosowany do potrzeb gminnego rynku pracy
	Wśród społeczeństwa występują patologie społeczne (ubóstwo, alkoholizm)
	Występowanie niekorzystnych obecnie zjawisk demograficznych wskutek migracji młodych osób, zakładających rodziny poza gminą.
	Brak efektywnych rozwiązań ustawowych w zakresie zwalczania bezrobocia i rozwoju rynku pracy.
	Niewystarczająca liczba specjalistów z zakresie opieki zdrowotnej na terenie gminy.
	Niewystarczająca dostępność placówek leczniczych w szczególności na terenach wiejskich.
	Niska profilaktyka zdrowotna szczególnie na terenach wiejskich.
Szanse	Zagrożenia
Programy aktywizujące w zakresie sportu i rekreacji, moda na zdrowy tryb życia.	Postępujące ubożenie określonych grup społecznych i rosnące różnice w poziomie życia.
Poprawa funkcjonowania placówek oświatowych w zakresie szkolnictwa zawodowego.	Starzejące się społeczeństwo gminy.
Poprawa sytuacji osób długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych na rynku pracy dzięki aktywnym formom wspierania rynku pracy.	Wzrost poziomu bezrobocia i utrwalanie się obszarów bezrobocia długotrwałego.
Poprawa stanu technicznego bazy oświatowej: termomodernizacja, boiska przyszkolne, unowocześnienie wyposażenia	Wzrost występowania patologii społecznych.
	Migracja młodych, wykształconych ludzi do silniejszych gospodarczo regionów i krajów UE.

Infrastruktura i środowisko (zrównoważony rozwój i środowisko)

Mocne strony	Słabe strony
Dobre warunki do rozwoju turystyki/agroturystyki (obszary chronione o międzynarodowym znaczeniu, zwarte kompleksy leśne)	Ograniczone możliwości prowadzenia działalności gospodarczej - obszary chronione na terenie gminy zajmują 61% całkowitej powierzchni gminy.
Potencjał na rozwój rolnictwa ekologicznego	Niski wskaźnik waloryzacji rolniczej.

Na terenie gminy znajduje się Biebrzański Park Narodowy oraz fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy oraz obszary Natura 2000	Niekorzystna struktura agrarna.
Duża powierzchnia terenów rolnych i zalesionych.	
Czyste i mało zmienione działalnością człowieka środowisko naturalne	
Brak uciążliwych dla środowiska zakładów pracy	
Bogate dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe gminy	
Szanse	Zagrożenia
Położenie gminy na obszarach cennych przyrodniczo, kulturowo i krajobrazowo tworzą szansę rozwoju turystyki.	Degradacja środowiska naturalnego na terenie gminy.
Rozwój ekologicznego rolnictwa i turystyki	
Rozwój lokalnych produktów	
Promocja potencjału turystycznego i zasobów naturalnych gminy	
Większe wykorzystanie potencjału jaki stwarza sezonowy wzrost ruchu turystycznego.	

Infrastruktura i środowisko (infrastruktura techniczna i komunikacyjna)

Mocne strony	Słabe strony
Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 65 i droga wojewódzka nr 670.	Brak zgazyfikowania gminy.
Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 38.	Niewystarczająca infrastruktura techniczna (wodociągowa, kanalizacyjna).
Na terenie gminy funkcjonują odnawialne źródła energii, gmina promuje wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.	Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg oraz zły stan techniczny dróg.
Gmina posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.	Niski stopień dostępności do sieci internetowej na obszarze wiejskim.
Funkcjonowanie na terenie gminy zorganizowanych form działalności kulturowej i sportowej.	Nieuporządkowane przestrzenie publiczne w mieście oraz niska estetyka niektórych sfer zabudowy miasta zwłaszcza w centrum miasta.
Zorganizowany system zbiórki odpadów i wywozu odpadów komunalnych.	Niewystarczająca ilość połączeń komunikacyjnych (m.in. autokarowych)
Obwodnica miasta Goniądz.	
Szanse	Zagrożenia
Wyznaczenie terenów inwestycyjnych, rozwój systemu informacji przestrzennej.	Pogłębiająca się peryferyzacja gminy poprzez pogarszający się stan dróg oraz likwidację kolejnych połączeń komunikacyjnych

Zwiększenie wykorzystania źródeł energii odnawialnej np. poprzez wyznaczenie terenów pod rozwój infrastruktury OZE	Dalsza degradacja istniejącej infrastruktury
Wzrost efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej	Funkcjonowanie energochłonnych i przestarzałych technologicznie systemów ciepłowniczych
Poprawa komunikacji ze stolicą województwa oraz wewnątrz gminy	

Planując rozwój gminy Goniądz stworzono jej gruntowną analizę. Do niewątpliwych silnych stron gminy Goniądz należą walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz duża powierzchnia terenów zielonych i zalesionych. Środowisko na terenie gminy jest czyste i mało zmienione działalnością człowieka. Silną stroną gminy jest występowanie obszarów prawnie chronionych oraz dziedzictwa kultury i historii. Gmina posiada rozwiniętą infrastrukturę turystyczną tj. szlaki piesze, kajakowe, rowerowe. Atutem jest również infrastruktura komunikacyjna gminy, przez gminę przebiega droga krajowa nr 65 i droga wojewódzka nr 670.

Do słabych stron gminy należy wysokie bezrobocie, starzenie się społeczeństwa, niski i wskaźnik waloryzacji rolniczej, co wskazuje na słabe warunki do rozwoju rolnictwa. Brak miejsc pracy powoduje emigrację ludności, a to z kolei spowalnia gospodarkę. Brakuje również specjalistów różnych dziedzin – co jest jednym z powodów bezrobocia. Sytuacja materialna mieszkańców powoduje pojawianie się różnych patologii społecznych. Do słabości gminy zaliczyć można małą liczbę przedsiębiorców, na terenie gminy nie jest rozwinięta branża przetwórstwa rolnego. Słabą stroną jest też zła jakość dróg w gminie oraz rozproszone osadnictwo. Poprawić mogłyby się również zasoby obiektów rekreacyjno-sportowych.

Dużą szansą gminy jest możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 szczególnie na wdrażanie projektów wspierających rozwój przedsiębiorczości, w tym rolniczej i turystycznej. Dzięki promowaniu zdrowego trybu życia i żywności ekologicznej, szansą gminy jest rozwój agroturystyki oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego. Szansą gminy byłby rozwój ekologicznego rolnictwa.

Zagrożeniem dla gminy jest przede wszystkim starzenie się społeczeństwa, wzrost poziomu bezrobocia i utrwalanie się zjawiska bezrobocia długotrwałego, co w efekcie przyczyni się do ubożenia grup społecznych, rosnącej różnicy w poziomie życia oraz wzrostu występowania patologii społecznych. Dużym zagrożeniem jest pogłębiająca się peryferyzacja gminy poprzez pogarszający się stan dróg oraz likwidację kolejnych połączeń komunikacyjnych. Dużym zagrożeniem dla gminy jest też stagnacja wymiany z rynkami wschodnimi oraz niestabilna gospodarka państw wschodnich.

5. Wizja i misja gminy

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości gminy Goniądz w perspektywie kilku najbliższych lat. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą wszyscy zaangażowani partnerzy, tj. władze samorządowe gminy, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz mieszkańcy, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza cała wspólnota obszaru funkcjonalnego. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Wizja jest obrazem przyszłości, którą uczestnicy społeczności chcą wykreować, koncepcja przyszłości gminy, najbardziej fundamentalna aspiracja, która powinna być wspólna dla organów gminy, jak i wszystkich podmiotów ją tworzących. Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT oraz aspiracje wyrażane przez mieszkańców gminy oraz władze gminy zdefiniowano kluczowe elementy, które powinny znaleźć swoje odbicie w misji gminy (deklaracji określającej główne kierunki rozwoju gminy).

Wizja gminy

Gmina Goniądz to miejsce atrakcyjne do życia, pracy, wypoczynku oraz rekreacji. Gmina przyjazna dla środowiska naturalnego, dbająca o krajobraz i kultywująca lokalne tradycje, z nieuciążliwym dla środowiska rozwojem przedsiębiorczości i gospodarstwami rolnymi.

Sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji jest misja. Misja określa nadrzędny cel rozwoju gminy. Wskazuje, do czego dążyć będą zarządzający rozwojem, w czym będą przejawiać się te dążenia oraz jakie będą ich rezultaty. Istotne znaczenie ma integracja i współpraca w dążeniu do spełnienia misji: będzie to deklaracja rozwoju, pod którą będzie mógł się podpisać każdy z mieszkańców. Misja wyznacza podmiotowi inicjującemu opracowanie strategii pozycje lidera i głównego realizatora, współpracującego w spełnieniu misji z podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii.

Misja gminy

Chcemy, aby nasza gmina stała się miejscem gwarantującym atrakcyjne warunki życia, pracy oraz wypoczynku wszystkim jej mieszkańcom oraz gościom, poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, przedsiębiorczości i zaangażowania mieszkańców.

6. Cele i zadania

W trakcie prac nad Strategią podjęto decyzję o przyjęciu trzech strategicznych celów rozwoju, które są konkretyzacją wizji rozwoju gminy. Numeracja spełnia tylko funkcję porządkującą, nie zaś hierarchizującą. Wszystkie cele są sobie równe pod względem wagi i znaczenia w strategii rozwoju gminy:

OBSZAR: GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny: Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej

- I.1. Cel operacyjny: Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy
- I.2. Cel operacyjny: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców
- I.3. Cel operacyjny: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy
- I.4. Cel operacyjny: Rozwój oferty turystycznej

OBSZAR: INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców względem infrastruktury i ochrony środowiska

- II. 1. Cel operacyjny: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych
- II. 2. Cel operacyjny: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury

OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny: Oferowanie usług publicznych wysokiej jakości i wzmacnianie kapitału społecznego

- III. 1. Cel operacyjny: Rozwój oferty edukacyjnej
- III. 2. Cel operacyjny: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej
- III. 3. Cel operacyjny: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców
- III. 4. Cel operacyjny: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego
- III. 5. Cel operacyjny: Sprawne i efektywne zarządzanie gminą

Do poszczególnych celów operacyjnych przypisano szereg działań, dzięki którym będą realizowane.

OBSZAR: GOSPODARKA LOKALNA

I.1. Cel operacyjny: Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy

1. Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie realizacji działań doradczych i informacyjnych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej.
2. Promocja i rozwój przedsiębiorczości na obszarach Natura 2000.
3. Współpraca w zakresie monitoringu i analiz lokalnego rynku pracy.
4. Stworzenie systemu wsparcia finansowego oraz doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców.
5. Pomoc w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej.

6. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (staże, wsparcie doradcze, szkoleniowe, roboty interwencyjne, prace społecznie użyteczne).
7. Stworzenie punktu doradztwa zawodowego oraz utworzenie banku pomysłów biznesowych na terenie gminy.
8. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi podmiotami na rzecz zwiększenia zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu.
9. Tworzenie i efektywne wykorzystywanie produktów lokalnych.
10. Wspieranie rolnictwa ekologicznego.
11. Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w oparciu o lokalne produkty.
12. Upowszechnienie wiedzy i informacji w zakresie zrównoważonych sposobów produkcji rolniczej dla różnych typów gospodarstw.

I.2. Cel operacyjny: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców

1. Wspieranie rozwoju kompetencji kluczowych – językowych, matematycznych, naukowo-technicznych, przedsiębiorczych, informatycznych, społecznych i obywatelskich.
2. Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie oraz korzystaniem z kształcenia ustawicznego i nieformalnego.
3. Rozwój form kształcenia ustawicznego we współpracy z regionalnym biznesem.
4. Udzielanie podmiotom i pracownikom wsparcia finansowego na zakup usług edukacyjnych.
5. Budowanie platformy współpracy instytucji oświatowych, NGO i innych organów publicznych z głównymi pracodawcami w gminie (staże, praktyki, stypendia).
6. Szkolenia i warsztaty z diagnozowania umiejętności życiowych i zawodowych, pobudzania kreatywności.

I.3. Cel operacyjny: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy

1. Wykup terenów inwestycyjnych od prywatnych właścicieli i kształtowanie polityki wykupu i dzierżawy terenów od prywatnych właścicieli.
2. Efektywne gospodarowanie przestrzenią – bieżące aktualizowanie dokumentów planistycznych, scalanie gruntów pod inwestycje, skupowanie gruntów, wymiana, uzbrajanie, itp.
3. Rozwój systemu obsługi inwestycji.
4. Promocja potencjału gospodarczego gminy.

I.4. Cel operacyjny: Rozwój oferty turystycznej

1. Tworzenie warunków dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej na terenie gminy.
2. Uporządkowanie istniejących, wyznaczenie i zbudowanie nowych szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, konnych) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (punkty widokowe, miejsca na ogniska, ścieżki edukacyjne itp.).
3. Rewitalizacja plaży w Goniądzu..
4. Rewitalizacja centrum miasta Goniądza, w tym parku miejskiego.
5. Wsparcie rozwoju stałej bazy gastronomicznej (ulgi podatkowe, pozyskanie inwestorów, pomoc administracyjna) oraz mobilnych punktów gastronomicznych i usług cateringowych.

6. Promocja turystyczna w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe gminy.
7. Wsparcie dla rozwoju gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy.
8. Opracowanie spójnej oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej.
9. Opracowanie nowych produktów turystycznych: kulturalnych i sportowych; np.: sporty zimowe, tropy zwierząt, narciarstwo biegowe, inne.
10. Wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie tworzenia nowych atrakcji turystycznych na obszarze gminy, np.: park linowy, ścianka wspinaczkowa, inne.
11. Współpraca z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie kreowania oferty czasu wolnego, w tym m.in. tworzenie wspólnego kalendarza imprez, organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym.

OBSZAR: INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

II. 1. Cel operacyjny: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych

1. Rozwój programów dotacji do inwestycji odnawialnych źródeł energii w budynkach indywidualnych osób fizycznych.
2. Rozwój odnawialnych źródeł energii.
3. Wsparcie i rozwój małych biogazowni rolniczych.
4. Wsparcie działań mających na celu poprawę i wzrost efektywności energetycznej.
5. Promowanie wymiany źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne, wprowadzanie rozwiązań bazujących na odnawialnych źródłach energii w gospodarstwach domowych i instytucjach użyteczności publicznej.
6. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków (termomodernizacje, wymiana źródeł ciepła, wymiana punktów oświetleniowych i wykorzystanie OZE).
7. Opracowanie audytu energetycznego dla gminy.
8. Kontynuacja działań na rzecz usuwania i utylizacji azbestu.
9. Kontynuacja działań w zakresie modernizacji i rozbudowy infrastruktury kanalizacyjno-wodociągowej.
10. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Goniądzu.
11. Promocja i wsparcie dla rozwoju transportu zrównoważonego.
12. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
13. Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców w tym edukacja, szkolenia i promocja ekologiczna.

II. 2. Cel operacyjny: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury

1. Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych.
2. Budowa ciągów pieszych przy drogach.
3. Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego.
4. Tworzenie miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej oraz atrakcyjnych rekreacyjno-turystycznie.
5. Współpraca w zakresie usprawniania komunikacji zbiorowej, w tym dostosowania rozkładu jazdy komunikacji do potrzeb mieszkańców i odwiedzających.
6. Tworzenie sieci tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym, zintegrowanych z innymi systemami komunikacyjnymi.

7. Modernizacja i rozwój infrastruktury energetycznej na terenie gminy.
8. Zakup autobusu szkolnego spełniającego nowe normy emisyjne.
9. Rozwój sieci internetowej.
10. Budowa sieci przesyłowej gazu LPG.

OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

III. 1. Cel operacyjny: Rozwój oferty edukacyjnej

1. Poprawa bazy oświatowej i infrastruktury edukacyjnej.
2. Realizacja nowoczesnych programów edukacyjnych i poszerzanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, przy szczególnym uwzględnieniu kształcenia kompetencji kluczowych (językowych, matematycznych, informatycznych, kreatywnych, itd.).
3. Realizacja programów odkrywania i wspierania talentów wśród dzieci i młodzieży.
4. Poszerzanie i udostępnianie edukacji pozaformalnej dla mieszkańców gminy.
5. Poprawa jakości i dostępności usług w zakresie oferty opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej.
6. Poprawa dostępności, jakości i efektywności usług w zakresie planowania i rozwoju kariery zawodowej.
7. Kształtowanie podstaw przedsiębiorczości wśród młodzieży.
8. Współpraca z powiatem w zakresie rozwoju kształcenia zawodowego, w szczególności rozwój oferty edukacyjnej i jakości kształcenia zawodowego – z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.
9. Pomoc osobom ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

III. 2. Cel operacyjny: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej

1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej oraz upowszechnianie aktywności fizycznej mieszkańców.
2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury instytucji kultury oraz upowszechnianie aktywności kulturalnej mieszkańców.
3. Edukacja kulturowa mieszkańców.
4. Pielęgnowanie bogactwa kulturowego oraz tożsamości lokalnej i regionalnej.
5. Efektywniejsze wykorzystanie obiektów służących spędzaniu czasu wolnego.
6. Organizacja aktywności (sportowej, twórczej, kulturalnej) dla osób dorosłych i starszych.
7. Utworzenie systemów szkolenia młodzieży w wybranych dyscyplinach sportowych.
8. Organizacja imprez i zawodów w nowych dyscyplinach sportowych (np.: nordic walking, fitness, unihokej, piłka ręczna, koszykówka, turnieje tańca, paintball, inne).
9. Tworzenie warunków rozwoju dla organizacji, podmiotów i osób prowadzących działalność w zakresie kultury i sportu w wymiarze amatorskim i profesjonalnym.
10. Budowa, przebudowa, modernizacja świetlic wiejskich znajdujących się na terenie gminy Goniądz.

III. 3. Cel operacyjny: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców

1. Przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu poprzez promocję i rozwój aktywności obywatelskiej mieszkańców.

2. Rozwój partnerstwa publiczno-społecznego w gminie.
3. Tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych.
4. Promocja aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców.
5. Edukacja obywatelska mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży.
6. Wspieranie rozwoju instytucjonalnego i profesjonalizacji organizacji pozarządowych.
7. Wspieranie rozwoju i promocja wolontariatu.
8. Doskonalenie procedur informowania i konsultacji społecznych.
9. Budowanie poczucia wspólnoty, wrażliwości i współodpowiedzialności społecznej, w tym promocja dobrego sąsiedztwa.
10. Wzmacnianie patriotyzmu oraz tożsamości lokalnej i regionalnej.
11. Działania z zakresu integracji międzypokoleniowej.

III. 4. Cel operacyjny: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego

1. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
2. Rozwój systemów elektronicznego monitorowania bezpieczeństwa publicznego.
3. Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do zagrożeń.
4. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży.
5. Poprawa stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych, w tym Ochotniczych Straży Pożarnych.
6. Doskonalenie bazy infrastrukturalnej, wyposażenia oraz standardu obsługi w placówkach ochrony zdrowia.
7. Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy.
8. Rozwój usług opiekuńczych i medycznych, w szczególności dedykowanych osobom starszym.
9. Promocja zdrowego, aktywnego stylu życia.
10. Działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, w tym m.in. likwidacja barier architektonicznych.
11. Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym m.in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
12. Organizowanie i wspieranie funkcjonowania różnorodnych form pomocy społecznej.
13. Skuteczna polityka prorodzinna.
14. Kompleksowa polityka senioralna.
15. Budowa domu spokojnej starości.

III. 5. Cel operacyjny: Sprawne i efektywne zarządzanie gminą

1. Wdrażanie instrumentów nowoczesnego zarządzania publicznego.
2. Rozwój usług administracyjnych świadczonych za pomocą narzędzi informatycznych (e-administracja).
3. Działania na rzecz zwiększenia dochodów gminy.
4. Rozwój i intensyfikacja współpracy z partnerami.
5. Sprawny i skuteczny marketing gminy w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
6. Kształtowanie polityki przestrzennej z uwzględnieniem obszarów do zagospodarowania mieszkaniowego (wielo- i jednorodzinne) oraz obszarów cennych przyrodniczo.

7. Współpraca z partnerskimi JST w zakresie gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru Lokalnej Grupy Działania – Fundusz Biebrzański.
8. Współpraca z Biebrzańskim Parkiem Narodowym.
9. Poprawa komunikacji i przepływu informacji wewnątrz obszaru Lokalnej Grupy Działania – Fundusz Biebrzański.
10. Przebudowa układu funkcjonalnego pomieszczeń budynku użyteczności publicznej.
11. Skoordynowany system planowania i zagospodarowania przestrzennego na terenie obszaru Lokalnej Grupy Działania – Fundusz Biebrzański.
12. Doskonalenie kadr samorządowych.
13. Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej).

6.1. Podmioty kluczowe do realizacji wyznaczonych celów.

OBSZAR GOSPODARCZY		
Cele operacyjne	Kluczowe instytucje	Podmioty zaangażowane
I.1: Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, rolnicy, ośrodki doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy, zrzeszenia przedsiębiorców, organizacje pozarządowe.
I.2: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, instytucje oświatowe, przedsiębiorcy, zrzeszenia przedsiębiorców, organizacje pozarządowe.
I.3: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, otoczenia biznesu, przedsiębiorcy, zrzeszenia przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, media.
I.4: Rozwój oferty turystycznej	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, otoczenia biznesu, przedsiębiorcy, zrzeszenia przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, media.
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		
Cele operacyjne	Kluczowe instytucje	Podmioty zaangażowane
II.1: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, mieszkańcy, przedsiębiorcy, instytucje publiczne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
II.2: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury	Gmina Goniądz	Zarząd dróg, Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, sąsiednie gminy, właściciele gruntów, przedsiębiorstwa energetyczne.
OBSZAR SPOŁECZNY		
Cele operacyjne	Kluczowe instytucje	Podmioty zaangażowane

III.1: Cel operacyjny: Rozwój oferty edukacyjnej	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, placówki ochrony zdrowia.
III.2: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, instytucje kultury, kluby sportowe, sąsiednie gminy, przedsiębiorcy.
III.3: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, LGD – Fundusz Biebrzański, instytucje państwowe, organizacje pozarządowe, media.
III.4: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
III.5: Sprawne i efektywne zarządzanie gminą	Gmina Goniądz	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego, Starostwo Powiatowe w Mońkach, instytucje państwowe, organizacje pozarządowe.

6.2. Wskaźniki do pomiarów realizacji poszczególnych celów

OBSZAR: GOSPODARKA LOKALNA		
Cel operacyjny	Wskaźnik	Źródła danych
I.1. Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy	Liczba nowych podmiotów gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy	CEIDG
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na tysiąc mieszkańców w wieku produkcyjnym.	GUS, Bank Danych Lokalnych
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych.	GUS, Bank Danych Lokalnych
I.2. Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców	Liczba projektów z zakresu edukacji przedsiębiorczości w szkołach	Dane własne
	Edukacyjna wartość dodana	Ewidencje OKE
	Liczba godzin szkoleń i warsztatów	Dane własne
	Liczba stypendiów i nagród	Dane własne
	Wysokość środków finansowych przeznaczanych na wsparcie usług edukacyjnych	Dane własne

I.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Wpływ do budżetu gminy z CIT na 1 mieszkańca	Dane własne
	Liczba nowych podmiotów gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy	CEIDG
I.4. Rozwój oferty turystycznej	Infrastruktura gastronomiczna (Podmioty z branż: Zakwaterowanie i Usługi gastronomiczne na 10 tys. mieszkańców).	CEIDG
	Długość urządzonych i oznakowanych wielofunkcyjnych tras rekreacyjnych na terenie gminy.	Dane własne
	Liczba uczestników imprez ponadlokalnych, bazujących na tradycji i specyfice gmin.	Dane własne
OBSZAR: INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		
Cel operacyjny	Wskaźnik	Źródła danych
II. 1. Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	Liczba instalacji umożliwiających wykorzystywanie OZE w budynkach użyteczności publicznej oraz gospodarstwach indywidualnych	UM
	Nakłady finansowe na eliminację niskiej emisji i wymianę źródeł grzewczych	UM
	Odsetek mieszkańców korzystający z sieci wodociągowej.	UM
	Odsetek mieszkańców korzystający z sieci kanalizacyjnej.	UM
	Ilość usuniętego azbestu	UM
II. 2. Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury	Liczba miejsc parkingowych na terenie gminy	UM
	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg [km] różnych kategorii na terenie gminy.	UM, Zarządcy dróg
	Długość [km] nowych lub zmodernizowanych ciągów pieszych	UM
	Długość [km] nowych lub zmodernizowanych ścieżek rowerowych	UM
	Odsetek gospodarstw domowych mających dostęp do internetu	UM
OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY		
Cel operacyjny	Wskaźnik	Źródła danych
III. 1. Rozwój oferty edukacyjnej	Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych różnymi formami opieki	Placówka edukacyjna

	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	GUS
	Wyniki egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej	Ewidencje OKE
	Suma środków publicznych przeznaczonych na modernizację i rozwój bazy oświatowej.	Dane własne gminy
	Liczba zajęć pozalekcyjnych.	Placówka edukacyjna
III. 2. Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	UM
	Liczba uczestników imprez organizowanych przez instytucje kultury	GUS
	Wysokość środków finansowych przeznaczanych modernizacje infrastruktury instytucji kultury	UM
	Wysokość środków finansowych przeznaczanych modernizacje infrastruktury rekreacyjno - sportowej	UM
III. 3. Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej	Frekwencja w wyborach samorządowych	PKW
	Liczba projektów z zakresu edukacji obywatelskiej w szkołach	Placówki edukacyjne
	Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, przy współfinansowaniu ze środków budżetu gminy	UM
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.	GUS
	Wysokość środków finansowych przeznaczanych na konkursy dla organizacji pozarządowych.	UM
III. 4. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego	Liczba osób korzystających z pomocy gminnego ośrodka pomocy społecznej	OPS
	Suma środków publicznych przeznaczonych na poprawę stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych	UM
	Liczba przestępstw i wykroczeń zgłoszonych na terenie gminy	Komenda Powiatowa Policji w Mońkach
	Liczba akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych organizowanych dla mieszkańców.	UM

	Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca.	UM
III. 5. Sprawne i efektywne zarządzanie gminą	Liczba usług w gminie świadczonych za pomocą sieci Internet	UM
	Wysokość wpływów do budżetu gminy z podatku PIT	GUS

7. Zgodność celów z dokumentacją strategiczną

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026		Obszar										
Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026		Gospodarka Lokalna				Infrastruktura i środowisko		Kapitał społeczny				
Cele operacyjne nadrzędnych dokumentów strategicznych		I.1: Rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy	I.2: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców	I.3: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	I.4: Rozwój oferty turystycznej	II.1: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	II.2: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury	III.1: Rozwój oferty edukacyjnej	III.2: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno-sportowej	III.3: Wzmacnianie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców	III.4: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego	III.5: Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne
Strategia Europa 2020		Inteligentny rozwój										
		Zrównoważony rozwój			+		+	+				
		Rozwój sprzyjający wyłączeniu społecznemu	+	+					+			
Strategia Rozwoju Kraju 2020	I. Sprawne i efektywne państwo	Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem										+
		Zapewnienie środków na działania rozwojowe								+		+
		Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	+			+		+		+	+	

	II. Konkurencyjna gospodarka	Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej											
		Wzrost wydajności gospodarki	+	+	+	+							
		Zwiększenie innowacyjności gospodarki	+										
		Rozwój kapitału ludzkiego	+	+					+				
		Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych				+			+				+
		Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko						+	+				
		Zwiększenie efektywności transportu							+				
	III. Spójność społeczna i terytorialna	Integracja społeczna			+				+				+
		Zapewnienie dostępu i określenie standardów usług publicznych							+				+
		Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego zrównoważenia rozwoju	+			+			+			+	
Raport Polska 2030	Wyzwania rozwojowe	Wzrost i konkurencyjność	+	+	+				+				
		Sytuacja demograficzna			+					+			
		Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy			+					+			
		Odpowiedni potencjał infrastruktury				+			+	+			
		Bezpieczeństwo energetyczne i klimatyczne							+	+		+	
		Gospodarka oparta na wiedzy o rozwoju kapitału intelektualnego	+							+			
		Solidarność i konwergencja regionalna								+	+		
		Poprawa spójności społecznej	+	+									
		Sprawne Państwo											
		Wzrost kapitału społecznego									+		

Koncepcja a Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030	Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności	Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast								+					
		Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci zasadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym													
		Integracja obszarów funkcjonalnych i głównych ośrodków miejskich					+	+							
	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne zrównoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.	Wspomaganie spójności w układzie krajowym		+	+			+			+				
		Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych														
	Cel 3. Poprawa dostępności	Poprawa dostępności polskich miast i regionów							+						

terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu					+	+						
	Poprawa dostępności teleinformatycznej			+			+						
	Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji												
	Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju, jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych							+					
	Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej							+					
	Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej				+								
	Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego						+						
	Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nim ekosystemów						+						
	Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby						+	+					
	Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych												

	Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie					+	+					
		Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi											
	Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego	Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania											
		Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego											
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta,	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	Wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych											
		Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększenia ich absorpcji poza miastami woj.	+	+	+	+	+	+		+			+

Obszary wiejskie		Budowa podstaw konkurencyjności województw -działania tematyczne		+	+	+	+	+	+	+				
	Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych		Wzmocnienie spójności w układzie krajowym	+	+				+					
			Wspieranie obszarów wiejskich o niższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe				+	+	+	+	+		+	+
			Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze		+				+					+
			Przewyciężenie niedogodności i związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE											
			Zwiększenie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarze o najniższej dostępności											
		Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie		Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej										
			Poprawa, jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne											
			Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania											
			Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej										+	
		Rozwój przedsiębiorczości	+		+									

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020	Cel 1. Konkurencyjna Gospodarka	Wzrost innowacyjności podlaskich przedsiębiorców	+		+										
		Rozwój kompetencji do pracy i wsparcie aktywności zawodowej			+										
		Kapitał społeczny, jako katalizator procesów rozwojowych									+	+			+
		Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych							+						
		Nowoczesna infrastruktura sieciowa													
	Cel 2. Powiązania i międzynarodowe	Aktywność podlaskich przedsiębiorstw na rynku ponadregionalnym	+												
		Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa				+									
		Rozwój partnerskiej współpracy transgranicznej													
		Rozwój partnerskiej współpracy międzyregionalnej											+		+
		Podniesienie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej regionu							+	+					
	Cel 3. Jakość życia	Zmniejszenie negatywnych skutków problemów demograficznych													+
		Poprawa spójności społecznej													+
		Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego													+
		Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami							+						
	Plan zagospodarowania Województwa Podlaskiego	Kształtowanie zrównoważonych struktur przestrzennych	+			+	+	+				+			
Kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, tworzących warunki wzrostu		+			+	+	+				+				

		Kształtowanie struktur przestrzennych osadnictwa, stwarzających warunki rozwoju regionalnej infrastruktury społecznej				+	+			+				
		Kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki ekorozwoju					+							
		Kształtowanie struktur przestrzennych					+							
		Tworzenie warunków przestrzennych do współpracy transgranicznej z Litwą, Białorusią i województwami sąsiadującymi												
		Kształtowanie struktur przestrzennych o walorach obronnych												
Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania - Fundusz Biebrzański	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podniesienie jakości i zwiększenia dostępności infrastruktury społecznej, kulturalnej, sportowej, turystycznej i rekreacyjnej, związanej z ochroną środowiska, dostosowaniem infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz poprawa bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni.	Poprawa jakości środowiska poprzez rozbudowę infrastruktury						+						
		Poprawa jakości infrastruktury społecznej, kulturalnej i edukacyjnej								+	+		+	
		Poprawa spójności terytorialnej, bezpieczeństwa, estetyki przestrzeni i dziedzictwa kulturowego					+	+						

	Zwiększenie ilości i dostępności miejsc pracy oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, w tym z zastosowaniem dla rozpoczynających działalność gospodarczą.	Zwiększenie aktywności zawodowej i podniesie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru LGD		+										
		Rozwój przedsiębiorczości oraz zwiększanie liczby miejsc pracy		+										
	Wzrost aktywności, integracji społecznej i partycypacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwiększenie aktywności społecznej a w konsekwencji zawodowej, w tym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji.	Poprawa integracji społecznej obszaru LGD												
		Zwiększenie dostępu do usług społecznych											+	
	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z regionu LGD- Fundusz Biebrzański	Zwiększenie dostępności, różnorodności i jakości oferty edukacyjnej oraz wychowawczej w podmiotach edukacyjnych i integracyjnych (publicznych i niepublicznych).								+	+			
	Rozwój społeczności lokalnych w oparciu o produkcję, dystrybucję i promocję produktów lokalnych oraz	Wzrost aktywności społecznej i kulturowanie dziedzictwa obszaru LGD												
	Rozwój potencjału gospodarczego społeczności poprzez produkty lokalne i rynki zbytu		+											

	dbałość o tradycję, tożsamość lokalną i dziedzictwo kulturowe												
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Goniądz na lata 2007-2017	Miasto i Gmina Goniądz obszarem rozwoju rolnictwa i jego otoczenia, racjonalnie i efektywnie wykorzystujących lokalne zasoby w celu zapewnienia trwałego rozwoju obszaru oraz wzrostu dochodów ludności i budżetu Gminy.												
	Miasto i Gmina Goniądz sprawnie zarządzanym – według zasad zrównoważonego rozwoju – ośrodkiem turystycznym o znaczeniu regionalnym.				+	+	+		+				
	Miasto i Gmina Goniądz obszarem rozwoju infrastruktury technicznej zapewniającej atrakcyjne warunki życia mieszkańców oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych	+		+		+	+				+		
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Goniądz i gminy Goniądz				+	+	+			+				

8. System monitorowania i ewaluacji oraz aktualizacji Strategii

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań.

System monitorowania realizacji Strategii jest procesem, mającym na celu ukazanie, przeanalizowanie stanu zaawansowania wdrażanych projektów i ich zgodności z postawionymi założeniami. Polega on na systematycznym zbieraniu, raportowaniu i interpretowaniu danych opisujących osiągnięte efekty w odniesieniu do wydatkowanych funduszy.

System monitorowania Strategii odbywać się będzie w oparciu o roczne sprawozdania z realizacji zadań inwestycyjnych, stanowiące uzupełniający element dokumentu.

Istotą procesu monitorowania Strategii jest wyciąganie wniosków służących późniejszej ocenie jego wdrażania, w oparciu o informacje wypływające z realizacji poszczególnych zadań, a także modyfikowanie dalszych działań, celem uzyskania maksymalnych wskaźników efektywności.

Instytucjonalną strukturę systemu monitorowania i ewaluacji Strategii tworzą:

- Rada Miejska w Goniądzu,
- [Samodzielne stanowisko ds. drogownictwa, pozyskiwania środków finansowych krajowych i unijnych – pełniący rolę centrum koordynacyjnego ds. monitorowania i realizacji "Strategii Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016 - 2026"](#),
- Inne referaty Urzędu Miejskiego i jednostki gminne – pełniące rolę:
- jednostek realizujących konkretne kierunki interwencji Strategii, będące w bezpośrednich kompetencjach samorządu gminnego, i zarazem jednostek monitorujących te kierunki interwencji ze strony gminy (sprawozdania składane do referatu Urzędu Miejskiego, mającego w kompetencjach nadzór nad Strategią);
- jednostek monitorujących ze strony gminy te kierunki interwencji, które są w kompetencjach innych JST (samorządów powiatowego i regionalnego, administracji rządowej, itp.) bądź innych podmiotów, np. organizacji pozarządowych – uzyskiwanie danych i informacji oraz przekazywanie ich do Urzędu Miejskiego, mającego w kompetencjach nadzór nad Strategią.

Sprawozdawczość z monitoringu oraz aktualizacja Strategii dokonywane będą w okresach rocznych. Władze samorządowe gminy dokonują okresowej oceny stopnia realizacji Strategii w oparciu o dwa elementy podsystemu monitorowania i ewaluacji:

- analizę wskaźnikową, bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego;
- raport z realizacji kierunków interwencji.

Monitoring umożliwia modyfikację poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych. Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia

zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu Gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów rozwoju

9. Okres realizacji i potencjalne źródła finansowania Strategii

Źródłem finansowania działań zaplanowanych w Strategii będą przede wszystkim środki publiczne pochodzące od instytucji różnych szczebli: rządowego, wojewódzkiego i lokalnego. Osiągnięcie zaplanowanych zamierzeń będzie wymagać także środków prywatnych poprzez wkład do projektów współfinansowanych ze środków publicznych lub przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Do potencjalnych źródeł finansowania działań zawartych w Strategii należą:

- środki własne gminy,
- środki prywatne mieszkańców gminy,
- środki prywatne inwestorów,
- środki pozyskane od sponsorów,
- środki budżetu samorządu powiatowego,
- środki budżetu państwa,
- środki budżetu województwa na realizację programów sektorowych,
- środki funduszy celowych,
- środki z budżetu UE: EFRR, EFS, FS, EFRROW,
- środki z Lokalnej Grupy Działania – Fundusz Biebrzański
- europejskie programy wspólnotowe,
- inne środki zagraniczne: Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020,
- i inne.

OBSZAR GOSPODARCZY	Podstawowe źródła finansowania działań Strategii
Cel operacyjny I.1: Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś I: Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności regionu; RPO Województwo Podlaskie Oś II: Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa; PO Polska Wschodnia 2014-2020 Oś I: Przedsiębiorcza Polska Wschodnia; PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OŚ II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; środki własne gminy; środki prywatne; PROW;
Cel operacyjny I.2: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś I: Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności regionu; RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś II: Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa; PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OŚ I: Osoby młode na rynku pracy; PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OŚ II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; środki własne gminy; środki prywatne; PROW;
Cel operacyjny I.3: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	RPO Województwo Podlaskie Oś I: Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności regionu; środki własne gminy; środki prywatne; kapitał zagraniczny; PROW;

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

Cel operacyjny I.4: Rozwój oferty turystycznej	środki własne gminy; środki prywatne; PROW;
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	Podstawowe źródła finansowania działań Strategii
Cel operacyjny II.1: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś V: Gospodarka niskoemisyjna; RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś VI: Ochrona środowiska i racjonalna gospodarka jego zasobami; NFOŚiGW; WFOŚiGW; POIiŚ 2014 - 2020 Oś I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki; POIiŚ 2014 - 2020 Oś II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu; środki własne gminy; środki własne gminy; środki prywatne; PROW
Cel operacyjny II.2: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś IV: Poprawa dostępności transportowej; NFOŚiGW; PO Polska Wschodnia 2014-2020 Oś II: Nowoczesna Infrastruktura Transportowa; środki własne gminy; budżet państwa; PROW
OBSZAR SPOŁECZNY	Podstawowe źródła finansowania działań Strategii
Cel operacyjny III.1: Cel operacyjny: Rozwój oferty edukacyjnej	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś III: Kompetencje i kwalifikacje; RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś VIII: Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej; PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OŚ II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; środki własne gminy; budżet państwa;
Cel operacyjny III.2: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś VIII: Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej; POIiŚ 2014 - 2020 Oś VII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury; środki własne gminy; budżet państwa;
Cel operacyjny III.3: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś II: Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa; środki własne gminy, PROW;
Cel operacyjny III.4: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego	RPO Województwo Podlaskie Oś VII: Poprawa spójnej społeczności; PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 OŚ II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; środki własne gminy; środki prywatne; budżet państwa; PROW;
Cel operacyjny III.5: Sprawne i efektywne zarządzanie gminą	RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś II: Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa; RPO Województwo Podlaskie 2014 - 2020 Oś III: Kompetencje i kwalifikacje; środki własne gminy; budżet państwa;

Cele takie jak: ochrona środowiska przyrodniczego, rozwój oferty turystycznej, wzrost przedsiębiorczości, pozyskiwanie nowych inwestorów oraz rozwój współpracy na terenie gminy, są uprzywilejowane ze względu na fakt, iż w ramach nich zaplanowano realizację zadań i działań strategicznych. W związku z tym, wysiłek włożony w realizację tych celów powinien być zintensyfikowany w pierwszych latach realizacji Strategii.

Tabela 43. Harmonogram realizacji celów

OBSZAR GOSPODARCZY	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Cel operacyjny I.1: Rozwój przedsiębiorczości i rynek pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny I.2: Rozwój kapitału intelektualnego mieszkańców	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny I.3: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny I.4: Rozwój oferty turystycznej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Cel operacyjny II.1: Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny II.2: Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność infrastruktury	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
OBSZAR SPOŁECZNY	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Cel operacyjny III.1: Cel operacyjny: Rozwój oferty edukacyjnej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny III.2: Rozwój oferty kulturowej i rekreacyjno - sportowej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny III.3: Wzmocnienie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny III.4: Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cel operacyjny III.5: Sprawne i efektywne zarządzanie gminą	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne

10. Literatura

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Goniądz
2. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Goniądz
3. Program Ochrony Środowiska Gminy Goniądz do 2015 roku
4. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Goniądz na lata 2007-2017
5. Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania - Fundusz Biebrzański
6. Plan Odnowy Miejscowości Goniądz na lata 2009-2018
7. Strategia Rozwoju Kraju 2020
8. Strategia Europa 2020
9. Raport Polska 2030
10. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030
11. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
12. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020
13. Plan zagospodarowania Województwa Podlaskiego
14. Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu monieckiego WIOŚ, 2015 rok

Strony internetowe:

- www.wios.bialystok.pl
- www.crfop.gdos.gov.pl,
- www.zpp.pl
- www.pkw.gov.pl
- www.geoserwis.gdos.gov.pl
- www.stat.gov.pl
- www.mapa.msgaz.pl
- www.goniadz.pl

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie gminy na tle województwa podlaskiego i powiatu monieckiego	8
Rysunek 2. Położenie Biebrzańskiego Parku Narodowego wraz z otuliną w gminie Goniądz ...	12
Rysunek 3. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” na terenie gminy Goniądz ...	13
Rysunek 4. Obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy na terenie gminy Goniądz.....	14
Rysunek 5. Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.....	15
Rysunek 6. Mapa Systemu Dystrybucyjnego Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział w Warszawie	45

Spis tabel:

Tabela 1. Wykaz sołectw w gminie Goniądz.....	7
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Goniądz.....	8
Tabela 3. Grunty leśne w gminie Goniądz	10
Tabela 4. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Goniądz w 2015 roku	17
Tabela 5. Prognozowana liczba ludności w gminie Goniądz w latach 2015-2025.....	18
Tabela 6. Struktura ludności w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego.....	19
Tabela 7. Saldo migracji w latach 2011-2015.....	23
Tabela 8. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Goniądz w latach 2011-2015.....	23
Tabela 9. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności.....	24
Tabela 10. Struktura bezrobocia w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego w latach 2011-2015.....	24
Tabela 11. Osoby bezrobotne według wieku w powiecie monieckim w latach 2008-2015	26
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego	27
Tabela 13. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Goniądz.....	28
Tabela 14. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno- sanitarne w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa podlaskiego [%].....	28
Tabela 15. Liczba uczniów uczęszczających do poszczególnych placówek w gminie Goniądz	29
Tabela 16. Wskaźnik skolaryzacji netto na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Goniądz na tle powiatu i województwa [%]	29
Tabela 17. Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjum w komputery w gminie Goniądz	30
Tabela 18. Udział komputerów z dostępem do internetu przeznaczonych do użytku uczniów w szkołach [%].....	31
Tabela 19. Działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic w gminie Goniądz w latach 2011-2015	33
Tabela 20. Stan księgozbioru Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Goniądz w 2014 roku...	34
Tabela 21. Wykaz placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Goniądz	35
Tabela 22. Obiekty kulturowe na terenie miejscowości Goniądz	36
Tabela 23. Główne powody przyznania pomocy mieszkańcom gminy Goniądz w roku 2015	37
Tabela 24. Świadczenia pomocy społecznej w gminie Goniądz w latach 2009-2014.....	38
Tabela 25. Drogi powiatowe	40

Tabela 26. Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Goniądz	41
Tabela 27. Stan dróg gminnych na terenie gminy Goniądz	43
Tabela 28. Struktura sieci elektroenergetycznych na terenie miasta i gminy Goniądz.....	43
Tabela 29. Komunalne ujęcia wód podziemnych w gminie Goniądz.....	46
Tabela 30. Sieć wodociągowa.....	46
Tabela 31. Sieć kanalizacyjna w gminie Goniądz na tle powiatu monieckiego i województwa	47
Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON z terenu gminy Goniądz w latach 2010-2015 wg form własności	49
Tabela 33. Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie gminy wg sekcji PKD 2007 w gminie w 2015 roku.....	50
Tabela 34. Podmioty gospodarki narodowej według wielkości w gminie Goniądz na tle gmin sąsiednich w powiecie i województwa podlaskiego w 2015 roku	50
Tabela 35. Główni przedsiębiorcy na terenie gminy Goniądz	52
Tabela 36. Klasy gleb występujących na terenie gminy Goniądz.....	54
Tabela 37. Wykaz gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych	55
Tabela 38. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Goniądz.....	56
Tabela 39. Obiekty noclegowe.....	59
Tabela 40. Dochody gminy Goniądz w latach 2009-2015 [tys. zł].....	62
Tabela 41. Wydatki gminy Goniądz w latach 2009-2015 [tys. zł]	63
Tabela 42. Struktura wydatków ogółem wg działów klasyfikacji budżetowej w gminie Goniądz w latach 2009-2015 [%]	64
Tabela 43. Harmonogram realizacji celów.....	100

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba mieszkańców w gminie Goniądz w latach 2007-2015.....	17
Wykres 2. Prognozowana liczba ludności w gminie Goniądz w latach 2015-2025	19
Wykres 3. Ludność gminy Goniądz wg wieku i płci w roku 2015	20
Wykres 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Goniądz wg grup ekonomicznych w latach 2011-2015 [%].....	21
Wykres 5. Prognozowany udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%]	22
Wykres 6. Prognozowany udział ludności w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%].....	22
Wykres 7. Prognozowany udział ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie Goniądz w latach 2016-2026 [%]	23
Wykres 8. Liczba osób pracujących w gminie Goniądz wg płci w latach 2004-2014.....	25
Wykres 9. Osoby bezrobotne wg wykształcenia w powiecie monieckim w latach 2008-2015	26
Wykres 10. Liczba osób nowo zarejestrowanych oraz osób wyrejestrowanych w latach 2004-2014 w powiecie monieckim.....	27
Wykres 11. Wskaźnik skolaryzacji netto na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim [%]	30

Wykres 12. Udzielone świadczenia w ramach pomocy społecznej w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim.....	39
Wykres 13. Zestawienie frekwencji w wyborach prezydenckich w gminie Goniądz na tle województwa podlaskiego, powiatu oraz pozostałych gmin w powiecie monieckim w 2015 roku.....	39
Wykres 14. Zestawienie frekwencji w wyborach parlamentarnych w gminie Goniądz na tle województwa podlaskiego, powiatu oraz pozostałych gmin w powiecie monieckim w 2015 roku.....	40
Wykres 15. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim w 2015 roku.....	51
Wykres 16. Liczba podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Goniądz oraz w pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015	52
Wykres 17. Struktura użytków rolnych w gminie Goniądz	54
Wykres 18. Powierzchnia zasiewów w gminie Goniądz w 2010 roku [ha].....	55
Wykres 19. Struktura dochodów gminy Goniądz w latach 2009-2015 [%]	63
Wykres 20. Struktura wydatków gminy Goniądz w latach 2009-2015	66
Wykres 21. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w gminie Goniądz w latach 2004-2015 [zł]	67
Wykres 22. Dochody własne gminy na 1 mieszkańca w gminie Goniądz oraz pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015 [zł]	67
Wykres 23. Wydatki na 1 mieszkańca w gminie Goniądz oraz pozostałych gminach w powiecie monieckim w roku 2015 [zł]	68

Załącznik 1. Lista działań na lata 2016 - 2026

W załączniku zamieszczono propozycje projektów do realizacji poszczególnych kierunków i celów strategicznych. Proponowane projekty są wypracowane w ramach poszczególnych domen strategicznych, których realizacja w największym stopniu umożliwi dokonanie istotnych zmian i osiągnięcie - określonej w misji - podstawowej aspiracji rozwoju gminy w objętych strategią dziedzinach.

Wyboru projektów dokonano w oparciu o konsultacje, a ich celem jest wskazanie jednostkom odpowiedzialnym za zarządzanie i wdrażanie założeń strategicznych, działań o charakterze priorytetowym. Nie należy jednak zapominać, iż część uwzględnionych w tym rozdziale projektów wymaga dalszych prac koncepcyjnych celem ich doprecyzowania i uszczegółowienia.

Lp.	Nazwa planowanego projektu	Przewidywany okres realizacji projektu	Wskaźnik	Instytucja odpowiedzialna za realizację projektu	Źródło finansowania projektu	Szacunkowe koszty (zł)	Środki własne (zł)
OBSZAR: GOSPODARKA LOKALNA							
1.	Utworzenie banku pomysłów na biznes na terenie gminy.	2016 - 2018	Liczba opracowanych programów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy	10 000 zł	10 000 zł
2.	Program zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców	2016 - 2026	Liczba inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
3.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (staże, wsparcie doradcze, szkoleniowe, roboty interwencyjne, prace społecznie użyteczne).	2016 - 2026	Liczba programów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, PUP, środki Unii Europejskiej	150 000 zł/rok	-
4.	Udzielanie podmiotom i pracownikom wsparcia finansowego na zakup usług edukacyjnych.	2016 - 2026	Liczba programów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, PUP, środki Unii Europejskiej	90 000 zł/rok	-
5.	Promocja terenów inwestycyjnych (pod działalność gospodarczą i mieszkalnictwo)	2016 - 2026	Liczba działań promocyjnych	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy,	50 000 zł	50 000 zł
6.	Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych gminy.	2016 - 2026	Procent powierzchni zagospodarowanych terenów inwestycyjnych	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
7.	Oznakowanie i uporządkowanie istniejących, szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, konnych) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (punkty widokowe, miejsca na ogniska, ścieżki edukacyjne itp.).	2016 - 2026	Liczba oznakowanych i uporządkowanych szlaków turystycznych	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	15 000 zł/rok	15 000 zł/rok

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

8.	Promocja turystyczna w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe gminy.	2016 - 2026	Liczba wydanych materiałów promocyjnych	Lokalna Grupa Działania – Fundusz Biebrzański	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, Lokalna Grupa Działania – Fundusz Biebrzański	50 000 zł	7 000 zł
9.	Opracowanie nowych produktów turystycznych: kulturalnych i sportowych; np.: sporty zimowe, tropy zwierząt, narciarstwo biegowe, inne.	2016 - 2026	Liczba nowych produktów	Lokalna Grupa Działania – Fundusz Biebrzański	środki własne Gminy	30 000 zł/rok	30 000 zł/rok
10.	Program wspierający rozwój produktów lokalnych, tradycyjnych.	2016 - 2026	Liczba opracowanych programów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	50 000 zł	50 000 zł
11.	Rewitalizacja plaży w Goniądzu	2016 - 2020	Wykonanie inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
12.	Rewitalizacja parku miejskiego	2016 - 2020	Wykonanie inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
13.	Stworzenie kalendarza imprez z sąsiednimi gminami	2016 - 2026	Stworzenie kalendarza	Lokalna Grupa Działania – Fundusz Biebrzański	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
Infrastruktura i Środowisko							
1.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych.	2016 - 2026	Długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg w km	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	1 000 000 zł/km	-
1a.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Szafranki, Gmina Goniądz	2016 - 2020	Długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg w km	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	1 237 673 zł	450 142 zł

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

2.	Budowa chodników na terenie gminy	2016 - 2025	Długość wybudowanej infrastruktury w km	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy	200 000 zł/km	
2a.	Przebudowa chodników gminnych i zatok parkingowych	2016 - 2020	Długość wybudowanej infrastruktury w km	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy	50 000 zł	50 000 zł
3.	Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego.	2016 - 2026	Ilość wymienionych punktów oświetlenia ulicznego	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
4.	Termomodernizacja budynków publicznych	2016 - 2026	Procent wykonanych termomodernizacji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
4a.	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Goniądzu	2017 - 2018	Wykonanie termomodernizacji - sztuka	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	2 292 365 zł	416 608 zł
5.	Budowa ścieżek rowerowych	2016 - 2026	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	500 000 zł/km	-
6.	Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie gminy Goniądz	2016 - 2026	Długość wybudowanej sieci	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
6a.	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na budowę zewnętrznej sieci wodociągowej w gminie Goniądz	2016 - 2026	Powstanie dokumentacji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne	120 000 zł	120 000 zł
7.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Goniądzu	2016 - 2026	Realizacja inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
8.	Modernizacja stacji uzdatniania wody	2016 - 2026	Realizacja inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki	-	-

Strategia Rozwoju Gminy Goniądz na lata 2016-2026

					Unii Europejskiej, NFOŚiGW		
9.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2016 - 2026	Liczba wybudowanych obiektów infrastrukturalnych	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	15 000 zł/sztuka	-
10.	Program budowy instalacji fotowoltaicznych	2016 - 2026	Liczba wybudowanych instalacji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	15 000 zł/sztuka	-
11.	Program budowy instalacji solarnych	2016 - 2026	Liczba wybudowanych instalacji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
12.	Likwidacja dzikich wysypisk	2016 - 2026	Procent zlikwidowanych wysypisk	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
13.	Działania związane z usuwaniem azbestu	2016-2026	Ilość usuniętego azbestu	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne, środki prywatne mieszkańców	-	-
14.	Opracowanie audytu energetycznego dla gminy	2016-2026	Powstanie dokumentacji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne	-	-
15.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	2016-2020	Liczba zmodernizowanego oświetlenia ulicznego	Urząd Miejski w Goniądzu	Środki własne, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	-	-
16.	Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców w tym edukacja i promocja ekologiczna	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych akcji - 3/rok	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej, NFOŚiGW	25 000 zł/rok	5 000 zł/rok
Obszar społeczny							

1.	Organizacja imprez i zawodów w nowych dyscyplinach sportowych	2016 - 2026	Liczba nowych imprez i zawodów	Lokalna Grupa Działania – Fundusz Biebrzański	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	20 000 zł/rok	-
2.	Organizacja aktywności (sportowej, twórczej, kulturalnej) dla osób dorosłych i starszych.	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych zajęć	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	15 000 zł/rok	-
3.	Modernizacja obiektu sportowego przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym: - modernizacja trybun (metalowe trybuny z siedziskami), - naprawa boiska wielofunkcyjnego z poliuretanową nawierzchnią, - stworzenie boiska treningowego o wymiarach minimalnych 90x50, - budowa bieżni oraz skoczni w dal.	2016 - 2026	Realizacja inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
4.	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych, przy szczególnym uwzględnieniu kształcenia kompetencji kluczowych (językowych, matematycznych, informatycznych, kreatywnych, itd.).	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych zajęć	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	15 000 zł/rok	-
5.	Programy wspierające aktywność i integrację społeczną mieszkańców w sferze kultury, sportu itp.	2016 - 2026	Liczba opracowanych programów wspierających aktywność	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-

6.	Promocja zdrowego, aktywnego stylu życia.	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych akcji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	5 000 zł/rok	5 000 zł/rok
7.	Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy.	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych akcji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	5 000 zł/rok	5 000 zł/rok
8.	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży.	2016 - 2026	Liczba zorganizowanych zajęć	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	5 000 zł/rok	5 000 zł/rok
9.	Budowa domu spokojnej starości.	2016 - 2026	Liczba wybudowanych obiektów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, środki Unii Europejskiej	-	-
10.	Przebudowa układu funkcjonalnego pomieszczeń budynku użyteczności publicznej	2016 - 2020	Wykonanie inwestycji	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne	100 000 zł	100 000 zł
11.	Doskonalenie kadr samorządowych.	2016 - 2026	Liczba programów	Urząd Miejski w Goniądzu	środki własne Gminy, PUP, środki Unii Europejskiej	15 000 zł/rok	-

Załącznik 2. Wyniki badań mieszkańców gminy

Proces opracowania Strategii z założenia miał mieć charakter partycypacyjny, uwzględniający opinię mieszkańców. W lipcu 2016 roku przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców, udział w badaniach był anonimowy i dobrowolny. Otrzymano zwrot 17 wypełnionych ankiet.

Badanie objęło następujące bloki tematyczne:

- ocena aktualnych elementów na terenie gminy,
- główne problemy rozwoju gminy,
- potrzebne rodzaje działań i inwestycji,
- szanse, zagrożenia, silne i słabe strony gminy,
- kierunki rozwoju gminy.

Celem bezpośrednim badań było umożliwienie zespołowi autorskiemu dokonania korekty wypracowanych elementów Strategii uwzględniającej wyniki uzyskane w drodze ankietowania. Akcją ankietowania mieszkańców przeprowadzono za pomocą bezpośredniej dystrybucji poprzez: udostępnienie papierowych kwestionariuszy w Urzędzie Miejskim.

Forma i zakres ankiety była różnorodna, wyniki przedstawiono w formie tabel sumarycznych. Ankietowaniu nie zawsze odpowiadali na wszystkie pytania, dlatego w niektórych przypadkach liczba nie sumują się do 17.

1.1.Metryczka

Tabela 1. Płeć uczestników

Płeć	
K	M
12	5
71 %	29 %

Źródło: opracowanie własne

W ankiecie wzięło udział 12 kobiet i 5 mężczyzn.

Tabela 2. Wiek uczestników

Wiek			
15-24	25-35	36-64	65+
3	6	8	0
18 %	35 %	47 %	0 %

Źródło: opracowanie własne

Przeważającą liczbę ankietowanych stanowiły osoby w wieku 35-64 lata - 47 %, kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 25-36 (35%). 18 % ankietowanych stanowiły osoby w wieku 15-24, żadna osoba powyżej 65 roku życia nie wzięła udziału w badaniu.

Tabela 3. Wykształcenie uczestników

Wykształcenie				
Podstawowe	Zawodowe	Śred. ogólne	Śred. zawodowe	Wyższe
1	0	2	6	9
6 %	0 %	12 %	35 %	47 %

Źródło: opracowanie własne

Osoby posiadające wykształcenie wyższe stanowiły 47% ankietowanych, 35% stanowiły osoby z wykształceniem średnim zawodowym. Osoby z wykształceniem średnim ogólnym stanowiły 12% uczestników. Jedna osoba posiadała wykształcenie podstawowe.

Tabela 4. Grupa zawodowa uczestników ankiety

Grupa zawodowa						
Bezrobotny	Sektor prywatny			Sektor publiczny	Organizacja pozarząd.	inne
	Pracownik	Pracodawca	Rolnik			
1	2	0	1	10	0	3
6 %	12 %	0 %	6 %	59 %	0 %	18 %

Źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby zatrudnione w sektorze publicznym - 10 osób (59%). Osoby z sektora prywatnego stanowiły w sumie 3 osoby (18%), w tym (1 rolnik oraz 2 pracowników). Grupa „inne” (m.in.: emeryci, studenci) stanowiła 18 % ankietowanych (3 osób). Osoby bezrobotne stanowiły 6% (1 osoba). Żaden ankietowany nie pracował w organizacji pozarządowej.

Wyniki przeprowadzonej ankiety

Pytanie 1

W pierwszej kolejności ankietowani oceniali wybrane elementy dotyczące życia i funkcjonowania na terenie gminy Goniądz. Skala przedstawiała się następująco 5 – bardzo dobre, 4 – dobre, 3 – średnie, 2 – złe, 1 - bardzo złe. Poniżej przedstawiono wyniki w formie sumarycznej tabeli.

Dla wygody oceny wyników dla poszczególnych ilości głosów przypisano następujące kolory:

0-3	
4-5	
6-7	
8+	

Tabela 5. Ocena aktualnych poziomów wybranych elementów na terenie gminy

Lp.	Zagadnienia	Suma				
		1	2	3	4	5
1.	Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie gminy)	7	4	6	0	0
2.	Warunki do zamieszkania	2	3	5	6	1
3.	Bezpieczeństwo publiczne	0	2	6	6	3
4.	Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3	5	3	6	2	1

5.	Dostępność placówek przedszkolnych	0	2	2	8	4
6.	Dostępność placówek szkolnych	1	2	1	9	4
7.	Dostępność punktów usługowo - handlowych	0	1	8	5	1
8.	Układ komunikacyjny, przejezdność	8	3	2	3	0
9.	Stan nawierzchni dróg	4	6	5	1	0
10.	Sieć oświetlenia ulicznego	1	4	8	3	1
11.	Sieć wodociągowa	0	2	7	6	2
12.	Sieć kanalizacyjna	0	4	5	5	2
13.	Sieć gazociągowa					
14.	Transport publiczny	10	3	2	1	0
15.	Opieka zdrowotna	2	5	6	4	0
16.	Opieka społeczna	1	5	5	6	0
17.	Oferta edukacyjna	2	3	7	4	0
18.	Oferta kulturalna	0	5	2	5	5
19.	Oferta sportowo - rekreacyjna	0	4	5	5	3
20.	Możliwość rozwoju zainteresowań	2	5	5	3	1
21.	Stan środowiska naturalnego	0	4	4	6	3
22.	Czystość i porządek na terenie Gminy	2	4	7	4	0
23.	Organizacja przestrzeni publicznej (parki, place zabaw)	1	7	7	2	0
24.	Dostęp do Internetu	6	2	4	4	1
25.	Baza gastronomiczna	3	4	8	2	0
26.	Poziom opieki zdrowotnej	2	5	7	3	0
27.	Pomoc społeczna	1	4	6	6	0
28.	Zarządzanie gminą przez władze	0	2	5	7	2
29.	Dostęp do firm usługowych	2	1	8	6	0
30.	Dostęp do sklepów spożywczych	0	3	2	8	4
31.	Dostęp do sklepów innych niż spożywcze	5	3	5	2	2

Źródło: opracowanie własne

Ankietowali ocenili, że warunki do zamieszkania w gminie Goniądz są raczej dobre. Pozytywnie oceniono przede wszystkim bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy. Ankietowani uznali, że nie ma większego problemu z dostępnością placówek przedszkolnych i szkolnych. Wysoko oceniono zarządzanie gminą, pomoc opieki społecznej oraz ofertę kulturową. Dodatkowo w gminie nie ma problemów z dostępem do sklepów spożywczych, firm usługowych oraz punktów usługowo - handlowych.

Według ankietowanych przeciętnie wygląda infrastruktura oświetlenia ulicznego, sieć wodociągowa oraz kanalizację. Ankietowani uznali, że opieka zdrowotna, oferta edukacyjna oraz sportowo - rekreacyjna jest na średnim poziomie. Oceniono, że czystość i porządek na terenie gminy oraz stan środowiska naturalnego jest na przeciętnym poziomie. Według ankietowanych na średnim poziomie jest też baza gastronomiczna.

Negatywnie oceniono lokalny rynek pracy, w tym możliwość znalezienia pracy. Według ankietowanych niekorzystny jest układ komunikacyjny (przejezdność), organizacja przestrzeni

publicznej oraz transport publiczny. Nisko oceniono infrastrukturę drogową oraz dostęp do Internetu. Ankietowani wskazali na problem dostępności sklepów innych niż spożywcze.

Pytanie 2

Drugie pytanie dotyczyło trzech największych problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy. Każdy ankietowany miał możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi. W tabeli poniżej przedstawiono sumaryczne wyniki ankiet, z przeliczeniem na procent oddanych głosów na poszczególny element.

Tabela 6. Trzy największe problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy

Lp.	Zagadnienia	Suma:	%
1.	Bezrobocie, brak miejsc pracy	14	82
2.	Brak dogodnych połączeń komunikacyjnych	11	65
3.	Emigracja młodych ludzi	7	41
4.	Zły stan infrastruktury drogowej	5	29
5.	Uzależnienia	4	24
6.	Patologie i ubóstwo mieszkańców	3	18
7.	Niedostateczna oferta oświatowa	2	12
8.	Przemoc	1	6
9.	Trudność w dostępie do usług medycznych	1	6
10.	Niedostateczna oferta sportowa	1	6
11.	Niewystarczająca baza wypoczynkowo - rekreacyjna	1	6
12.	Bezdomność	0	0
13.	Przestępczość	0	0
14.	Niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego	0	0
15.	Niedostateczna oferta kulturowa	0	0
16.	Niewystarczająca infrastruktura wodno - kanalizacyjna	0	0
17.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

Ponad 80% ankietowanych uznało, że największym problemem gminy jest bezrobocie i brak miejsc pracy. Kolejny problem stanowi brak dogodnych połączeń komunikacyjnych. Trzecim największym problemem gminy według ankietowanych jest migracja młodych ludzi. Powyżej 20% ankietowanych uznało, że do największych problemów gminy trzeba zaliczyć też zły stan infrastruktury drogowej oraz problem uzależnień.

Pytanie 3

W trzecim punkcie ankietowani mieli wskazać działy priorytetowe w zakresie rozwoju gospodarczego, infrastruktury i środowiska oraz kwestii społecznych. Podobnie jak powyżej ankietowani mieli możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi.

Tabele poniżej przedstawiają wyniki sumaryczne dla poszczególnych zagadnień:

Tabela 7. Działania priorytetowe w zakresie rozwoju gospodarczego

Lp.	Zagadnienia - w zakresie rozwoju gospodarczego	Suma:	%
1.	Przyciąganie inwestorów z zewnątrz	13	76
2.	Wspieranie tworzenia nowych firm przez mieszkańców	8	47
3.	Tworzenie warunków do pozyskiwania nowych mieszkańców na teren gminy	6	35
4.	Tworzenie produktów lokalnych	4	24
5.	Promocja gospodarcza gminy (firm i produktów lokalnych)	4	24
6.	Wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego	4	24
7.	Wspieranie rozwoju istniejących przedsiębiorstw	3	18
8.	Rozwój bazy turystycznej i okołoturystycznej	3	18
9.	Poprawa realizacji działalności rolniczej	2	12
10.	Doradztwo dla firm i rolników	2	12
11.	Rozwój informacji gospodarczej i turystycznej	1	5,9
12.	Promocja turystyczna	0	0
13.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

Za najważniejsze, uznano działania na rzecz przyciągania inwestorów z zewnątrz oraz wspieranie tworzenia nowych firm przez mieszkańców. Ankietowani uznali też, że ważnym działaniem jest tworzenie warunków do pozyskania nowych mieszkańców. Dodatkowo ankietowani wskazali na potrzebę wsparcia przetwórstwa rolno - spożywczego oraz tworzenie produktów lokalnych i ich promocji.

Tabela 8. Działania priorytetowe w zakresie infrastruktury i środowiska naturalnego

Lp.	Zagadnienia - w zakresie infrastruktury i środowiska naturalnego	Liczba głosów	%
1.	Poprawa stanu dróg i chodników gminnych	15	88
2.	Poprawa komunikacji ze stolicą województwa	9	53
3.	Usprawnienie układu komunikacyjnego wewnątrz gminy	7	41
4.	Poprawa dostępu do sieci Internet	5	29
5.	Poprawa estetyki budynków i otoczenia	5	29
6.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	4	24
7.	Ograniczenie degradacji walorów krajobrazowych i przyrodniczych w gminie	3	18
8.	Edukacja wykorzystywania chemii rolnej przez rolników	1	5,9
9.	Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury turystycznej	0	0
10.	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej/przydomowe oczyszczalnie	0	0
11.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

Kluczowym działaniem według ankietowanych w zakresie infrastruktura i środowisko jest poprawa stanu dróg i chodników gminnych oraz poprawa komunikacji ze stolicą województwa. Ponad 40% ankietowanych wskazała, że należy też usprawnić układ komunikacji wewnątrz

gminy. Kolejne działania powinny dotyczyć poprawy dostępności do sieci Internetowej oraz poprawy estetyki budynków i otoczenia.

Tabela 9. Działania priorytetowe w zakresie kwestii społecznych

Lp.	Zagadnienia - w zakresie kwestii społecznych	Liczba głosów	%
1.	Poprawa poziomu opieki zdrowotnej w gminie	8	47
2.	Likwidacja zjawisk patologicznych	6	35
3.	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej	6	35
4.	Poprawa współpracy pomiędzy mieszkańcami i organizacjami w gminie	6	35
5.	Rozszerzenie oferty kulturalnej i rozrywkowej gminy	5	29
6.	Podniesienie poziomu oświaty	5	29
7.	Szkolenia zawodowe i rozwój postaw przedsiębiorczych	4	24
8.	Większy udział mieszkańców w zarządzaniu gminą	3	18
9.	Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	2	12
10.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	2	12
11.	Rozwój form opieki społecznej	2	12
12.	Poprawa stopnia identyfikacji mieszkańców z gminą	0	0
13.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

W kwestiach społecznych ankietowani uznali, że najważniejsze są poprawa poziomu opieki zdrowotnej w gminie oraz likwidacja zjawisk patologicznych. Dodatkowo bardzo istotna jest aktywizacja społeczności lokalnej oraz poprawa współpracy pomiędzy mieszkańcami i organizacjami w gminie. Ankietowani wskazują że należy rozszerzyć ofertę kulturową i rozrywkową gminy

Pytanie 4

W punkcie czwartym ankietowani wskazali silne strony gminy. Ankietowani mieli możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi. Tabela poniżej przedstawia wyniki sumaryczne uzyskane z badania.

Tabela 10. Silne strony gminy

Lp.	Zagadnienia	Liczba głosów	%
1.	Wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe;	14	82
2.	Czyste i mało zmienione działalnością człowieka środowisko naturalne;	9	53
3.	Możliwości rozwoju w kierunku agroturystyki	8	47
4.	Dobre warunki dla rozwoju rolnictwa	4	24
5.	Atrakcyjne zabytki	3	18
6.	Zintegrowana społeczność lokalna	2	12
7.	Infrastruktura rekreacyjna i sportowa	2	12
8.	Prężnie działający samorząd	2	12
9.	Niewystarczająca ilość placówek oświatowych i instytucji kultury	1	6
10.	Dobrze rozwinięta baza szkolna	1	6

11.	Duże zasoby siły roboczej	1	6
12.	Dobre warunki do rozwoju przetwórstwa	0	0
13.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

Według ankietowanych największym atutem gminy są wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Silną stroną gminy są też czyste i mało zmienione działalnością człowieka środowisko naturalne oraz możliwość rozwoju w kierunku agroturystycznym.

Pytanie 5

W punkcie piątym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie trzech słabych stron gminy Goniądz. Ankietowani mieli możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi. Tabela poniżej przedstawia wyniki sumaryczne uzyskane z badania.

Tabela 11. Słabe strony gminy

Lp.	Zagadnienia	Liczba głosów	%
1.	Bezrobocie, brak miejsc pracy	14	82
2.	Niewystarczająca ilość połączeń komunikacyjnych (autokarowych)	11	65
3.	Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg	9	53
4.	Niska jakość życia	4	24
5.	Niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych	4	24
6.	Niska jakość i dostępność do opieki medycznej	2	12
7.	Zanieczyszczenie środowiska	2	12
8.	Niewystarczająca ilość placówek oświatowych i instytucji kultury	2	12
9.	Zbyt mała ilość miejsc w przedszkolach	1	6
10.	Mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	1	6
11.	Niewystarczająca infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja)	0	0
12.	Trudne warunki prowadzenia lokalnej przedsiębiorczości	0	0
13.	Marginalny rozwój agroturystyki	0	0
14.	Ograniczony dostęp do bazy turystycznej i noclegowej	0	0
15.	Inne (jakie?)	0	0

Źródło: opracowanie własne

Według ankietowanych największą słabością gminy jest bezrobocie i brak miejsca pracy. Ankietowani uznali, że słabymi stronami gminy są też niewystarczająca ilość połączeń komunikacyjnych oraz niedostatecznie rozwinięta sieć dróg.

Pytanie 6

W punkcie szóstym ankiety zostali poproszeni o wskazanie trzech największych zagrożeń dla rozwoju gminy. Ankietowani mieli możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi. Tabela poniżej przedstawia wyniki sumaryczne uzyskane z badania ankietowego.

Tabela 12. Najważniejsze zagrożenia dla rozwoju gminy

Lp.	Zagadnienia	Liczba głosów	%
1.	Starzejące się społeczeństwo gminy	15	88
2.	Ucieczka ludzi młodych do większych miast	12	71
3.	Niski przyrost naturalny	8	47
4.	Trudności budżetowe	7	41
5.	„Migracja zarobkowa”	5	29
6.	Zaśmiecanie obszarów leśnych i degradacja środowiska naturalnego	3	18
7.	Wzrost przestępczości	1	6
8.	Zagrożenia ekologiczne w związku ze zwiększonym ruchem drogowym	0	0
9.	Napływ usług i towarów z zagranicy	0	0
10.	Wysoka konkurencyjność sąsiednich gmin	0	0
11.	Inne (jakie?)	0	0

Zródło: opracowanie własne

Głównym zagrożeniem gminy jest szeroko pojęta demografia. Wiele czynników takich jak: starzejące się społeczeństwo gminy, niski przyrost naturalny oraz ucieczka młodych ludzi do większych miast, przyczyniają się do wyludniania gminy. Dodatkowym zagrożeniem jest trudna sytuacja budżetowa gminy.

Pytanie 7

W punkcie siódmym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie trzech szans rozwojowych dla obszaru gminy. Ankietowani mieli możliwość wyboru maksymalnie trzech odpowiedzi. Tabela poniżej przedstawia wyniki sumaryczne uzyskane z badania ankietowego.

Tabela 13. Szanse rozwojowe gminy

Lp.	Zagadnienia	Liczba głosów	%
1.	Wysokie walory środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi turystyki	10	59
2.	Środki z Unii Europejskiej	9	53
3.	Rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy	8	47
4.	Dogodne położenie komunikacyjne	6	35
5.	Rozwój współpracy międzygminnej	6	35
6.	Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	4	24
7.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w celu ochrony i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego	2	12
8.	Rozwój branży usługowo-noclegowej	2	12
9.	Inne (jakie?)	0	0

Zródło: opracowanie własne

Według ankietowanych największą szansą na rozwój gminy są wysokie walory środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi turystyki oraz możliwość pozyskania środków unii europejskiej. Ankietowani uznali, że szansami gminy są też rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, dogodne położenie komunikacyjne oraz rozwój współpracy międzygminnej.

Pytanie 8

W pytaniu nr 8 respondenci mieli za zadanie wskazać trzy inwestycje publiczne, które powinny zostać zrealizowane na terenie gminy Goniądz w ciągu najbliższych 5 lat. Poniżej przedstawiono najczęściej wymieniane inwestycje:

- Poprawa stanu dróg i infrastruktury drogowej (23%),
- Modernizacja i rozbudowa plaży miejskiej (16%),
- Budowa i wyposażenie placów zabaw (10%),
- Przebudowa parku miejskiego (6%),
- Budowa sieci dostępu do Internetu w całej gminie (6%).

Pytanie 9

W ostatnim pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wskazanie obszarów maksymalnie trzech miejsc/obszarów, które należy podać procesowi rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono najczęściej wymieniane propozycje:

1. Rewitalizacja parku miejskiego (40%),
2. Modernizacja i rozbudowa plaży miejskiej (17%),
3. Rewitalizacja cmentarza (13%),
4. Renowacja - kamień z herbem Goniądza (7%).